

**ŞEHİTKAMİL İLÇESİ KARACAÖREN, YALANGÖZ, BEDİRKENT,
ATABEK, ÖVÜNDÜK VE GÖKSÜNCÜK MAHALLELERİ
(KUZEYŞEHİR PLANLAMA BÖLGESİ YAKIN ÇEVRESİ)**

**1/25.000 VE 1/5000 ÖLÇEKLİ
REVİZYON NAZIM İMAR PLANI
PLAN AÇIKLAMA RAPORU**

İÇİNDEKİLER

1.GAZİANTEP ÖLÇEĞİNDE ANALİTİK ETÜTLER

1.1.COĞRAFİ KONUM

1.2. GAZİANTEP'İN ÜLKE ULAŞIM AĞINDAKİ YERİ VE ERİŞİM

1.3. İDARİ YAPILANMA SÜRECİ

1.4. MEKÂNSAL GELİŞME SÜRECİ VE MAKROFORM YAPISI

1.5. PLANLAMA SÜRECİ

1.6. DOĞAL YAPI VE KORUNACAK DEĞERLER

1.6.1. Jeomorfolojik Yapı

1.6.2. Jeolojik Yapı

1.6.3. Hidrolojik Yapı

1.6.4. İklim

1.6.5. Orman Alanları

1.6.6.Toprak Yapısı

1.6.7.Tarım ve Mera Alanları

1.6.8.Flora ve Fauna

1.6.9.Doğal Koruma Alanları

1.7. SİT ALANLARI

1.8. AFET RİSKİ TAŞIYAN ALANLAR

1.8.1. Deprem Riski

1.8.2.Heyelan ve Çığ Riski

1.8.3. Erozyon Riski

1.8.4. Sel ve Taşkın Riski

1.9. DEMOGRAFİK YAPI VE SOSYO-EKONOMİK YAPI

ly

2.PLANLAMA ALANI ÖLÇEĞİNDE ANALİTİK ETÜTLER

2.1. PLANLAMA ALANININ KONUMU

2.2.1. KENT İÇİNDEKİ KONUMU

2.2.2 İLÇE İÇİNDEKİ KONUMU

2.2.3. İDARİ YAPI İÇİNDEKİ KONUMU

2.2.4. ULAŞIM AĞI İÇİNDEKİ KONUMU

2.2.PLANLAMA ALANININ MEKÂNSAL OLUŞUMU

2.1.DOĞAL YAPI

2.2.JEOLOJİK YAPI

2.3.İKLİM YAPISI

2.4.NÜFUS

3.ALANIN PLANLAMA SÜRECİ

3.1.YÜRÜRLÜKTEKİ 1/25000 ve 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANINDAKİ DURUM

3.2.PLAN GEREKÇESİ VE PLAN KARARLARI

3.3.PLAN NOTLARI

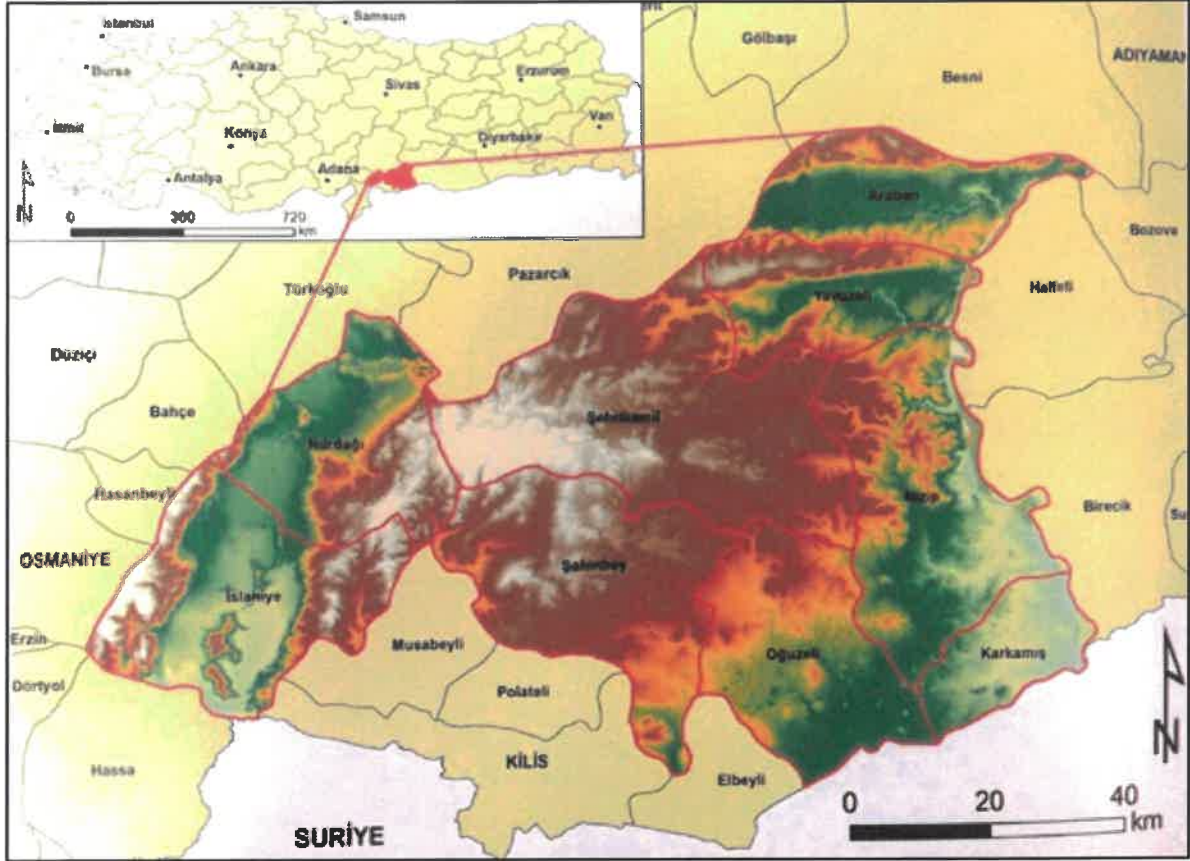
İS

1.GAZİANTEP ÖLÇEĞİNDE ANALİTİK ETÜTLER

1.1.COĞRAFİ KONUM

Konumu:36° 28' ve 38° 01' doğu boylamları ile 36° 38' ve 37° 32' kuzey enlemleri arasında yer alan kentin doğusunda Şanlıurfa; batısında Osmaniye ve Hatay, kuzeyinde Kahramanmaraş; güneyinde Suriye, kuzeydoğusunda Adıyaman; güneybatısında da Kilis yer almaktadır.

Harita 1: Gaziantep'in Ülke ve Bölge İçindeki Konumu

Gaziantep, 6803 km² yüzölçümü ile Türkiye topraklarının yaklaşık %1'ini oluşturmaktadır (Gaziantep Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013, s.13). İl merkezinin denizden yüksekliği ortalama 850 metre olmakla birlikte, il sınırları içindeki alanlar 250 ile 1.250 metre rakımları arasındadır.

iy

[Signature]

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması açısından ele alındığında, Gaziantep İli Düzey 1 seviyesinde TRC Güneydoğu Anadolu ve Düzey 2 seviyesinde Adıyaman ve Kilis illeri ile birlikte TRC1 Bölgesinde sınıflandırmaktadır.

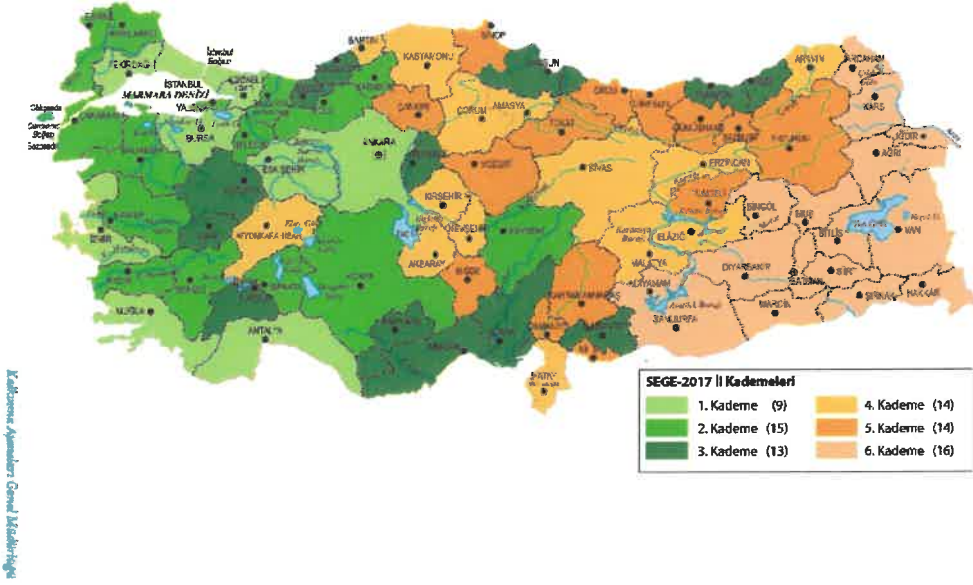
Harita 2: TRC1 İstatistiki Bölge Birimi ve Gaziantep

Güneydoğu Anadolu Bölgesinin en gelişmiş ili olan Gaziantep'te yoğun sanayi faaliyetleri yürütüldüğünden Gaziantep, rekabetçi ve yenilikçi kapasite boyutundaki değişkenlerde Türkiye genelinde en üst sıralarda bulunmaktadır. Örneğin; imalat sanayii kayıtlı işyeri oranı değişkeninde birinci, kişi başı marka başvurusu sayısı değişkeninde ikinci, KSS işyeri sayısının Türkiye içindeki oranı ve kişi başına düşen ihracat tutarı değişkenlerinde üçüncü sıradadır.

13

13

Harita 1. II SEGE-2017 Gelişmişlik Kademeleri Haritası

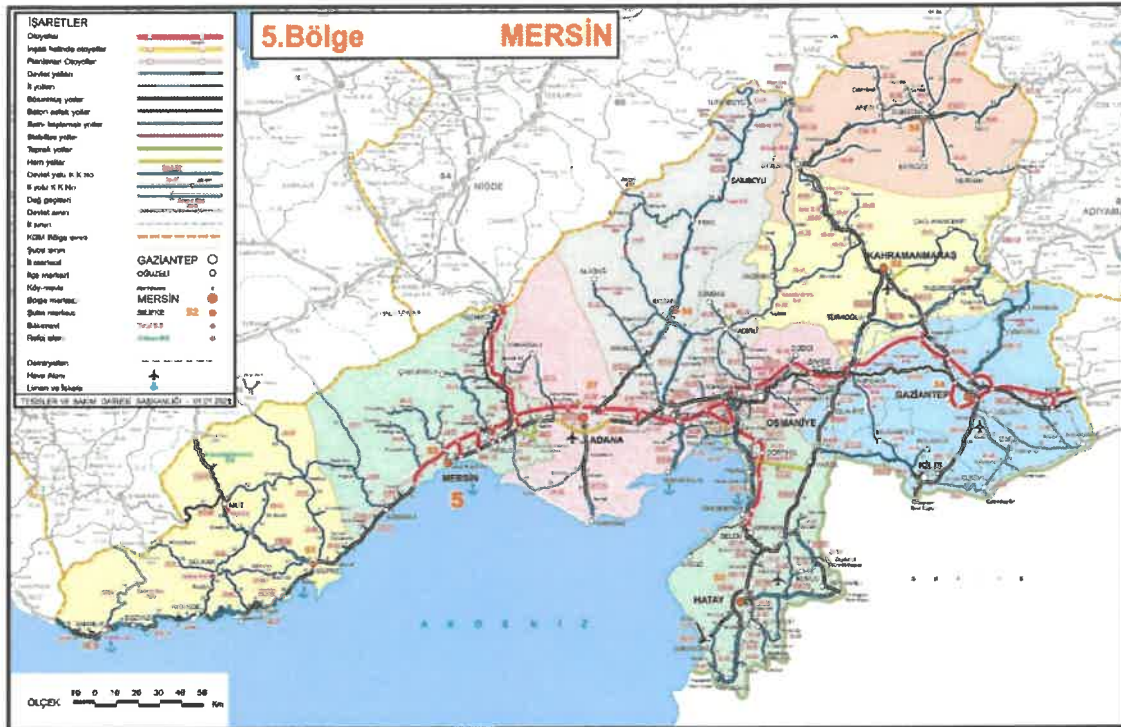

Harita 3: İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE)

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, SEGE-2017 Raporu.

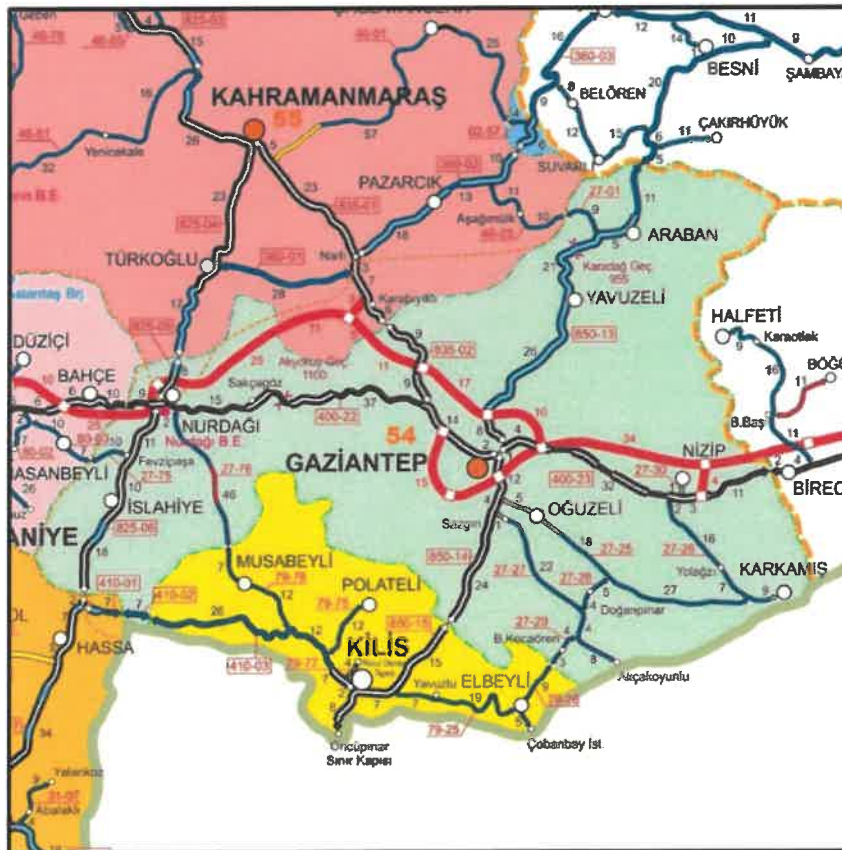
TRC1 Bölgesi'nin coğrafi konumu itibarıyla lojistik üs olma potansiyeline sahiptir. Bununla birlikte bölgenin Orta Doğu ile İskenderun ve Mersin limanlarına yakınlığı, güçlü sanayi ve ticaret yapısı, serbest bölgeye sahip olması, mevcut demiryolu ağı ve gelişmiş otoyol bağlantıları ile havalimanlarının olması bu durumu destekleyen etmenlerdir ve bu durumda Gaziantep kritik bir rol üstlenmektedir.

1.2. GAZİANTEP'İN ÜLKE ULAŞIM AĞINDAKİ YERİ VE ERİŞİM

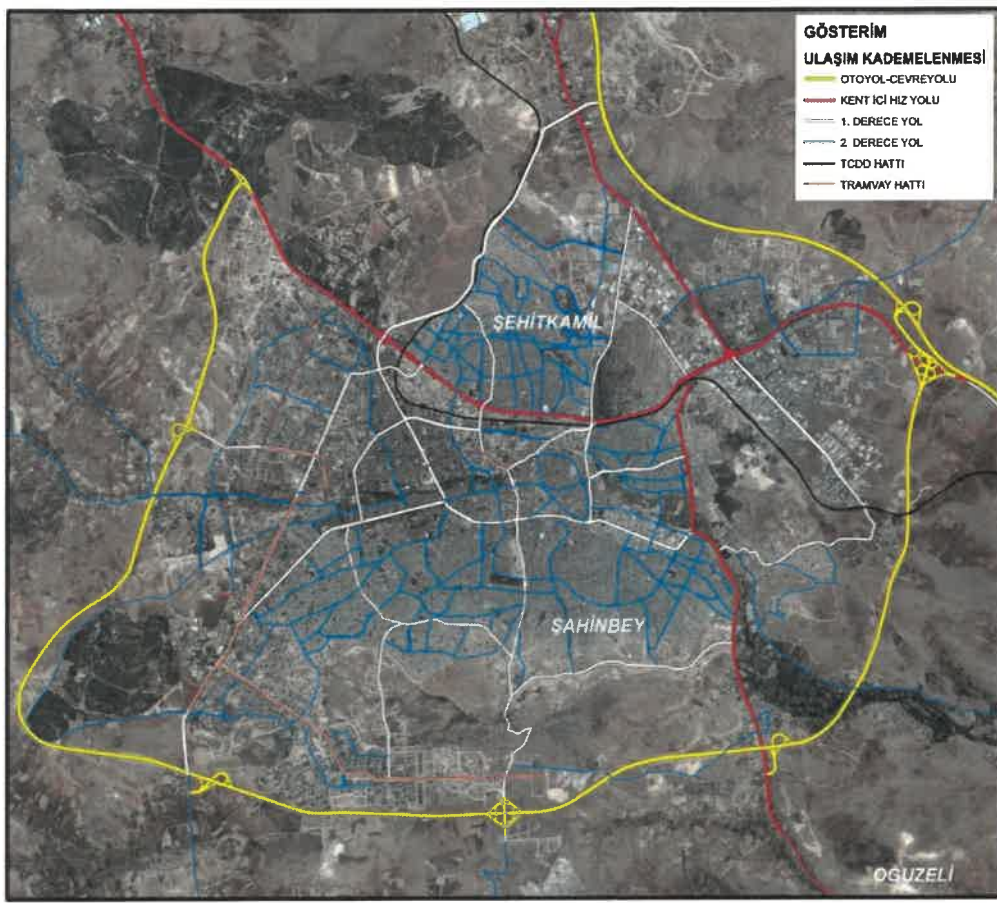
Harita 4: Karayolları Genel Müdürlüğü 5. Bölge haritası

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

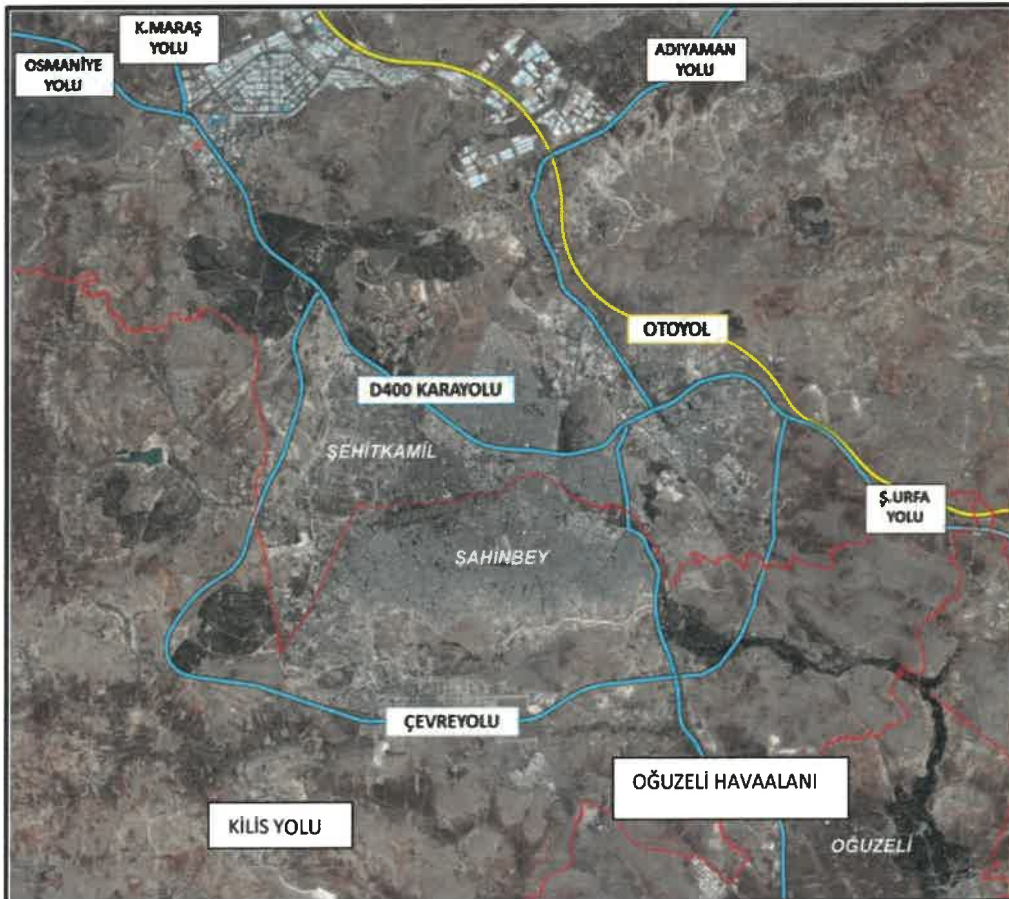
Harita 5: Karayolları Genel Müdürlüğü Gaziantep haritası

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

Harita 6: Ulaşım Ağı Kademelenmesi

Kaynak: Gaziantep Ulaşım Ana Planı-2030 (2015)

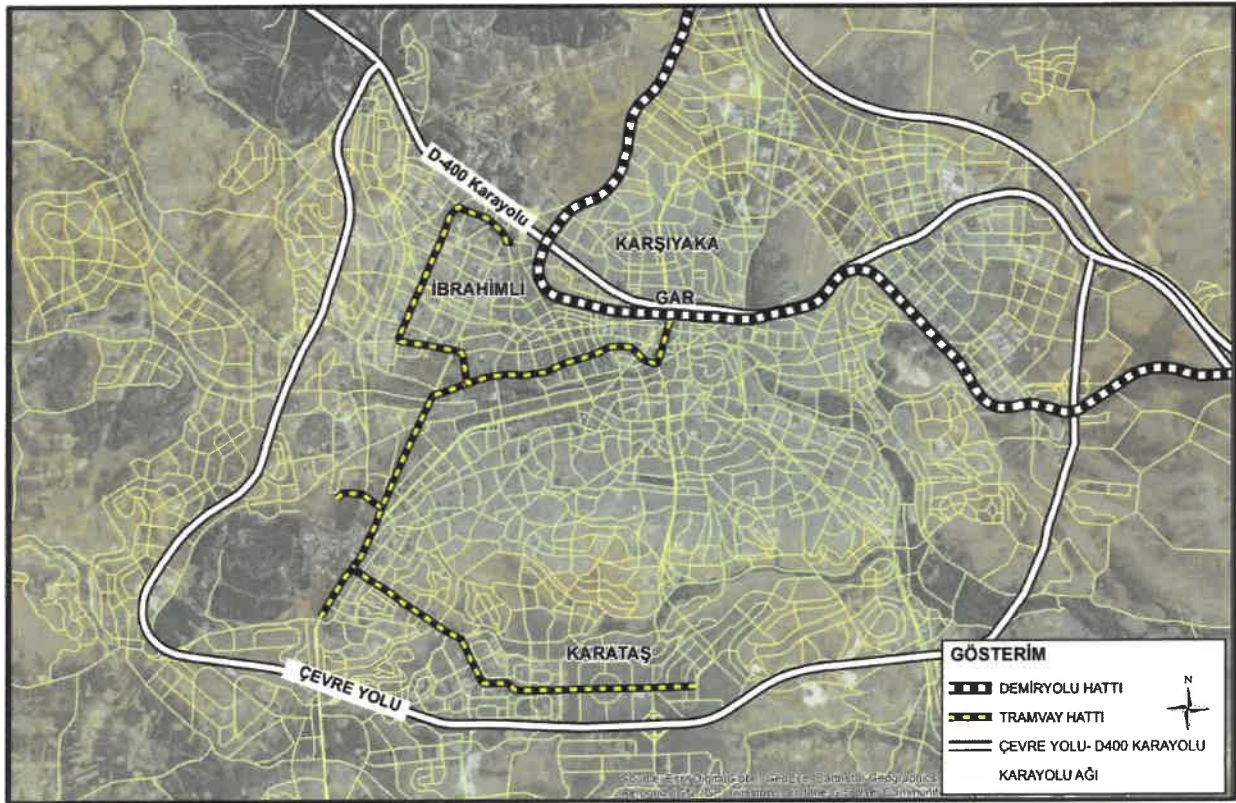
Harita 7: Gaziantep Kara Yolu Bağlantıları

Kaynak: Gaziantep Ulaşım Ana Planı-2030 (2015)

Harita 8: Gaziantep Havaalanı

Kaynak: Gaziantep Ulaşım Ana Planı-2030 (2015)

Harita 9: Gaziantep TCDD Demiryolu Hattı- Tramvay Hattı

Kaynak: Gaziantep Ulaşım Ana Planı-2030 (2015)

1.3. İDARİ YAPILANMA SÜRECİ

Osmanlı İmparatorluğu'nda Zulkadriye (Maraş) eyaletine bağlı bir sancak merkezi, daha sonra, 1818'de Maraş vilayetinden alınarak bir kaza halinde Halep Eyaleti Merkez Sancağına bağlı kaza merkezi olan Gaziantep'te belediye teşkilatı, İmparatorluğun beşinci belediyesi olarak 1870 yılında kurulmuştur. Cumhuriyetin ilanından bir yıl sonra- 1924 yılında- tüm sancaklar kaldırılması ile Gaziantep il statüsüne dönüştürülmüştür.

27.06.1987 tarih ve 19500 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 3398 Sayılı "*Gaziantep İli Merkezinde Şehitkâmil ve Şahinbey Adıyla İki İlçe Kurulması Hakkında Kanun*" ile Gaziantep Belediyesi, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'ne dönüştürülmüş ve bu kapsamda merkez ilçe Şehitkâmil Belediyesi ile Şahinbey Belediyesi olarak ikiye bölünmüştür.

2004 yılında yürürlüğe konan 5216 sayılı *Büyükşehir Belediyesi Kanunu Geçici Madde 2* ile de Gaziantep Valilik binası merkez alınmak sureti ile 20 km²lik yarıçaplı dairenin içindeki ve dokunduğu idari sınırların içindeki diğer yerleşimler büyükşehir belediye sınırları içine alınmıştır. Yapılan bu yasal düzenleme ile Oğuzeli İlçesi Gaziantep Büyükşehir Belediye sınırlarına katılarak 1 Büyükşehir ve 3 ilçe belediyesi şeklinde idari yapıya dönüşmüştür. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi sınırları içine katılan belde belediyeleri ise 2009 yılında gerçekleştirilen yerel seçimler öncesinde kapatılarak ilçe belediyelerinin mahallesi haline getirilmiştir.

Söz konusu yasal değişiklik ile sınırları genişleyen Gaziantep Büyükşehir Belediyesi alanındaki orman köyü niteliğinde olmayan köyler mahalle haline getirilirken, 24 adet orman köyü ise tüzel kişiliklerini korumuş ancak bu köylerin alanları Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin mücavir alanı olarak kabul edilmiştir.

06.12.2012 tarih 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6360 sayılı *Kanun uyarınca Büyükşehir Belediye Kanunu*'nda yapılan düzenleme ile 2014 Yerel Yönetim Seçimleri sonrasında, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin sınırları il mülki sınırları haline gelmiş ve Gaziantep il sınırları içindeki 13 belde ile 439 köyün tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalleye dönüştürülmüştür. Yapılan bu yasal düzenleme sonucunda Gaziantep il sınırları içinde 9 ilçe belediyesi ve bir büyükşehir belediyesi olmak üzere 10 belediye idaresi oluşturulmuştur.

W

B

Harita 10: Gaziantep'te Mevcut İdari Yapılanma

1.4. MEKÂNSAL GELİŞME SÜRECİ VE MAKROFORM YAPISI

Yapılan arkeolojik kazılarda ele geçen buluntulara göre, Anadolu'nun ilk yerleşilen alanlarından biri olan Gaziantep yöresindeki ilk yerleşimlerin, mevcut yerleşimden 10 kilometre mesafede bulunan Dülük (Doliche) antik yerleşmesinde M.Ö.10.000'lerde başladığı kabul edilmektedir. Gaziantep "in Kargamış, Sakçagözü, Yunus ve Turlu gibi merkezlerinde ele geçen buluntular da söz konusu yerleşmelerde M.Ö.10.000-5.000 arasında yerleşimler olduğunu kanıtlamaktadır (Uğur, 2013).

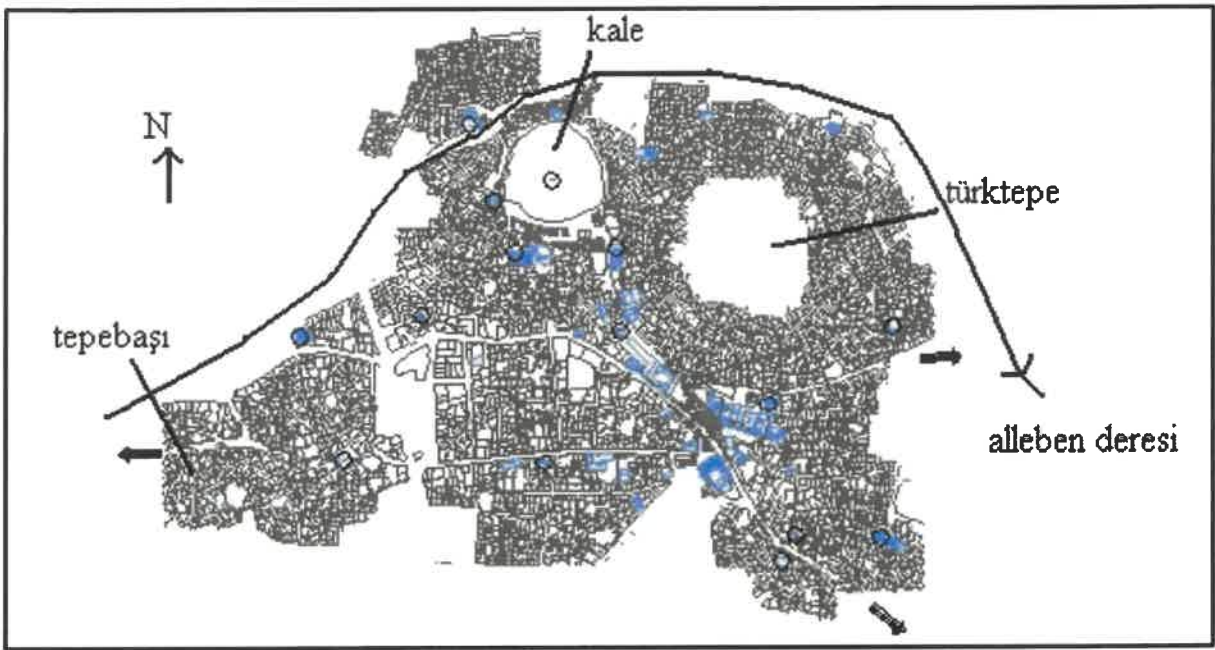
Gaziantep "in mevcut yerleşim alanının oluşum sürecinin ise M.S.1000'li yıllarda başladığı bilinmektedir (Kuban, 2001). Şehirdeki ilk yapılaşmaların ise Gaziantep Kalesi civarında olduğu ve buradan Halep, Şanlıurfa ve Kahramanmaraş yönlerine uzanan ticari yollar üzerinden çevreye yayıldığı düşünülmektedir (Uğur, 2013).

Kentin geçmişten günümüze ticaret yolları üzerinde olması nedeniyle Gaziantep, Osmanlılar dâhil hâkimiyeti altında olduğu tüm medeniyet (Hitit, Asur, Pers, Roma, Bizans, Abbasiler, Selçuklu vb.) devirlerinde bölgesel bir merkez konumunu devam ettirmiştir.

16.yy'da kadar hızlı gelişimini devam ettiren kent, 18.yy'da durağan bir dönem geçirmiş ve 19.yy'da ticaretin etkisi ile yeniden hızlı gelişim göstermiştir. Eski ticaret merkezindeki ticaret yapılarının artması sonucu yeni han ve dükkânlar eski ticaret merkezinin yanındaki boş alanlara inşa edilmiştir.

17.yy'da Gaziantep'i gezen Evliya Çelebi'nin gözlemlerine göre o zamanki adıyla Ayıntap; 32 mahallesi, büyük, görkemli çarşı ve yapıları ile bakımlı, bezeli, temiz caddeleriyle gelişmiş ve şirin bir yerleşimdir (Çelebi, 1671; Aktaran: T.C. Gaziantep Valiliği, "Gaziantep Kültür Envanteri", 2005, s. 18-19).

Kentin bugün sahip olduğu makroform 18.yy'da oluşmaya başlamış olup; Gaziantep makroformunun oluşumunda topografik sınırlayıcılar ve akarsu yatakları gibi doğal etmenlerle birlikte; ulaşım bağlantıları, sanayi yer seçimi kararları ve planlama çalışmaları gibi yapay etmenler etkili olmuştur.

Şekil 11: 18.yy'da Antep Geleneksel Kent Dokusu

Kaynak: Geleneksel Şehrsel Mekanlar, Değerlendirme ve Korunmaları Bağlamında Sistemantik Yaklaşım (2004)

18.yy'da Gaziantep Kalesi'nin çevresinde yoğunlaşmış olan yerleşim dokusu, 19.yy ile birlikte merkezden çeperlere doğru yayılmaya başlamış; bu süreçte, Allaben Deresi'nin bir eşik oluşturması nedeniyle yerleşim derenin kuzeyine sıçramadan önce ana ulaşım aksları çevresinde çevreye doğru yayılmış, daha sonra bu akslara cepheli yapılaşmaların çevresinde genişleme yaşanmıştır.

18.yy'ın bir diğer önemli özelliği ise 1900'lü yıllara kadar kente göç eden Türkmen oymaklarının mevcut mahallelere yerleşmek yerine, kent merkezine uzak yeni mahalleler oluşturmuş olmasıdır. Osmanlı'nın son dönemlerinde ise artan nüfus nedeniyle kurulan yeni mahallelerin bu iki mahalle grubu arasındaki boşluklara kurulmuş olmasıdır (Gaziantep - 2040 İl Çevre Düzeni Planı Açıklama Raporu).

Osmanlı döneminde Gaziantep'teki farklı dini inanışa ait topluluklar kendi mahallelerini oluşturmuşlardır.

1927 yılında 213.499 kişinin yaşadığı bilinen yerleşmede 1938'e kadar tarımsal topraklara ve yamaçlara doğru küçük sıçramalarıyla yeni mahalleler gelişmiş ve kent içerisinde boş alanlar dolmuştur.

1930-1950 döneminde yapılaşma yasakları Değirmişem, İncilipınar, Sarıgüllük gibi Alleben çevresindeki bağ bahçe nitelikli tarımsal alanların korunmasını sağlamıştır. İşçi konut alanı olarak öngörülen alanların denetimsizliği ise kontrolsüz yapılanmayı beraberinde getirmiştir. Bu dönemde, kent merkezinde yer alan Gaziler, Karagöz, Suburcu, Hürriyet, Atatürk, İstasyon Caddelerinin genişletme uygulamaları kısmen gerçekleşmiştir. Vilayet, Merkez Bankası, Ziraat Bankası, Cumhuriyet Halk Fırkası binalarının yer aldığı Hürriyet Caddesi üzerinde Çukurbostan mevkii, kentin merkezi iş alanı olarak gelişmeye başlamıştır.

Bu kararlar ile bir yandan kent içinde önemli ulaşım aksları oluşturulmuş olsa da, geleneksel dokuda geri dönülmez bozulmalar yaşanmıştır.

Gaziantep'te 1950'ye kadar hızla artan nüfusla birlikte, kent de güney yamaçlara ve Karşıyaka'ya yayılmıştır. 1950 sonrasında köylerden gelen göçle kentin yeni iskâna açılan yerleri de küçük el sanatları faaliyet alanları ve çeşitli kuruluşların binaları ile dolmuştur. Bu dönemde gerçekleştirilen yapısal değişikliklerle, düşük gelirli güneydeki ve Karşıyaka'daki yamaçlara yerleşirken, yüksek gelirli batıdaki bahçeli ve apartman tipi konut alanlarında yerleşmişlerdir.

1950'lerden sonra göçle gelen düşük gelir grupları güneyde Düztepe, kuzeyde Karşıyaka yamaçlarına yerleşmiştir. Yüksek gelir grupları ise bahçeli veya apartman tipi konut alanlarına yerleşmiştir. 1950'li yıllarda kent nüfusu 70 bin civarında iken çok hızlı büyüme dönemi başlamış

ve 1970’te nüfus 225 bine ulaşmıştır. Bu dönemde açılan Ordu ve İnönü caddeleri kent makroformunun gelişiminde aşağıdaki önemli kırılmalara neden olmuştur.

- Atatürk Caddesi devamında Ordu Caddesi’nin açılması ile Kilis-Halep güzergâhı bu aks üzerine kaymıştır. Yine bu dönemde Atatürk Caddesi üzerinde askerlik şubesi ve garnizonun yer almasıyla güvenlik, prestij vb. nedenlerle üst gelir gurubu bu bölgeye (Kavaklık) yerleşmeye başlamış, bu da kentin güney batı yönünde büyümesini sağlamıştır.
- İnönü Caddesi’nin açılması ile bu cadde üzerinde garaj ve küçük sanatlar yer almıştır.

1970’li yıllara doğru kent merkezi güneye ve batıya doğru büyüyerek, kentteki merkez fonksiyonları mekânsal olarak ayrışmaya başlamıştır. Bu süreçte eski kent kısmındaki yollar genişletilerek ve yeni yollar açılarak, eski kent dokusu motorlu taşıt trafiğine uygun hale getirilmiştir.

Bu dönemde kent makro formunu şekillendiren bir diğer önemli gelişme ise İpek Yolu’nun E-90 karayolu olarak şimdiki Karşıyaka ve Gar binalarının kuzeyinden bağlanmasıdır. Şehirlerarası ulaşımı sağlayan ve kent merkezindeki ticaret alanlarından geçen bu yolun yer değiştirmesi ile bu yol üzerinde yer alan işlevlerin de kent dışına taşınmasına sebep olmuş ve bu durum ayrıca Karşıyaka, Yeşilova, Boyno mahallelerinde kontrolsüz büyümeyi tetiklemiştir. Söz konusu tetikleme neticesinde, tarımsal niteliği olan Alleben Deresi kuzeyindeki Değirmişem, İncilipınar ve Sarıgüllük mevkiileri kentsel taleplerle baskı altına alınmış ancak tarımsal nitelik sürdürülmüştür. Özetle 1950-1970 döneminde Alleben Deresi kuzeyindeki tarımsal alanların korunmasının sağlanmış olması, kentin en önemli kazanımı olmuştur.

1960’lı yılların sonunda makroform gelişiminde yaşanan bir diğer önemli gelişme ise İstasyon Caddesi’nin devamı olan Nizip Caddesi, Araban Yolu ve İpek Yolu üzerinde küçük sanayi iş yerlerinin yoğun olarak yer seçmeye başlamasıdır. Bu sürecin sonunda Kavaklık, Bahçelievler ve Öğretmenevleri mahallelerinin yanında 40’a yakın mahalle oluşmuş; imar planı dışında kalan alanlardaki hazine arazilerinde ve hisseli tapulu alanlarda düşük nitelikli işyeri ve konut üretim süreçleri hız kazanmıştır.

1950’li yıllarla birlikte başlayan göçler ve kaçak yapılaşmalar ile Alleben Deresi doğal eşiği aşılmış ve 1970’lere kadar kentin sergilediği Alleben Deresi’nin güneyinde, dereye paralel şekilde gelişen formun yerini güneyde Düztepe’yi aşan, kuzeyde ise Karşıyaka “ya ulaşan çift yönlü yeni bir form almıştır.

1970’ten 1990’lı yıllara kadar yeni gelişme alanları yaygınlaşmış ve bu dönemde temelleri atılan küçük sanayi sitesi ve organize sanayi bölgesi yerleşme alanlarını ciddi anlamda şekillendirmiştir. İmalat sanayi önce kent merkezinin güney ve güneydoğusunda yer alırken, daha sonra merkezin doğusunda ve kuzeyinde gelişim göstermiştir. Bu dönemde sanayiye hizmet eden tek planlı konut alanı, Küçük Sanayi Sitesi’nin karşısında plan kararıyla oluşturulan Gazikent toplu konut alanıdır.

1970’li yıllar, tüm Türkiye “de olduğu gibi Gaziantep”te de kaçak yapılaşmanın yoğunluk kazandığı bir dönem olmuştur. Bu dönemde, kentin doğusunda kaçak yapılaşmanın yoğunlaştığı Çıksorut Mahallesi ortaya çıkmıştır.

Bunun yanı sıra İncilipınar, Değirmişem ve Sarıgüllük üzerinde artan yapılaşma baskıları ile bu alanlar imar planı ile yapılaşmaya açılmıştır. Kentte yaşayan orta ve üst gelir grubunun yerleştiği bu yeni alanların bir kısmı zaman içinde yeni kent merkezinin geliştiği alan haline gelmiştir.

Stadyum yanındaki defterdarlık binasının yapımı ile başlayan yeni kent merkezi gelişimi; valilik, emniyet ve belediye binalarının yapımı ile hız kazanmış ve bugün Muammer Aksoy, Gazi Muhtar Paşa, İstasyon ve Kültür Park arasında kalan alan kentin merkezi iş alanını oluşturmuştur.

Bu dönemde kent merkezini güneyden kuşatarak tekrar İpek Yolu’na bağlanan Tüfekçi Yusuf Caddesi ile Kenan Evren Caddesi (Yeni ismi Demokrasi Bulvarı) kullanıma açılmıştır. Üst gelir grubu bu dönemde Kavaklık prestij bölgesini terk etmeye başlamış ve daha yüksek katlı ve daha geniş dairelere yerleşmiştir. Ayrıca Fevzi Çakmak Bulvarı’nın genişletilmesi ve bu yol üzerinde SSK Bölge Hastanesi’nin yapımıyla, yeni yapılaşma alanları bu yol üzerinde yer almıştır.

Hoşgör, Yukarıbayır, Düztepe, Göztepe, Kayaönü, Zeytinli, Yavuzlar, Üçoklar, Bozoklar ve Perilikaya mahalleleri 1970-1990 döneminde gelişen düşük nitelikli konut alanları olmuştur.

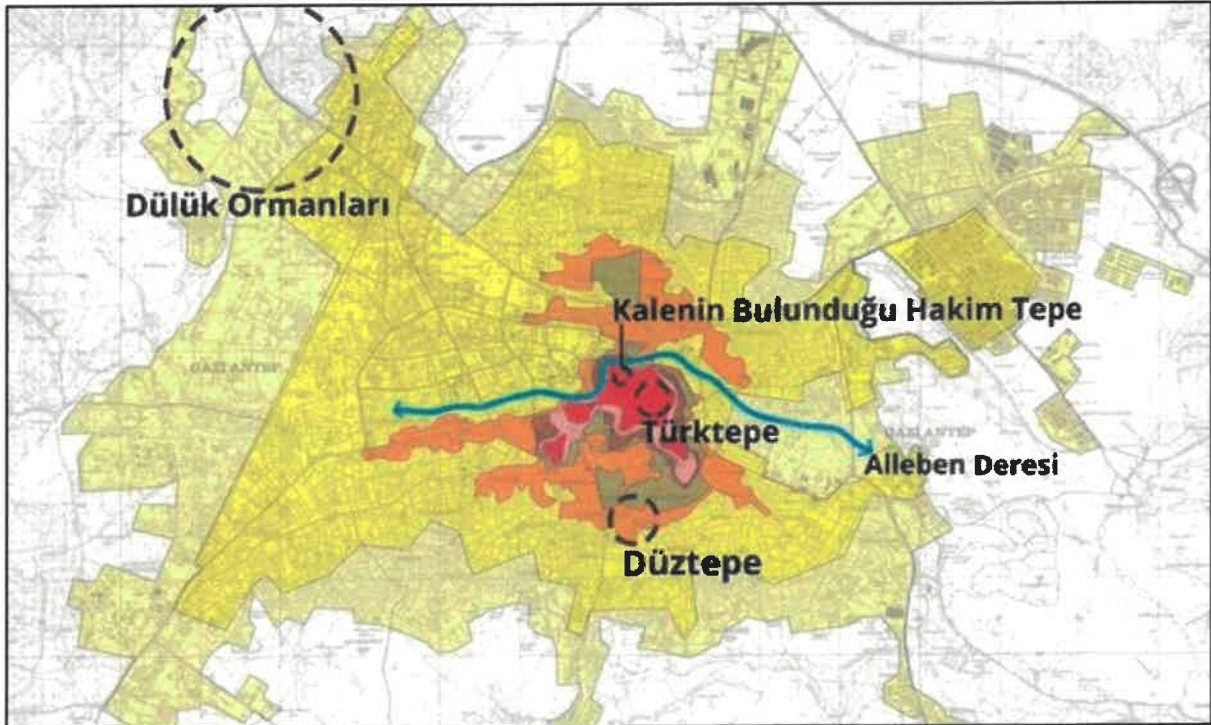
1980'li yıllarda Gaziantep kent makroformunun biçimlenmesinde demiryolu ve karayolları oldukça etkili olmuştur. Demiryolunu ve karayolunu takip eden konut ve sanayi alanları bir yandan kuzeye, bu yollara doğru genişler ve yayılırken, diğer yandan zaman içinde batı ve doğu yönde genişlemeye başlamıştır.

Karayolu dayanak alınarak planlanan Organize Sanayi Bölgeleri özellikle kentin 1980'ler sonrasında kuzeybatı ve batı yönünde gelişmesinde etkili olmuştur. Bu dönemde her yöne doğru yapısal gelişme olmuş yağ lekesi şeklinde büyüme sürmüştür (Gaziantep-2040 İl Çevre Düzeni Planı Açıklama Raporu).

1990 sonrası dönem, Gaziantep kentinin ilk apartman ve gecekondularla tanıştığı dönem olmuştur. Kentin hızlı gelişimi çevre yerleşimlerle ticaret, eğitim, sağlık amaçlı günlük ilişkilerin yoğunlaşmasına sebep olmuş; bunun neticesinde güney ve batıda Dumlupınar, Güzelvadi, Onur ve Kahvelipınar, kuzeyde Mevlana, Sekiz Şubat, Yunus Emre ve Zeytinli mahalleleri oluşmuştur. Büyükşehir Belediyesi, Valilik, Emniyet Müdürlüğü, İl Özel İdare, Maliye gibi birimlerin yer aldığı idari merkez ise İncilipınar Mahallesi "ne kaymıştır.

Gaziantep "in kuzey ve kuzeydoğusunda yer alan organize sanayi bölgeleri ve askeri alanlar konutlaşmayı sınırlandırdığından; 2006 yılında Karataş 2.Bölge, Burç, Küçükkızıllıhisar sahası imara açılmış ve yeni yapılaşma sahası şehrin güneyine doğru kaymıştır. Gaziantep "in güney bölgelerinde yapılaşma için herhangi bir eşik olmaması, bu alanlarda yoğunlaşmayı arttırmıştır. Bunun sonucu olarak, Site modelinde lüks sınıftaki dev konut projelerinin yanında orta sınıfa hitap eden projelerle kentin güney bölgeleri hızlı bir şekilde yapılaşmıştır.

Makroformun temel belirleyicileri olarak öne çıkan yollara son yıllarda otoyol ve çevre yolu da eklenmiştir. Kentin batısından başlayarak, güneyi aşan ve doğuda otoyola bağlanan çevreyolu kararı da son yıllarda kentin güney yönünde gelişmesini ve makroformun biçimlenmesinde etkili olan temel kararlar arasında yer almaktadır. Yolları veri olarak alan plan kararlarıyla desteklenen makroformun bugünkü halini almasında kentin kuzeybatısında yer seçen organize sanayi bölgesinin de büyük payı vardır.

Harita 12: Gaziantep'in Mekânsal Gelişim Süreci

Kaynak: Gaziantep Ulaşım Ana Planı-2030 (2015)

Özetle, Gaziantep yerleşmesinin morfolojik yapısında etkili olan temel etmenleri iklim, topografya, sosyo-kültürel yapı olarak üç başlıkta ele almak mümkündür (Uğur, 2013). Alleben Deresi, Gaziantep Kalesi ve tepeler (Türktepe, Kolejtepe, Tepebaşı) şehirselle morfolojide doğal yönlendiriciler olarak etkin rol oynamış; kent ulaşımı ve ticari akslar Alleben Deresi boyunca gelişmiştir.

Gaziantep Kalesi, savunma ve gözetleme kolaylığı nedeniyle, daha sonraları Gaziantep kentinin kuruluş çevresinde geliştiği kente hâkim bir tepede inşa edilmiştir. Kale'nin bulunduğu tepenin doğusunda bulunan Türktepe, kentin bu bölgedeki gelişiminde makroform açısından belirleyici olmuştur. Kent makroformunun biçimlenmesinde etkisi olan bir diğer doğal etmen ise Kale'nin kuzeyinde bulunan Alleben Deresi'dir. Kentin kuzeybatısında yer alan Dülük Ormanları da kentin makroformunun biçimlenmesinde etkili olmuş doğal etmenler arasında yer almaktadır.

Ancak zaman içinde bu ormanları da aşarak yer seçimi yapılmış olan organize sanayi bölgeleri nedeniyle Dülük Ormanları kent makroformunu biçimlendiren bir etmen olmaktan çıkmıştır.

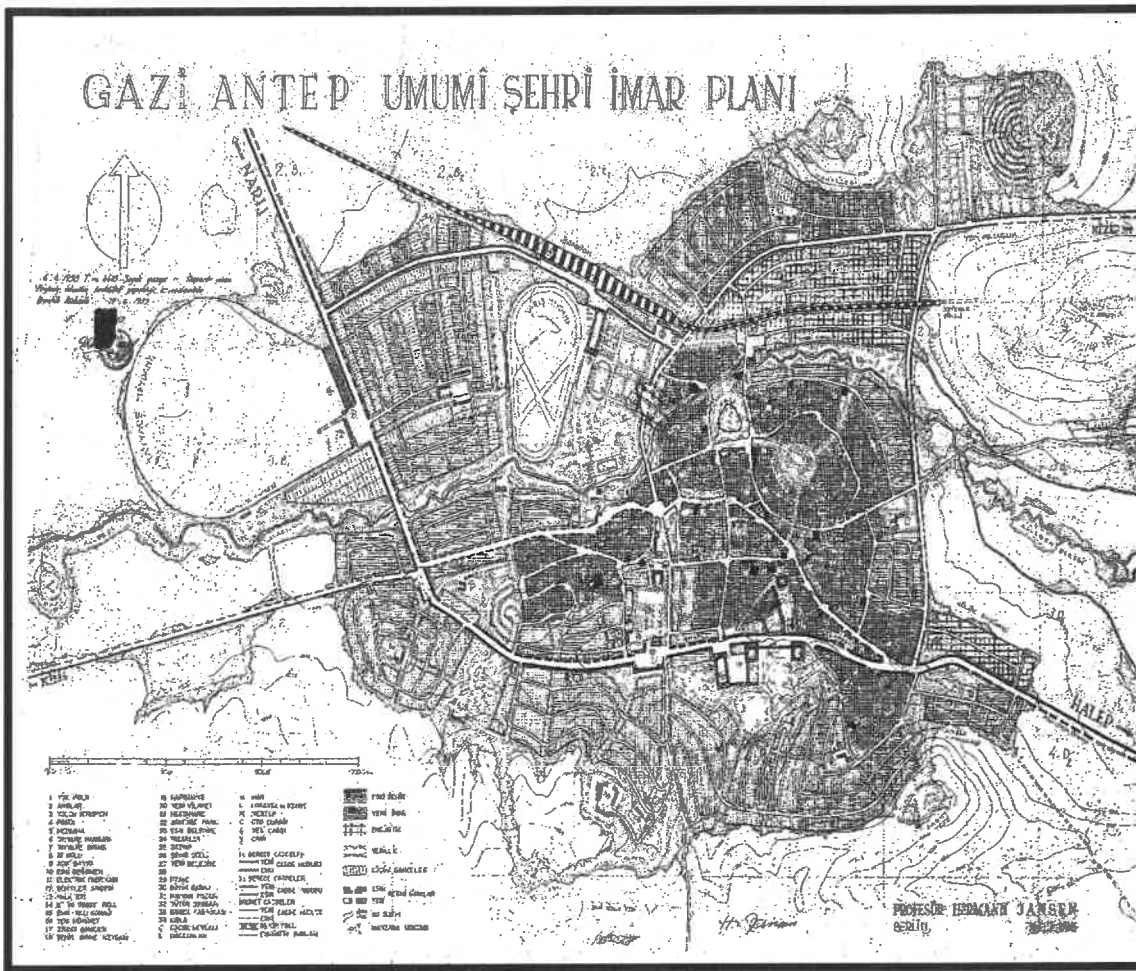
Günümüzde Gaziantep kenti Kahramanmaraş, Şanlıurfa ve Kilis yolları istikametinde ve Çevre Yolu içerisinde büyümekte olup; kuzey-güney yönünde 10,5 km, doğu-batı yönünde ise 12 km'lik bir alana yayılmış durumdadır.

Özetle, Gaziantep'in Cumhuriyet sonrası yaşamış olduğu gelişim ve kentleşme süreci ülkede bulunan diğer büyükşehirlerinden biraz daha fazla ve hızlı olmuştur. Bu artış yalnızca kentin kendi öz gücü ile üretmiş olduğu iş potansiyeli sayesinde değil, özellikle Güneydoğu "da 1980 sonrası yaşanan terör olayları sonucu oluşan göç dalgasının da etkisidir. Kent merkezi ve etrafında birbirini takip etmeyen ve herhangi bir ulaşım hiyerarşisi içinde bulunmayan güzergâhlar kentin içerisinde süresiz bir şekilde ortaya çıkmış ve hiçbir şekilde ulaşılabilirliği sağlamadığı gibi büyük ölçüde kentin merkezine sürekli trafik yükü olarak etki etmiştir.

1.6. PLANLAMA SÜRECİ

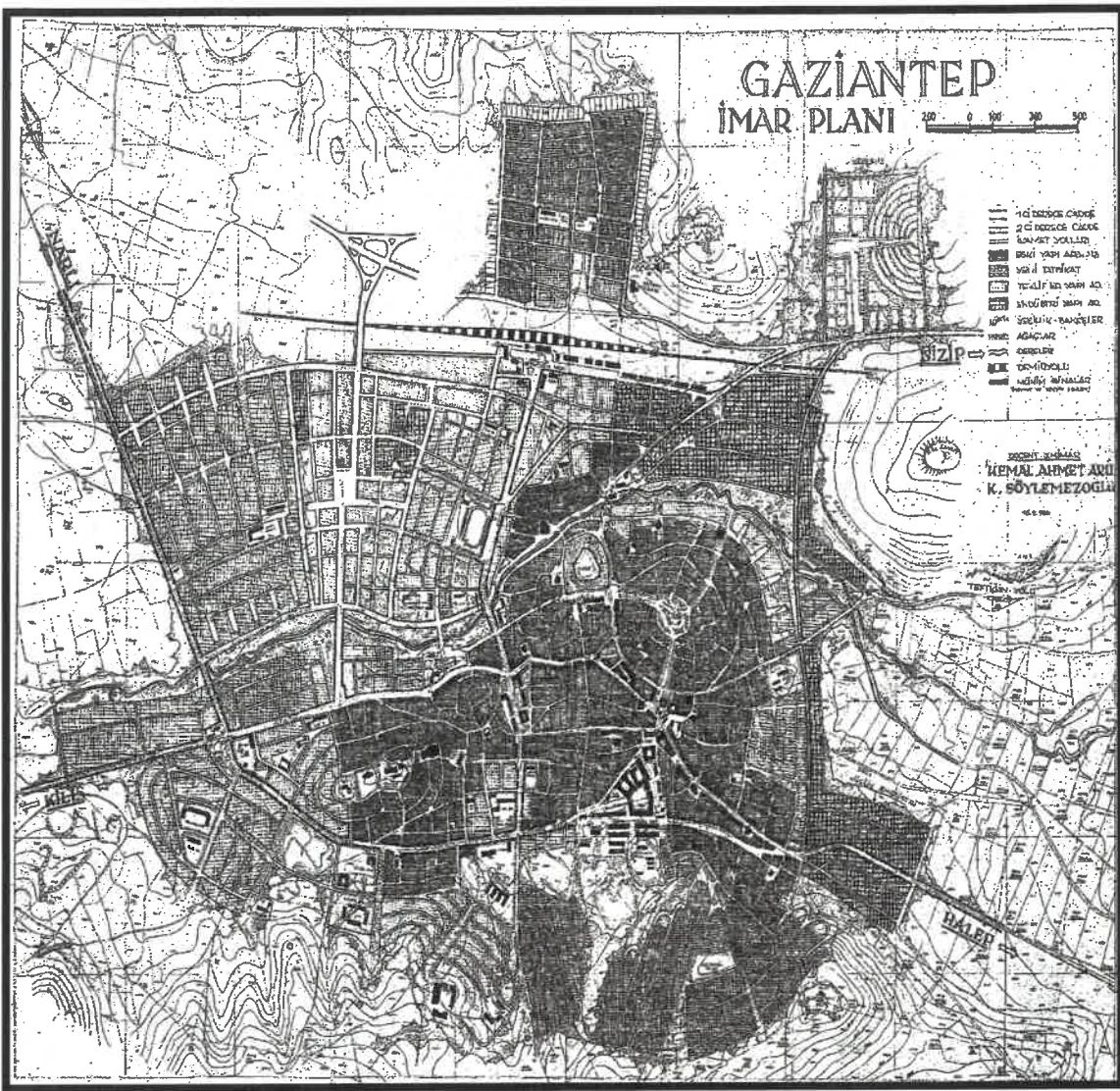
Gaziantep'te planlama tarihçesini, kapsam ve önemini üç bölümde inceleyerek, dün, bugün ve gelecekteki planlama çalışmalarını, genel anlamda planlama sürecini ana başlıklar ile anlatmaya çalışacağız.

Gaziantep'in imar planı yapılması konusunda ilk çalışmalar 1891 Yılında belediyenin bu yönde bir karar almasıyla başlamıştır. Bilinen ilk imar planını 1933-1935 yılları arasında Prof. Hermann JANSEN yapmıştır. Kentin sonraki gelişmelerinde kalıcı izler bırakan bu plana göre en önemli gelişmeler Suburcu, Karagöz ve Gaziler caddelerinin genişletilerek yeniden düzenlenmesi ile Atatürk Bulvarı ve İsmet İnönü Caddesi'nin açılmasıdır.

Harita 13: Prof Hermann JANSEN Nazım İmar Planı

1950-1955 yılları arasında Y.Mimar Kemal SÖYLEMEZOĞLU ve Kemal Ahmet ARU'nun yaptığı ikinci imar planına göre önemli farklılıklar içermektedir. Kent merkezinde modern bir nitelik kazanmakta olan Gaziler Caddesi kesimi yenilenmeye başlanmış, yol açma çalışmaları hızlanmış, eski kent kısmındaki yolların motorlu araç trafiğine uygun duruma getirilmesine çalışılmıştır. Kentin batı ve güneydoğusunda öngörülen gelişmesine koşut olarak gelişim Atatürk Bulvarı ile İnönü ve Akkoyunlu caddeleri yönüne kaymıştı. Kent nüfusunun özellikle 1960 sonrasında hızla artması yeni konut ve işyeri alanlarının açılmasını gerektirmişti. 1960-1975 yılları arasında kentte 40'a yakın yeni mahalle kurulmuştur. İmar planının dışında kalan alanlarda, hazine arazilerinde ve hisseli tapulu alanlar dışı niteliksiz konut ve işyeri yapımı hızla yayılmıştır.

Harita 14: Kemal SÖYLEMEZOĞLU ve Kemal Ahmet ARU Nazım İmar Planı

Yeni ihtiyaçları karşılamak üzere 1974 Yılında Şehir Plancısı Zühtü CAN tarafından kentin üçüncü imar planı yapılmıştır. 1995 Yılına ve 1.000.000 nüfusu hedefleyen bu planda yeni gelişme alanları daha da yaygınlaştırılmıştır. Ancak, kent nüfusu ve ihtiyaçları çok hızlı bir şekilde artmış, plan dışı gelişmeler devam etmiş, belediyeler plan dışında bir çok mevzi imar planları yapmak durumunda kalmıştır. Mevzi planların kent bütününden kopuk olarak ele alınması ile sağlıklı ve şehircilik ilkelerine uymayan yer seçimleri meydana gelmiştir.

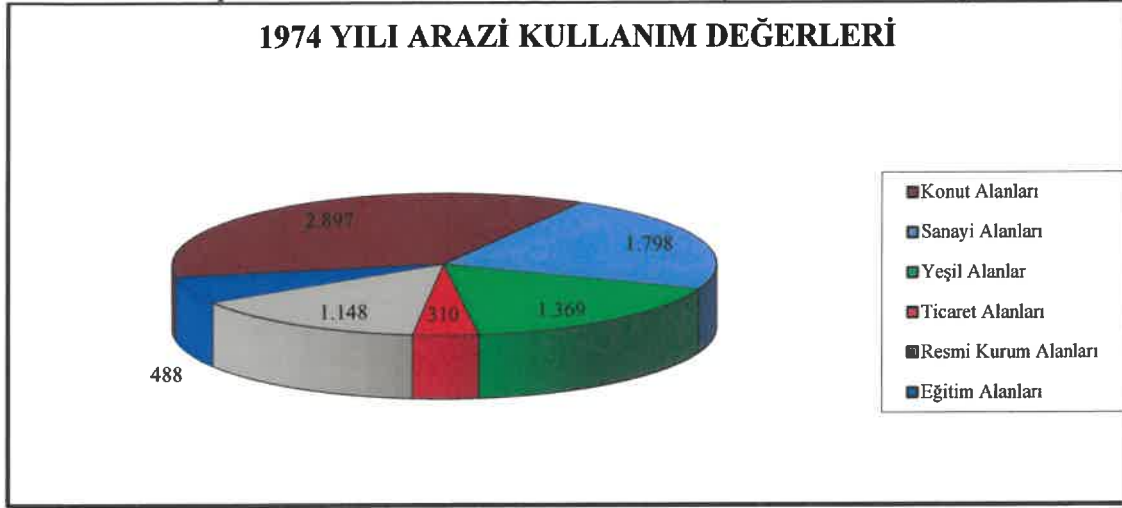
Harita 15: Zühtü CAN Nazım İmar Planı

Gaziantep'in 1974 Yılı Nazım İmar Planı Fonksiyon Alanları Tablosu

Fonksiyon Alanları	Alanı (Hektar)	Oran (%)
Konut Alanları	2.897 Ha	%36,17
Sanayi Alanları	1.798 Ha	%22,45
Yeşil Alanlar	1.369 Ha	%17,09
Ticaret Alanları	310 Ha	%3,87
Resmi Kurum Alanları	1.148 Ha	%14,33
Eğitim Alanları	488 Ha	%6,09
TOPLAM	8.010 Ha	%100,00

123

123

1989 Yılından sonra yarım milyonu aşan nüfusu ile iki ilçe belediyesinden oluşan, Büyükşehir Belediyesi'nin yönetimi altında büyük kent olma özelliğini yansıtan Gaziantep, GAP ile birlikte sosyo-ekonomik hinterlandını geliştirmiştir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki 15 ili ekonomik iç ve dış ticaret yönünden etkisi altında bulundurmaktadır. Gaziantep 2000'li yıllarda GAP Bölgesinin en önemli hizmet kenti olarak değerlendirilmekte, üst düzey bir ihracat, eğitim, kültür, ticaret ve idari merkez olarak ele alınmaktadır. Bütün bu olası gelişmelere kentleri hazırlamak demokratik, yerel idari birimleri olan belediyelerin asli görevleridir.

Bu amaçla 1989 Yılında kentin yeni gereksinimlerini uzun bir zaman periyodu içerisinde ele alan, çağın şehircilik gereksinimlerini kullanan yeni imar planı yapımına gidilmiştir. Büyükşehir Belediyesi Planlama Daire Başkanlığı ve Şehir Plancısı H. Oğuz ALDAN tarafından etaplar halinde yapılan dördüncü nazım imar planı hazırlanmıştır. Plan, 2005 Yılına ve 1.800.000 nüfusu hedefleyerek kentin imarlı alanını 8.010 hektardan, 21.000 hektara çıkarmıştır.

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan 32 km'lik Gaziantep Çevre Otoyolu'nun kentin mekansal dokusuna entegrasyonunu ve erişebilirliğini sağlamak amacıyla İlave+Revizyon Nazım İmar Planı hazırlanmıştır. Bu Planla kentin ulaşım sistemi ve altyapısıyla, fiziki ve işlevsel uyumunu sağlamak; Yolun fizibilitesini ve kullanılabilirliğini arttırmak hedeflenmiştir. 2003 Yılında tamamlanan Çevre Otoyolu Planlama çalışmaları ile yaklaşık olarak 10.000 hektarlık İlave+Revizyon Nazım İmar Planı ile birlikte kentin imarlı alan büyüklüğü 31.000 hektara ulaşmıştır.

2003 Yılı Gaziantep Arazi Kullanış Değerleri

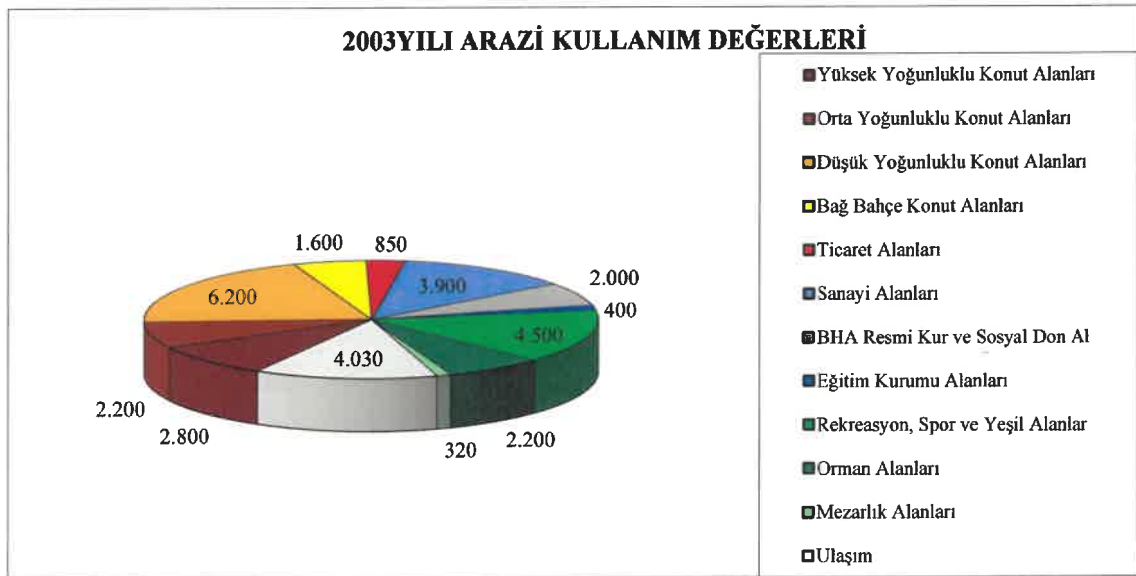
FONKSİYON ALANLARI	Alan (m²)	Alan (ha)	Yüzde
Yüksek Yoğunluklu Konut Alanları	28.000.000	2.800	9,03
Orta Yoğunluklu Konut Alanları	22.000.000	2.200	7,10
Düşük Yoğunluklu Konut Alanları	62.000.000	6.200	20,00

Bağ Bahçe Konut Alanları	16.000.000	1.600	5,16
Ticaret Alanları	8.500.000	850	2,74
Sanayi Alanları	39.000.000	3.900	12,58
BHA Resmi Kur. ve Sosyal Don. Al.	20.000.000	2.000	6,45
Eğitim Kurumu Alanları	4.000.000	400	1,29
Rekreasyon, Spor ve Yeşil Alanlar	45.000.000	4.500	14,52
Orman Alanları	22.000.000	2.200	7,10
Mezarlık Alanları	3.200.000	320	1,03
Ulaşım	10.300.000	4.030	13,00
GENEL TOPLAM	31.000.000	31.000	100,00

Gaziantep 2003 Yılı Arazi Kullanış Değerlerine Göre Nüfus ve Nüfus Yoğunlukları.

Konut Alanları	Alan (ha)	Yoğunluk (ki/ha)	Nüfus (kişi)
Yüksek Yoğunluklu Konut Alanlar	2.800	500	1.400.000
Orta Yoğunluklu Konut Alanları	2.200	200	440.000
Düşük Yoğunluklu Konut Alanları	6.200	100	620.000
Bağ Bahçe Konut Alanları	1.600	50	80.000
GENEL TOPLAM	12.800	XXX	2.540.000

2003 Yılı Arazi Kullanım Değerleri

2003 Yılı 1/5.000 Nazım İmar Planı

[illegible]

Kaynak: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Arşivi

2012 Yılı Gaziantep Arazi Kullanış Değerleri

Fonksiyon Alanları	Alan (m²)	Alan (ha)	Oran (%)
Yüksek Yoğunluklu Konut Alanları	34,500,000	3,450	8.63
Orta Yoğunluklu Konut Alanları	32,000,000	3,200	8.00
Düşük Yoğunluklu Konut Alanları	74,500,000	7,450	18.63
Bağ Bahçe Konut Alanları	24,000,000	2,400	6.00
Ticaret Alanları	12,500,000	1,250	3.13
Sanayi Alanları	54,300,000	5,430	13.58
BHA Resmi Kur. ve Sosyal Don. Al.	24,000,000	2,400	6.00
Eğitim Kurumu Alanları	5,500,000	550	1.38
Rekreasyon, Spor ve Yeşil Alanlar	59,000,000	5,900	14.75
Orman Alanları	22,200,000	2,220	5.55
Mezarlık Alanları	4,000,000	400	1.00
Ulaşım	53,500,000	5,350	13.38
GENEL TOPLAM	400,000,000	40,000	100.00

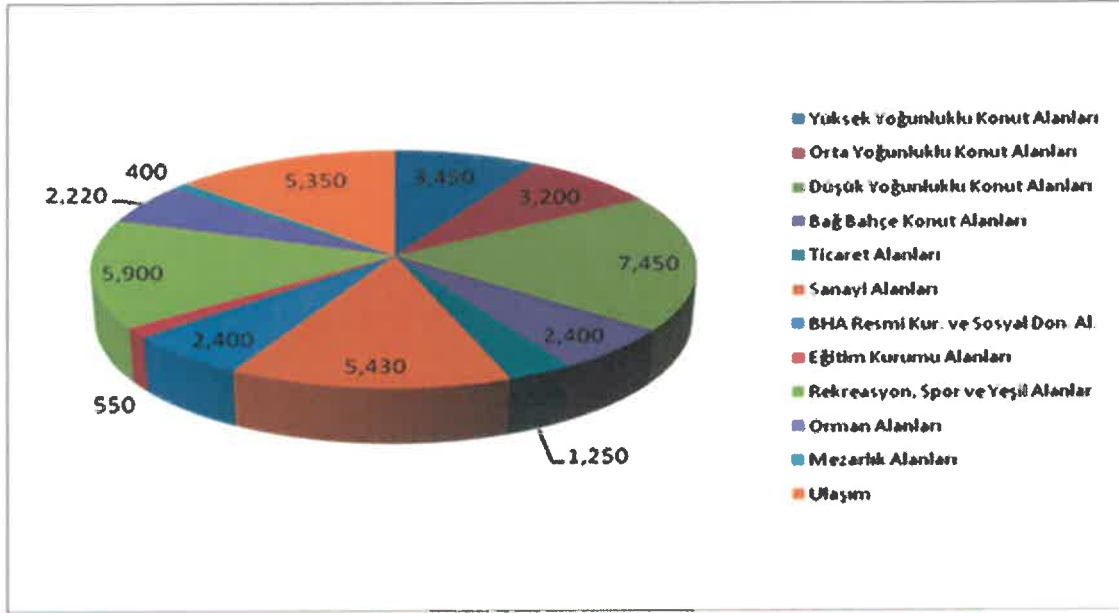
Gaziantep 2012 Yılı Arazi Kullanış Değerlerine Göre Nüfus ve Nüfus Yoğunlukları.

Konut Alanları	Alan (ha)	Yoğunluk (ki/ha)	Nüfus (kişi)
Yüksek Yoğunluklu Konut Alanlar	3,450	400	1,380,000
Orta Yoğunluklu Konut Alanları	3,200	200	640,000
Düşük Yoğunluklu Konut Alanları	7,450	100	745,000
Bağ Bahçe Konut Alanları	2,400	50	120,000
GENEL TOPLAM	16,500	XXX	2,885,000

128

2012 Yılı Arazi Kullanım Değerleri

Harita 17: Gaziantep 2012 Yılı 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı

Kaynak: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Arşivi

Gaziantep'in Mücavir Alanı;

1989 Yılındaki yeni planlama çalışmalarıyla birlikte; Mücavir alanın kentin gelişimi açısından yetersiz olduğu saptanmış, 31.934 hektarlık mücavir alan 65.000 hektara çıkarılmıştır. Diğer yandan 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye yasasının geçici 2. maddesi gereğince valilik binası merkez alınarak 20 km yarıçapında yeni belediye sınırı ile mücavir alan büyüklüğü 65.000 hektardan 158.400 hektara çıkmıştır. Mücavir alanın genişletilmesi önemli plan kararlarını da beraberinde getirmiştir.

2004 Yılından önce iki merkez ilçeden oluşan Büyükşehir Belediyesi İdari yapısı, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve yeni Büyükşehir Belediye Sınırı ile 3 ilçe belediyesi, 5 ilk kademe belediyesi, 25 Orman köyü ve 58 mahalle ilan edilen köy olarak değişmiştir.

Ayrıca, Büyükşehir Belediye Sınırı'na yeni katılan tüm kırsal yerleşimlerin kent makro formuna modern, sürdürülebilir, komplike ve sistemli bir formatta entegrasyonu için kentsel ve kırsal planlama çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda, büyükşehir belediyesi ile tüm ilçe ve ilk kademe belediyelerinin imar planları gerekli çalışmalarından sonra Büyükşehir Belediye Meclisine sunulmaktadır.

1.6. DOĞAL YAPI VE KORUNACAK DEĞERLER

1.6.1. Jeomorfolojik Yapı

Nazım imar planı çalışmasına konu olan ve aynı zamanda Gaziantep Büyükşehir Belediyesi sınırlarını da oluşturan Gaziantep il sınırları içindeki alanlar genel olarak dalgalı ve engebeli bir arazi yapısına sahiptir. Yaklaşık % 52'sini dağların kapladığı ilin % 27'sini ovalar oluşturmaktadır. Hatay- Maraş çukurluğu ile Fırat Irmağı arasında yer alan Gaziantep platosunun kuzeyi, yine bir çukurluk alan olan Araban Ovası ile kaplıdır. İlin batısında Hatay ve Osmaniye sınırını oluşturan Amanos (Nur) Dağları yer almaktadır.

İlin diğer dağlık kısmı ise bir yandan Nur Dağları'na paralel, İslahiye İlçesi ile Kilis İli arasında, güneyde Suriye'den başlayıp kuzeyde Kahramanmaraş sınırına ulaşmakta, diğer yandan ise İlin kuzey sınırını Kahramanmaraş ve Adıyaman sınırı boyunca, doğu da Fırat Nehri'ne kadar uzanmaktadır.

Doğu kısmında Fırat Nehri'ne boşalan Karasu ve Merzimen Çayı boyunca vadi tabanı ve etek araziler göze çarpmaktadır. Gaziantep İlının geriye kalan güney ve güneydoğusundaki dalgalı ondüleli arazilerin yanında Barak Ovası olarak anılan doğuda Fırat Nehri, güneyde Suriye sınırı boyunca düz ve hafif meyilli taban araziler yayılmış durumdadır.

Gaziantep İline ilişkin yükselti kuşakları, İl sınırları içindeki eğim düzeyleri, İl sınırları içindeki alanlara ilişkin Bakı Yönleri haritaları hazırlanmıştır. Gaziantep il sınırları içindeki alanların Jeomorfolojik Yapısını gösteren harita aşağıda verilmiştir.

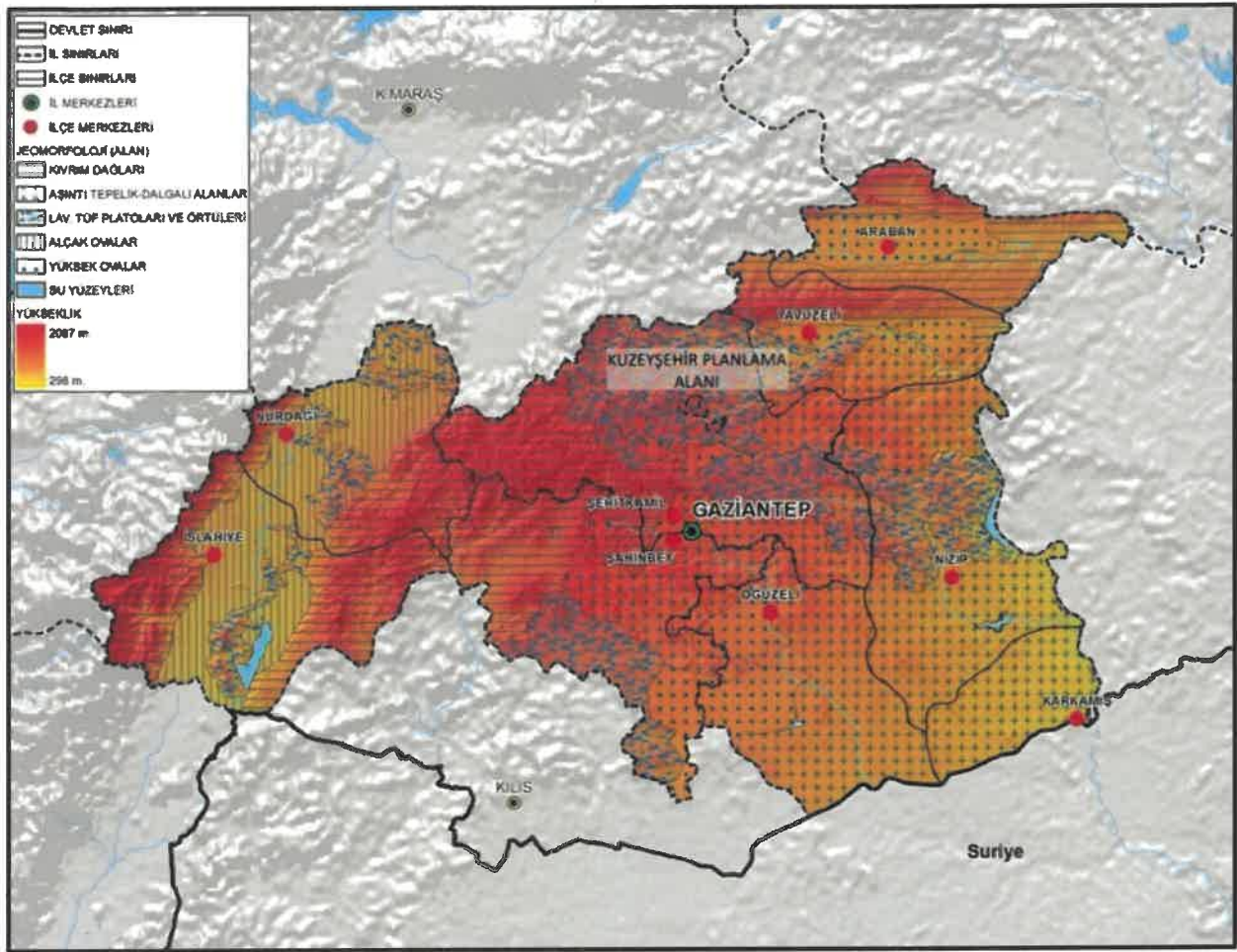
İl sınırları içindeki alanların eğim düzeylerine ilişkin yapılan analiz çalışmalarında, il içindeki eğimlerin % 0-60 Aralığında değiştiği belirlenmiştir. Gaziantep il sınırları içindeki alanların eğimine ilişkin yapılan analizlerin sonucunda hazırlanan eğim durumu haritalarında alanın eğimi %0-5, %5,01-10, %10,01-20, %20,01-30, %30,01 üzeri aralıklarında ele alınmıştır. İl sınırları içerisinde %0-5 Aralığında eğime sahip alanlar alanın %40'ını, %10,01-20 Aralığında eğime sahip alanlar ise alanın %19'unu kapsamaktadır. Gaziantep il sınırları içinde kalan alanların yükselti kuşaklarına göre dağılımı incelendiğinde, il sınırları içindeki yükseltilerin 297 metre ile 2086 metre arasında değiştiği belirlenmiştir.

Gaziantep il sınırları içindeki farklı yönleri bakı veren eğimli alanlarının bakı yönlerine ilişkin de analiz çalışması gerçekleştirilmiş ve yapılan analiz sonuçları da haritalandırılmıştır.

The map illustrates the Taurus mountain range in Turkey, highlighting several key geographical features:

- Mountains and Plateaus:** Amanos Dağları, Sam Dağları, Dülük Baba Dağları, and others.
- Plateaus:** İslahiye Ovası, Araban Ovası, Yavuzeli Ovası, and Oğuzeli Ovası.
- Valleys:** Fırat Vadisi (Euphrates Valley).
- Rivers:** Fırat Irmağı (Euphrates River).
- Cities and Towns:** Gaziantep, Şanlıurfa, Nizip, and others.

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

Harita 19: Gaziantep İli Jeomorfolojik Yapısı

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.6.2. Jeolojik Yapı

Gaziantep ili, Türkiye Deprem bölgeleri haritasına göre 1., 2., 3. ve 4. Derece Deprem Bölgesi üzerinde yer almaktadır ve etkin yer ivmesinin $A_0=0,40 - 0.10$ alınması gerekmektedir. Gaziantep İli, sismik etkinliği yüksek olan bir kuşak içerisinde yer almakta olup bu durumun Mühendislik tasarımında dikkate alınması gerekmektedir. Bu nedenle her türlü yapılaşmada Mülga B.İ.B. (A.İ.G.M.) hükümlerine uyulmalıdır.

Mevcut durum itibariyle inceleme alanında herhangi bir stabilite sorunlu alan bulunmamaktadır. Yüksek eğimli bir bölgede kalan kısımlarda da duraylı bir görünüm izlenmektedir. Bu rapor kapsamında inceleme alanının heyelan olasılığı görsel olarak değerlendirilmiştir. Morfolojik eğim ile tabaka eğiminin aynı yönde olduğu durumlarda şev stabilite sorunları ortaya çıkabileceği öngörülmüştür. Bu durum hazırlanacak olan 1/5000 ölçekli Nazım imar planlarında ve 1/1000 ölçekli Uygulama imar planlarında ve parsel bazı zemin etütlerinde detaylı olarak irdelenmelidir.

İnceleme alanının morfolojik yapısı ve eğimi, coğrafi konumu ve inceleme alanı sınırlarında yüzeylenen jeolojik birimlerin litolojik-yapısal özellikleri, yanal ve düşey devamlılıkları, tabaka eğimleri, bölgenin depremselliği, hidrojeoloji ve afet durumu belirlenerek inceleme alanının çevre düzen planına esas arazi kullanım kriterleri belirlenmiştir.

İnceleme alanında yapılan jeolojik gözlemlere göre yüzeyden itibaren 0.00–3.50 m derinliklere kadar değişen kalınlıklarda bitkisel toprak zonu bulunmaktadır. Bitkisel toprak zonu altında

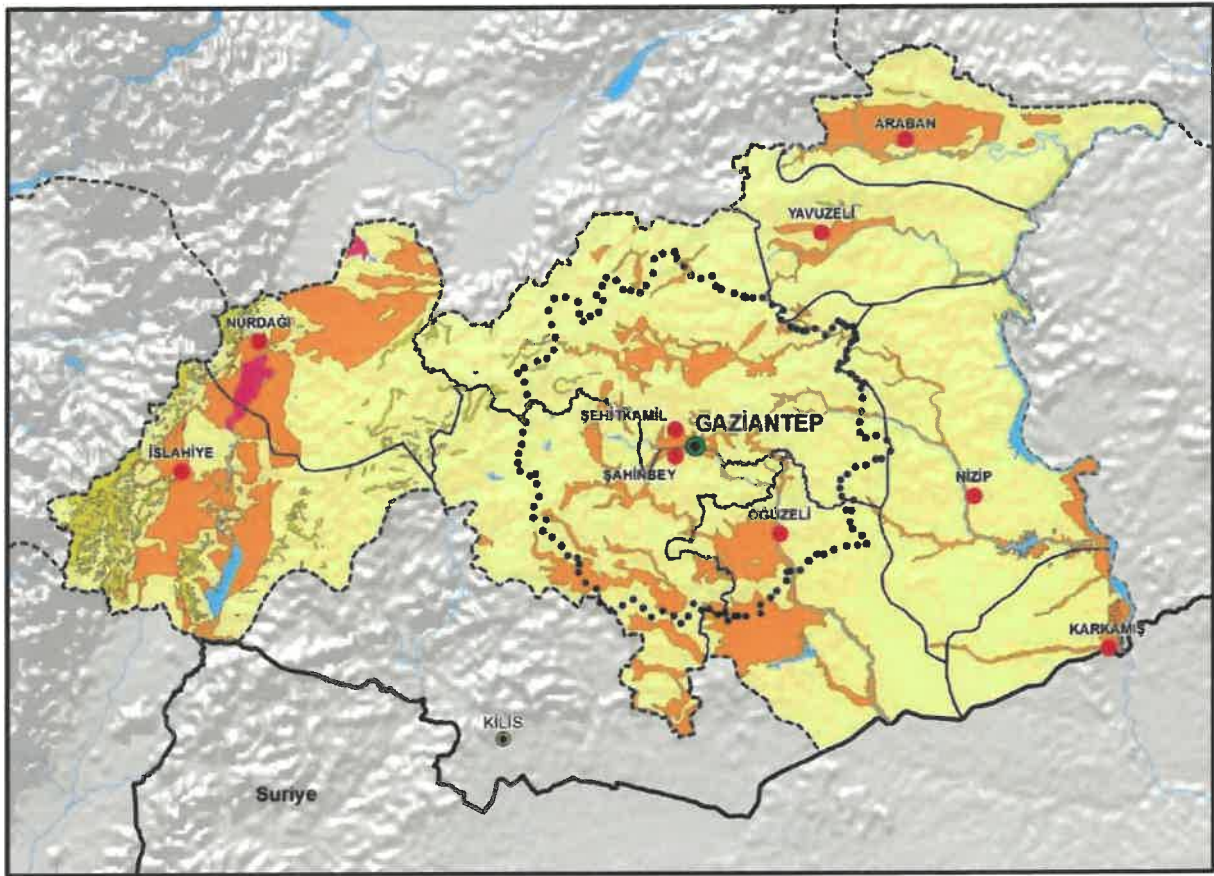
Cengin, Aslansuyu, Hoya, Ardıçlıtepe, Gaziantep, Fırat, Şelmo, Tepehan ve Esmepuru formasyonları ile Yavuzeli (Karacadağ) bazaltı, Pliyo-Kuvaterner bazaltları gibi kaya birimlerin bulunduğu alanlardır. Görünüm itibarıyla orta - iyi kaya kalitesinde izlenen birimlerin yapısal ve jeoteknik özellikleri dikkate alındığında bu alanlarda, dinamik koşullarda (oluşabilecek depremlerde) ve yapılacak kontolsüz derin kazı çalışmalarında kopuk, yarı gömülü ve bol sayıda süreksizlik düzlemleri bulunan kaya bloklarında, düşme, yuvarlanma, döküntü ve altere zonda akma gibi problemlerle karşılaşılabilceğini göstermektedir. Bu alanlarda yapılacak alt ölçekli jeolojik-jeoteknik etüt çalışmalarında birimlerin jeoteknik parametreleri belirlenerek yerleşim açısından detaylı önlem ve öneriler belirlenmelidir.

Yerleşilebilirlik Açısından Üçüncü Öncelikli Alanlar: Jeolojik açıdan üçüncü öncelikli yerleşime uygun alanlar litolojik olarak güncel traverten, alüvyal yelpaze çökelleri, alüvyon, eski alüvyon ve yamaç molozu çökellerinin bulunduğu alanlardır. Söz konusu birimlerin, içerik bakımından yanal ve düşey yönde değişkenlik gösterebileceği, ince taneli malzemenin yoğun olduğu seviyelerde şişme, oturma ve taşıma gücü problemleriyle karşılaşılabilceği öngörülmektedir. Bu nedenle alüvyon birimlerinin arazi kullanımı açısından değerlendirildiğinde: şişme, oturma, taşıma gücü, sıvılaşma vb. mühendislik problemleri gösterebileceği öngörüldüğünden zemin iyileştirme çalışmalarının gerekli olduğu bilinmeli ve imar planına yönelik altlık raporlarda bu problemlere yönelik çalışmalara önem verilmelidir.

Yerleşilebilirlik Açısından Dördüncü Öncelikli Alanlar: Jeolojik açıdan dördüncü öncelikli yerleşime uygun alanlar litolojik olarak Zabuk, Çaltepe, Seydişehir, Bedinan, Yığınlı formasyonları, Arılık kuvarsiti, Küreci dolomiti, Koçali karmaşığı, Karadut karmaşığı, Hatay ofiyoliti, Sabunsuyu, Derdere, Hasanke, Bozova, Terbüzek, Besni, Germav, Belveren, Gercüş, Cengin, Aslansuyu, Hoya, Ardıçlıtepe, Gaziantep, Fırat, Şelmo, Tepehan ve Esmepuru formasyonları ile Yavuzeli (Karacadağ) bazaltı, Pliyo-Kuvaterner bazaltları gibi kaya birimlerin bulunduğu alanlardır.

Görünüm itibarıyla orta - iyi kaya kalitesinde izlenen birimlerin yapısal ve jeoteknik özellikleri dikkate alındığında bu alanlarda, dinamik koşullarda (oluşabilecek depremlerde) ve yapılacak kontolsüz derin kazı çalışmalarında kopuk, yarı gömülü ve bol sayıda süreksizlik düzlemleri bulunan kaya bloklarında, düşme, yuvarlanma, döküntü ve altere zonda akma gibi problemlerle karşılaşılabilceğini göstermektedir. Bu alanlarda yapılacak alt ölçekli jeolojik-jeoteknik etüt çalışmalarında birimlerin jeoteknik parametreleri belirlenerek yerleşim açısından detaylı önlem ve öneriler belirlenmelidir.

Yerleşilebilirlik Açısından Beşinci Öncelikli Alanlar: Jeolojik açıdan beşinci öncelikli yerleşime uygun alanlar litolojik olarak gölsel bataklık çökellerinin bulunduğu alanlardır. Söz konusu birimlerin, içerik bakımından yanal ve düşey yönde değişkenlik gösterebileceği, ince taneli malzemenin yoğun olduğu seviyelerde şişme, oturma ve taşıma gücü problemleriyle karşılaşılabilceği öngörülmektedir. Bu nedenle alüvyon birimlerinin arazi kullanımı açısından değerlendirildiğinde; şişme, oturma, taşıma gücü, sıvılaşma vb. mühendislik problemleri gösterebileceği öngörüldüğünden, zemin iyileştirme çalışmalarının gerekli olduğu bilinmeli ve imar planına yönelik altlık raporlarda bu problemlere yönelik çalışmalara önem verilmelidir.

Harita 21: Jeolojik Açıdan Yerleşime Uygunluk

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.6.3. Hidrolojik Yapı

Gaziantep iline bütün olarak bakıldığında, İlin hidrolojik yapısında en önemli belirleyicinin bölge içinde var olan akarsular ile bu akarsuların havzaları olduğu görülür. Gaziantep Platosu'nda akarsular az sayıdadır. Arazinin yapısı ve iklim şartları sonucunda, yataklarında sadece şiddetli yağmurlarla birlikte su bulunduran, kuru su vadileri ağı son derece sık ve yaygındır. Yağışlı kış ve ilkbahar aylarında suyu bol olan vadilerin suyu, yazın azalmaktadır. Kuraklık ve sıcaklığın şiddetli olduğu bahar ve yaz aylarında ise sular azalır.

Gaziantep ilinin büyük bölümü "Fırat Havzası" içinde yer alırken bazı kesimleri ise Asi ve Ceyhan olarak adlandırılan havzalar içinde yer almaktadır. İlin batısındaki Islahiye çukurluğu ve çevresinin suları Akdeniz'e, Suriye sınırına yakın güney kesimlerinin suları kapalı çöl havzasına boşaltılır. İlin bunların dışında kalan tüm alanı Fırat Havzası kapsamı içinde kalır ve sularını Basra Körfezine boşaltır.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 20. Bölge Müdürlüğü'nden 2014 yılında elde edilen verilere göre il genelinde ortalama akış verimi $2,23 \text{ l/s/km}^2$ ve ortalama akış/yağış oranı 0,13'tür. İldeki su kaynakları potansiyeline bakıldığında ise; yerüstüsu (il çıkışı toplam) ortalama akım $439 \text{ hm}^3/\text{yıl}$ ve yeraltısu (ildeki toplam emniyetli rezerv) $244,3 \text{ hm}^3/\text{yıl}$ olmak üzere toplam su potansiyeli $683,3 \text{ hm}^3/\text{yıl}$ 'dır.

Gaziantep ilinde yüzey su kaynaklarını akarsular, baraj gölleri ve göletler oluşturmaktadır. İldeki tek doğal göl olan Emen Gölü kurutulmuş tarım arazisine dönüştürülmüştür. İldeki en önemli akarsu Fırat Nehri'dir. İlde bulunan akarsuların büyük bir bölümü Fırat Nehri'ne dökülür. Fırat Nehri, Gaziantep ile Şanlıurfa illeri arasında sınır oluşturur.

Sof Dağından kaynaklanan Bozatlı (Merzimen) Deresi ise Yavuzeli'nin güneyinden geçip Fırat'a karışır. İl ve Türkiye sınırlarından çıkmadan Fırat'a karışan son önemli akarsu Nizip

DEVLET SINIRI
İL SINIRLARI
İLÇE SINIRLARI
REVİZYON NAZIM
İMAR PLANI SINIRI
Fırat **HAVZA SINIRLARI**
ALT HAVZA SINIRLARI
İL MERKEZLERİ
İLÇE MERKEZLERİ
SU YÜZEYLERİ
DOĞAL GÖL
GÖLET
BARAJ GÖLÜ
SAZLIK-BATAKLIK
AKARSULAR
BÜYÜK DEBİLİ
KÜÇÜK DEBİLİ

Kaynak: DSİ, Uydu Görünümleri
Yerinde Yapılan Çalışmalar

K Ölçek: 1/750.000
0 5 10 20 Km

ceplan
planlama bürosu

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

Gaziantep İli'nde iklim, Akdeniz ve Doğu Anadolu bölgeleri arasında bir geçiş iklimi özelliği göstermekle birlikte il daha çok Akdeniz ikliminin etkisindedir. İlin güney bölgeleri Akdeniz ikliminin etkisinde olduğundan genel olarak yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve yağışlıdır.

Gaziantep İli'nin çok büyük bir bölümü Güneydoğu Anadolu step alanı içinde kalmaktadır. İlin kuzeybatı kesimi ise Akdeniz bitki örtüsü ile Güneydoğu Anadolu step örtüsü arasında bir geçit alanı durumundadır. Güneydoğu Anadolu step alanının batısındaki Gaziantep il toprakları stepin asıl çekirdek alanı ile Akdeniz ikliminden etkilenen yağışlı kıyı şeridi arasına sıkışmıştır.

3

Gaziantep'te en sıcak ayın Temmuz ayı olduğu ve en soğuk ayın ise Ocak ayı olduğu görülür. Uzun yıllar ortalamasına göre en yüksek sıcaklık 38.88 °C ile ağustos ayında gerçekleşmiştir. En düşük sıcaklık ise -5.76 °C ile şubat ayında gerçekleşmiştir. Uzun yıllar ortalama sıcaklık değerleri Gaziantep merkezde 14,5 °C, İslahiye de ise 16,7 °C dir. Ortalama sıcaklık değerleri de batıdan doğuya azalmaktadır. Ortalama en yüksek sıcaklık temmuz ve ağustos, en düşük sıcaklık ise ocak ayında olmaktadır. Gaziantep yarı karasal bir iklim yapısına sahip olduğundan yazları oldukça kurak geçmektedir. Haziran ayının son haftası başlayıp Temmuz ve Ağustos ayları oldukça kurak geçer ve Eylül ayının son haftasına kadar devam eder.

Gaziantep meteoroloji istasyonunun 32 yıllık verilerine göre yılın hâkim rüzgârı güney batı (Iodos) rüzgârlarıdır. Kış mevsiminde Gaziantep yöresi Doğu Anadolu üzerinde yerleşen antisiklon sahasından, İskenderun Körfezindeki siklon sahasına doğru akan hava hareketlerinin etkisinde kalır. Bu nedenle Gaziantep yöresinde kış aylarında kuzey doğu (poyraz) rüzgârları hâkimdir, yağış getirir. Yaz aylarında kuzey batı (karayel) mevsimin hâkim rüzgârıdır. Eylül ve ekim aylarında güney batı (Iodos) ve batı rüzgârı hâkimdir. Kasım ayında artık kuzeydoğu (poyraz) rüzgârı diğer rüzgârlardan daha fazla hissedilir.

Nisan ayında Gaziantep yöresi, Doğu Akdeniz'den Basra Körfezi civarı ile Belüciistan siklon mıntıkalarına doğru gitmekte olan hava akımları tesiri altındadır. Batı tarafındaki hava akımları yaz aylarında sıcaklık getirir.

Gaziantep'de bulutlu günlerin yoğun olarak yaşandığı aylar bahar aylarıdır. Uzun yıllar verilerine göre en fazla bulutlu gün tespit edilen aylar Nisan ve Mayıs ayları olarak belirlenmiştir. Gaziantep İli'nde ortalama güneşlenme süresi en fazla 9.6 saat ile Temmuz ayında gerçekleşmektedir. Güneşlenme süresinin en az olduğu ay ise 3.3 saatlik ortalama ile Aralık ve Ocak aylarıdır.

İlde en fazla nem % 97 ile Şubat ayında gerçekleşmiştir. En az nem kaydedilen ay ise % 17.77.değeri ile Temmuz ayıdır. Dönemsel olarak değerlendirildiğinde kış ayları Ekim-Mayıs döneminde nem oranı göz önüne alındığında en kurak dönem olan Haziran-Ağustos dönemi nem oranının en aza düştüğü dönemdir.

En fazla yağış Aralık ve Ocak aylarında olmaktadır. En az yağışın düştüğü dönem Mayıs-Eylül dönemidir. Uzun yıllar ortalamasına göre en fazla yağış Aralık ayında 258.9 kg/m² olarak gerçekleşmiştir. En az yağış 0.1 kg/ m² ile Temmuz ayında gerçekleşmiştir.

İlçeler itibarıyla değerlendirildiğinde: İlde uzun yıllar yağış ortalaması en az yağışın 328.2 mm ile Karkamış'ta en fazla yağışın 840.0 mm ile İslahiye'de olduğu Gaziantep il genelinde ortalama 569.27 mm'dir. Aylık en yüksek yağış Aralık, en düşük yağış ise Temmuz ayında görülmektedir.

İl içindeki farklı meteoroloji istasyonlarının verileri incelendiğinde, yıllık ortalama yağış miktarlarının batıdan doğuya ve kuzeyden güneye doğru belirgin bir azalma gösterdiği belirlenmiştir. Yıllık ortalama yağış miktarları, merkezde 574 kg/m², İslâhiye'de 850,7 kg/m², Oğuzeli'nde 465,1 kg/m², Nizip'te 464 kg/m²'dir.

İlde yıllık ortalama kar yağışlı gün sayısı Merkez'de 6.2, İslahiye ve Oğuzeli'nde 2.8, Nizip'te 2.2'dir. karla örtülü ortalama gün sayısı Merkezde 11.9, Oğuzeli'nde 5.5, İslahiye'de 4.4, Nizip'te 2.4'tür. donlu geçen ortalama gün sayısı Merkez'de 55.7, İslahiye'de 17.6 gündür. 2001 yılı Aralık ayında 1945 yılından sonra en fazla yağış 259 kg/m² olarak gerçekleşmiştir.

İlin batı, kuzeybatı ve kuzeydeki yüksek ve dağlık kısımlar ise en fazla yağışın düştüğü yerlerdir. Yağış miktarı doğuda Fırat Nehrine, güneyde Suriye sınırına doğru azalır. İlde her yıl düşen yağış çok istikrarsızdır. Bir yıl artan yağışın diğer yıl yarıdan aşağıya düştüğü çok olmuştur. Üst üste kurak geçen yıllara da rastlanır.

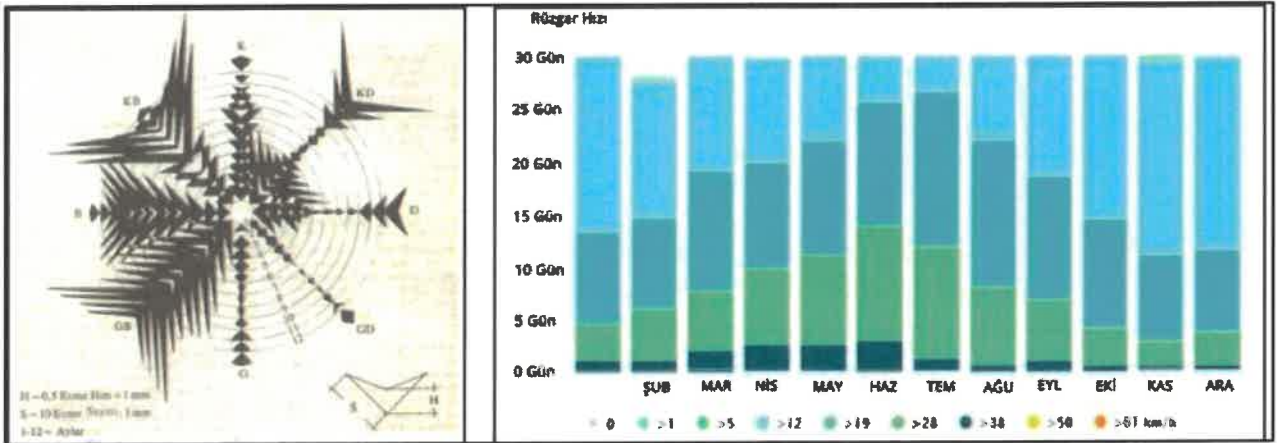
855 m yüksekliğinde bulunan Gaziantep Meteoroloji İstasyonu'nun 32 yıllık verilerine göre, kentte hâkim rüzgâr güney batı (lodos) rüzgârlarıdır. İlkbahar, yaz ve sonbahar aylarında rüzgârlar güneybatı (lodos), kuzey batı (karayel) ve batı yönlerinde esmektedirler. Kasım, Aralık, Ocak ve Şubat aylarında ise doğu yönünden gelen kuzeydoğu (poyraz) rüzgârları hâkimdir.

Kış mevsiminde Gaziantep yöresi Doğu Anadolu üzerinde yerleşen antisisiklon sahasından, İskenderun Körfezi'ndeki siklon sahasına doğru akan hava hareketlerinin etkisinde kalmaktadır. Bu nedenle Gaziantep yöresinde kış aylarında kuzey doğu (poyraz) rüzgârları hâkimdir ve bu rüzgârlar şehre yağış getirmektedir.

Gaziantep'te uzun yıllar verilerine göre bulutlu günlerin yoğun olarak yaşandığı aylar bahar aylarıdır. En fazla bulutlu gün tespit edilen ay Mayıs ayı olarak gerçekleşmiştir. Gaziantep Meteoroloji İstasyonu verilerine göre ilde en fazla nem %97 ile Şubat ayında gerçekleşmiştir. En az nem kaydedilen ay ise %17,77 değeri ile Temmuz ayıdır. Dönemsel olarak değerlendirildiğinde, nem oranının en düşük olduğu dönem Haziran-Ağustos aylarıdır.

Gaziantep Meteoroloji İstasyonu tarafından saptanmış olan meteorolojik verilerin uzun yıllar ortalamasına göre, en fazla basınç değeri 931 mb ile Ocak ayında ortaya çıkmaktadır. Basıncın en düşük değeri olarak kaydedildiği ay ise 908,1 mb ile Temmuz ayıdır.

Gaziantep kentinde ortalama güneşlenme süresi en fazla 9,6 saat ile Temmuz ayında gerçekleşmektedir. Güneşlenme süresinin en az olduğu ay ise 3,3 saatlik ortalama ile Aralık ve Ocak aylarıdır.

Harita 25: Gaziantep İli Rüzgâr Gülü (solda) ve Rüzgâr Hızı (sağda)

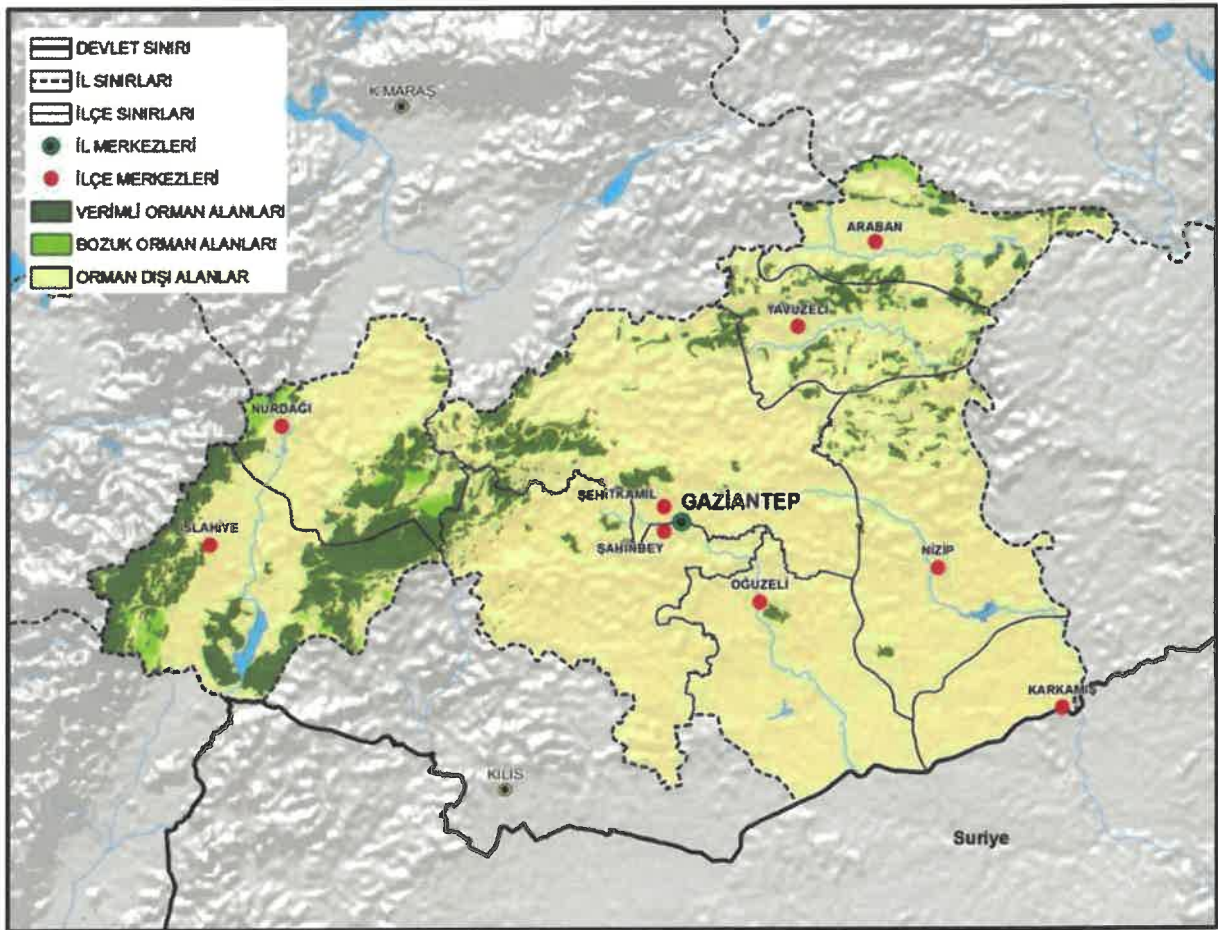
Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.6.5. Orman Alanları

Gaziantep’te 92.400 hektar büyüklüğünde ormanlık saha bulunmakta (Bkz. Harita 1-26) olup, orman varlığının 22.515 hektarı verimli orman niteliğindedir. Orman alanları İl yüzölçümünün %15’ini kapsamaktadır. Gaziantep ormanları genellikle rakımın 800 ve 1450 metreler arasında değiştiği yüksek tepeliklerde yer almaktadır. Bunda iklimin önemi çok fazladır. Yağışlar itibari ile kurak bir bölge olduğundan, ovalık kesimlerde fazla ormanlık alan bulunmamaktadır.

İl’deki ormanlarda en fazla meşe ve kızılçam bulunmakla birlikte; karaçam, sedir, selvi, kayın, kavak, ardıç, yabani zeytin, sandal, akçeşme, terebantin, sakız, funda, teşbih, ladin, sütleğen, karaçalı, ısırgan, delice, böğürtlen ve çayır otları gibi bitki türleri de görülmektedir.

Gaziantep ormanlarında, orman ürünü elde edilme potansiyeli olan meşe ormanları bulunsa da bozuk orman olduklarından, söz konusu potansiyel değerlendirilememektedir. Bununla birlikte, kızılçam ormanları orman ürünlerinin elde edilmesi açısından verimli alanlardır.

Harita 26: Gaziantep İli Orman Alanları

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

İS

Ş

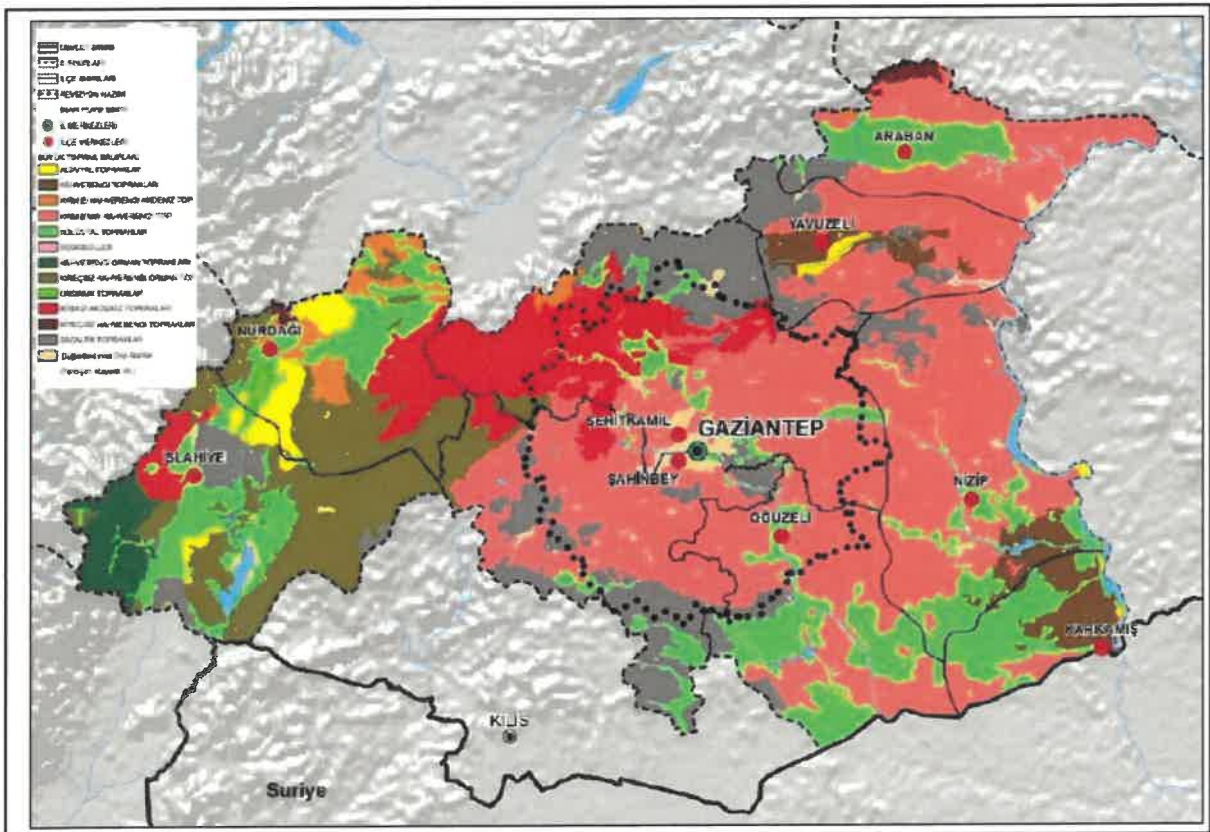
1.6.6.Toprak Yapısı

Gaziantep ilinde genellikle dalgalı ve engebeli araziler yaygındır. Güneyde Amanos (Nur) Dağları yer alırken, Nur Dağları'na paralel olarak uzanan bir dağ silsilesi daha vardır. İki dağ silsilesi arasında taban araziler yayılmıştır. Doğuda Fırat Irmağı'na boşalan Karasu ve Merziman Çayları boyunca vadi tabanı ve etek araziler yer almaktadır. İlin güney ve güneydoğusunda dalgalı ondüleli araziler, Suriye sınırı boyunca da düz ve hafif meyilli taban araziler yaygındır.

Gaziantep il sınırları içerisinde; Alüvyal Topraklar (A), Kolüviyal Topraklar (K), Organik Topraklar (O), Kahverengi Orman Toprakları (M), Kireçsiz Kahverengi Orman Toprakları (N), Kırmızı Akdeniz Toprakları (T), Kırmızı Kahverengi Akdeniz Toprakları (E), Kahverengi Topraklar (B), Kireçsiz Kahverengi Topraklar (U), Kırmızı Kahverengi Topraklar (F) ve Bazaltik topraklar (X) olmak üzere 11 farklı büyük toprak grubu belirlenmiştir.

İl sınırları içerisinde yer alan en yaygın büyük toprak grubu Kırmızımsı Kahverengi Topraklardır. Kırmızımsı Kahverengi toprakları Kolüviyal Topraklar ve Bazaltik izlemektedir. İl sınırları içerisinde en az dağılım gösteren büyük toprak grubu ise Regosol Topraklardır.

Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfları (AKK) olarak da isimlendirilen, Arazi Yetenek Sınıfları, toprakların tarımsal kullanıma uygunluk açısından yapılan bir sınıflamadır. Kuru Tarım yapılan alanlarda I ve II, sulı tarım yapılan alanlarda I, II, III ve IV sınıf alanlar ve V–VIII sınıf arazilerdeki özel ürün alanları, tarımsal kullanım dışına çıkarılması gereken, mutlak tarım arazileri olarak korunması gerekli alanlardır.

Harita 27: Gaziantep İli Toprak Yapıları

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

Gaziantep olumlu iklim şartlarının sonucu olarak tarımsal anlamda zengin topraklara sahip bir konumdur. 2013 yılı verilerine göre, Gaziantep İli'nin tarım alanı varlığı 363.059 hektardır. Tarım alanlarının 150.142 hektarı (%41) ekilen tarla alanı, 3.450 hektarı (%1) nadas alanı, 8.545 hektarı (%2) sebze bahçeleri ve 200.922 hektarı (%56) meyve bahçesi statüsündedir.

1.6.8. Flora ve Fauna

Çalışma alanından tespit edilen bitki türleri:

NT (Tehlike altına girmeye aday) 8 tür

VU (Zarar görebilir) 24 tür

EN (Tehlikede) 3 tür

DD (Veri yetersiz) 7 tür, kategorisindedir.

Gaziantep ve çevresinden bilinen ve DD kategorisindeki bitki türleri; yapılan floristik çalışmalar ile ülkemizde varlığı bilinmekle birlikte, yalnız geçen yüzyıl ve bu yüzyılın başında yapılmış toplamalardan ve tek bir lokalite ve tip örneğinden bilinen türler bu kategoriye konur. Bu bitki taksonları, özellikle son yıllarda artan bitki toplama çalışmalarına rağmen o zamandan sonra toplanamamışlardır. Çalışma alanından 68 endemik bitki türü tespit edilmiştir.

Gaziantep ve çevresinde önemli bitki alanları, endemik ve tehlike kategorisi önemli olan bitki türlerinin alan içerisindeki dağılımına, tehdit altındaki habitatlar, şehirleşmeden dolayı yok olan doğal alanların yoğunlaştığı yerlere göre tespit edilmiştir. Buna göre önemli bitki alanları; “Nur Dağı ve Çevresi”, “Dülük Baba Orman İçi Dinlenme Alanı”, “Sof Dağı”, “Gaziantep-Fevzipaşa-İslahiye arasındaki Çam Plantasyon Alanları”, “Şehitkamil-Nurdağı-Şahinbey ilçe sınırlarını içine alan Yeşilce olarak anılan alan”, “Araban Tepeleri ve Çevresi”dir. Gaziantep ve çevresinde vejetasyon süresi yani bitki türlerinin çiçeklenmeye başlama ve çiçeklenmenin bitiş tarihleri, denizden olan yüksekliğe, sıcaklığa, ana kayanın yapısına göre değişiklik göstermektedir. Gaziantep ve çevresinde çiçeklenme Şubat ayında başlar ve Kasım ayında sonbahar geofitlerinin çıkması ile tamamlanır. Şubat ayında ilk çıkan bitkiler bir yıllık olarak anılan türler olup bunlarla beraber bahar geofitleride beraber çıkar.

Geniş anlamda Gaziantep vejetasyonu Akdeniz ve İran-Turan fitocoğrafik bölgesi özelliğini göstermektedir. Gaziantep ve çevresinin vejetasyonu; Orman vejetasyonu, fundalık (maki), mera, akarsu ve durgun su, taşlık-kayalık alan vejetasyonu ve bu alanların tahribatı sonucu oluşturulmuş tarım alanlarından oluşmaktadır.

Gaziantep il sınırları içindeki alanlara yönelik yapılan inceleme ve literatür taraması sonucu; 5 iki yaşamlı (amfibi) tür, 34 sürüngen tür, 176 kuş türü ve 61 memeli türünün varlığı belirlenmiştir. Gaziantep il sınırları içerisinde bugüne kadar kaydedilmiş olan fauna bileşenleri arasında “nadir” ya da “soyu tehlikede olan türler” kategorisine dahil edilebilecek bazı türler bulunmaktadır. Fauna bileşenlerinin sınıf düzeyinde değerlendirilmesi sonucunda il sınırları içerisinde kaydedilen türler arasında yer alan nadir veya soyu tükenme tehlikesi altındaki türler aşağıda verilmektedir:

Sürüngenler: Adi Tosbağa (*Testudo graeca terrestris*), Fırat Kaplumbağası (*Rafetus euphraticus*), Sarı Yılan (*Elaphe quatuorlineata sauromates*) Kuşlar: Kelaynak (*Geronticus eremita*), Akgöz (*Aythya nyroca*), Büyük Orman Kartalı (*Aquila clanga*), Kızıl Kerkenez (*Falco naumanni*), Uludoğan (*Falco cherrug*), Mavi kuzgun (*Coracias garrulus*), Anadolu Sıvacısı (*Sitta krüperi*), Gri Kirazkuşu (*Emberiza cineraceae*) Memeli Hayvanlar: Akdeniz Nalburunluyarasası (*Rhinolophus euryale*), Meheyl'in Nalburunluyarasası (*Rhinolophus mehelyi*), Nalburun yarasası (*Rhinolophus blasii*), Kaya Faresi (*Apodemus mystacinus*), Kısa kuyruklu bandicnot sıçanı (*Nesokia indica*)

Özgün Türler: Gaziantep il sınırları içerisinde kaydedilmiş olan fauna bileşenleri arasında özellikle tanımlanması gereken 2 önemli tür bulunmaktadır. Bunlardan birincisi Kelaynak Kuşu diğeri ise Fırat Kaplumbağasıdır.

Kelaynak Kuşu (*Geronticus eremita*): Bu tür aslında Fırat nehrinin diğer tarafındaki Kelaynak Üretim İstasyonu'nda tutulmasına karşılık daha önce Fırat Nehri'nin her iki tarafında da büyük sürüler halinde gözlenmekte idi. 1950'li yıllarda tarım zararlılarına karşı bilinçsizce ve ölçsüzce kullanılan tarımsal kimyasallar bu türün kitle halinde ölümüne yol açmıştır. Kafeslerde tutulan son bireylerin üretilme çalışmaları sonucunda sayıları artsa da bakımları için insana bağımlı olmaları nedeniyle de doğal popülasyonu ortadan kalkan türler kategorisine alınmıştır. Gerçekleştirilen açık alan çalışmaları sırasında üreme faaliyeti içerisinde olan Kelaynakların yuva materyali toplamak amacıyla Gaziantep tarafına geçtikleri gözlenmiştir.

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

Gaziantep'in bulunduğu coğrafyanın özelliklerinden dolayı Akdeniz iklimi ile karasal iklim arasında geçiş niteliği taşıyan, yarı karasal olarak nitelendirilen iklim özellikleri görülmektedir. Ancak yükseltiye bağlı olarak, iklim elemanlarından sıcaklık ve yağışın etkileri farklılık göstermektedir. Bu özellik ova tabanları ile dağlık ve yüksek kesimlerdeki bitki örtüsünün farklılaşmasına da etki etmiştir. Yükseltiye bağlı olarak yağışın daha az düştüğü kurak bölgeler olan ovalarda bozkırlar görülürken, yüksek tepelik bölgelerde ormanlar yer almaktadır.

34

Orman Ekosistemi: Orman ekosistemleri, su rejimini düzenlemesi, sel, taşkın ve çığ gibi tabii afetleri engellemesi, erozyonu önlemesi, iklimi yumuşatması, canlıların yaşamı için gerekli olan oksijeni üretmesi, rekreasyon ihtiyaçlarını karşılaması, doğal hayatın devamı, ekolojik dengenin sağlanması gibi özellikleriyle çevre açısından büyük önem taşımaktadır. Türkiye yaklaşık olarak 80 milyon hektar yüzölçümüyle, dağlık ve ekocoğrafya bakımından zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Bu ekolojik zenginliğe paralel olarak ormanları da tür ve kompozisyon olarak zengindir. Ülkemizin orman varlığı son yıllarda yapılan ağaçlandırma çalışmaları sonucunda 2012 yılı itibariyle 21,7 milyon hektara yükselmiş olup bu rakam ülke yüzölçümünün % 27,6'sına karşılık gelmekte, 2015 yılında 22 milyon hektara ulaşılması hedeflenmektedir.

Gaziantep ormanları Doğu Torosların Kahramanmaraş üzerinden güneye uzanan 2.493 rakım ve Milcan Dağı'nın Suriye ve Amik Ovasına dağılan kolları üzerinde Büyük Sof Tepesi'nin Gaziantep Ovası'nda son bulan sırtları üzerinde yer almaktadır. Bölgenin en yüksek rakımı batı sınırını oluşturan sırtlardır. Genellikle ildeki orman alanlarında rakım 800-1450 arasında değişmektedir.

Gaziantep bitki ve orman toplulukları kızılçam, karaçam, sedir, selvi, kayın, kavak, meşe, ardıç, yabani zeytin, sandal, akçeşme, terebantin, sakız, funda, tesbih, ladin, sütleğen, karaçalı, ısırgan, delice, böğürtlen ve çayır otlarıdır. En fazla bulunan türler ise meşe ve kızılçamdır. Meşe ormanları bozuk ormanlar olup koruma altındadır. Orman ürünü elde edilmemektedir. Kızılçam ormanları faydalanılan verimli alanlarıdır. Gaziantep il sınırları içerisinde bulunan orman alanlarının % 44'ü kızılçam, %42'si meşe, %27'si meşe, %9'u karaçamdır.

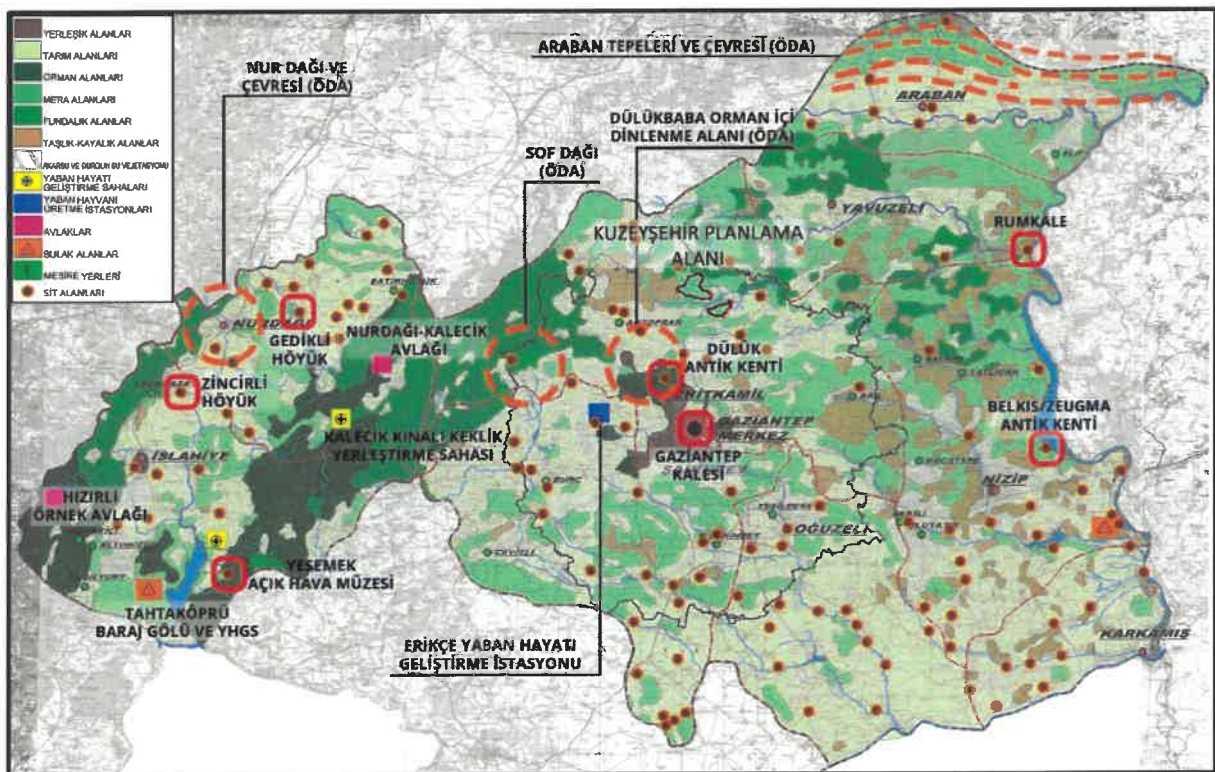
Ağaçlandırma: Gaziantep merkez kentin yakın çevresindeki Dülükbaba, Burç, Yelligedik, Erikçe, Taşlıca gibi kesimlerde ağaçlandırma çalışması yapılmıştır. 1952 yılında Türkiye'de ve Gaziantep'te ilk orman dışı ağaçlandırma faaliyeti olarak başlayan Dülükbaba Ağaçlandırması yapılmış, daha sonra toplam 32.318 ha. ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve rehabilitasyon ile 1140 ha özel ağaçlandırma olmak üzere toplam 33.458 ha alanda ağaçlandırma çalışması yapılmıştır.

Çayır ve Mera Ekosistemi: İldeki çayır ve meralar; hayvanlara kaba yem sağlama yanında toprak ve su muhafazası, su toplama havzası, pınar memba sularına kaynak olması, tabii fauna ve ev hayvanlarına barınak olması, rekreasyon alanı sağlaması gibi fonksiyonlara da sahiptir. Ancak çayır ve meralar bilinçsiz ve yanlış otlatma ile otlak özelliğini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya kalmakta, belirtilen bu fonksiyonlarını tam olarak yerine getirebilecek durumda olmayıp, bozulmakta ve fayda sağlayamaz bir duruma gelmektedir.

Sulak alanlar yeryüzündeki başka ekosistemlerle karşılanamayacak işlev ve değerlere sahiptir. Derinlikleri genelde 6 metreye kadar olan sığ göl, lâgün, deltalar, korunaklı kıyılar, su dolaşımına sınırlı olan bölgeler sulak alan olarak nitelendirilmektedir. Sulak alanlar, yerli ve kıtadan kıtaya göç eden milyonlarca göçmen kuşun okyanusları aşmadan önce yumurtlama, yavru çıkarma ve mevsimlik yaşam alanları olduğu için, ekolojik açıdan son derece önemli habitatlardır.

Gaziantep ilindeki Fırat Nehri Havzası, Tahtaköprü, Kayacık ve Hancağız baraj göletleri ile Burç, Zülfikar, Hacıarslan, Çakmak, Domuzderesi, Balıklan, Nogaylar suni göletleri, Sacır, Karasu, Merzimen, Gözbaşı, Samözü ve Nizip çayları "Sulak Alanların

Tahtaköprü Baraj Gölü de ildeki önemli sulak alanlardandır. Tahtaköprü Barajı, Karasu Çayı üzerinde İslahiye ilçe sınırları içinde yer almakta olup bölge kuş türleri bakımından zengin bir potansiyele sahip olup birçok kuş türünün üreme alanı ve göçmen kuşların göç yolları üzerinde yer aldığından göçmen kuşların da kışlama ve barınma özelliğine sahip bir sahadır. Tahtaköprü Baraj Gölü, Yaban Hayatı Geliştirme Sahası olarak 2005 yılında koruma altına alınmıştır. Sulak alan ekosistem özellikleri nedeniyle önem taşıyan İldeki diğer alanların ise koruma statüsü bulunmamaktadır. (Kaynak:1/25000 Ölçekli Nazım İmar Planı)

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.7. SİT ALANLARI

İl'de 306 adet arkeolojik sit alanı ,iki adet kentsel sit alanı, 1 adet tarihi sit alanı ve 1 adet kentsel arkeolojik sit alanı bulunmaktadır .

Antik kentlerin ve mağara yerleşmelerin yanı sıra İl içinde yaygın biçimde höyükler belirlenmiş ve tescil edilerek koruma altına alınmıştır. Antik kentlerin ve höyüklerin bir bölümünde geçmişten bugüne kazı çalışmaları yapılmış/yapılmakta olsa da birçoğunda henüz herhangi bir bilimsel kazı çalışması başlatılmamıştır.

Arkeolojik sit alanları arasında öne çıkan alanlar arasında; Merkez kentte bulunan Dülük yerleşmesi, Fırat kıyısında bulunan Zeugma, Rumkale, Karkamış Antik Kenti, İslahiye sınırları içinde Tilmen Höyük ve Yesemek Açık Hava Müzesi bulunmaktadır.

Gaziantep'teki iki kentsel sit alanından biri Gaziantep merkezdeki Gaziantep Kalesi çevresinde, Gaziantep'in geleneksel merkezini de oluşturan kentsel sit alanıdır. İkincisi ise Nizip İlçesi'nin merkezinde belirlenmiş olan kentsel sit alanıdır.

SİT ALANLARI	SAYISI
Arkeolojik Sit Alanı	306
Kentsel Sit Alanı	2
Tarihi Sit Alanı	1
Kentsel Arkeolojik Sit Alanı	1
TOPLAM	310

Gaziantep Sit Alanları Sayısı

Kaynak: <http://www.kvmgm.gov.tr/>

1.8. AFET RİSKİ TAŞIYAN ALANLAR

Afet riski kapsamında deprem, heyelan, çığ, erozyon, sel ve taşkın riskleri ele alınmıştır.

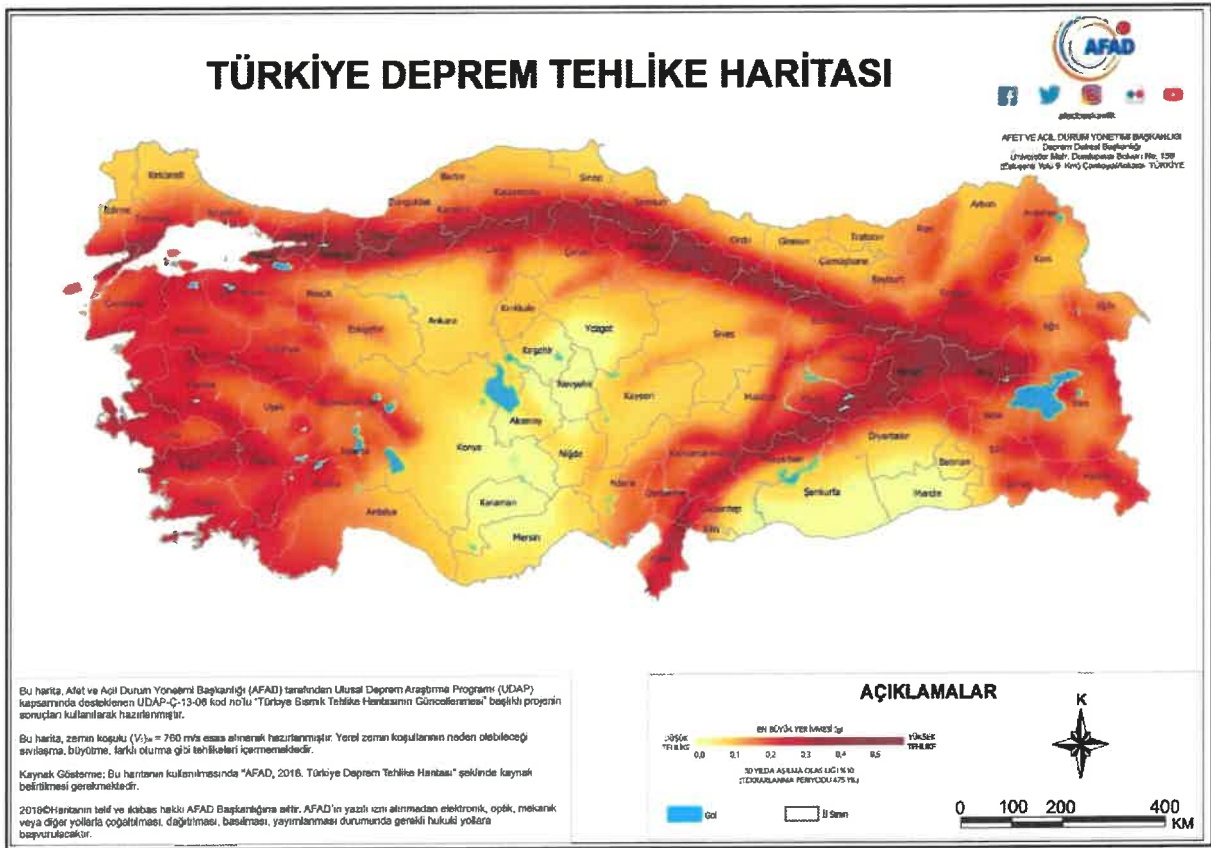
1.8.1. Deprem Riski

Gaziantep 3.derecede deprem bölgesinde kalmakta olup şehir, civar deprem merkezlerinin tesirinde kalarak yersel küçük depremlere konu olmaktadır. Bu bölgede meydana gelmiş tarihi büyük depremler bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, İslahiye İlçesi'nin Fevzipaşa Beldesi ile Nurdağı İlçesi'nin Sakçagözü Beldesi Kahramanmaraş ve Antakya tektonik hattının tesir sahası içinde olduğundan, 1.derecede deprem bölgesinde yer almakta olup; İl'de meydana gelen büyük depremler bu bölgede yaşanmaktadır. Yani bölgedeki depremler; Antakya, Kahramanmaraş, Malatya doğrultusunda uzanan Doğu Anadolu Fay zonuna paralel olarak uzanan ikincil kırık hatlardan biri üzerinde oluşmaktadır (Bkz. Harita 1-30 ve 1-31).

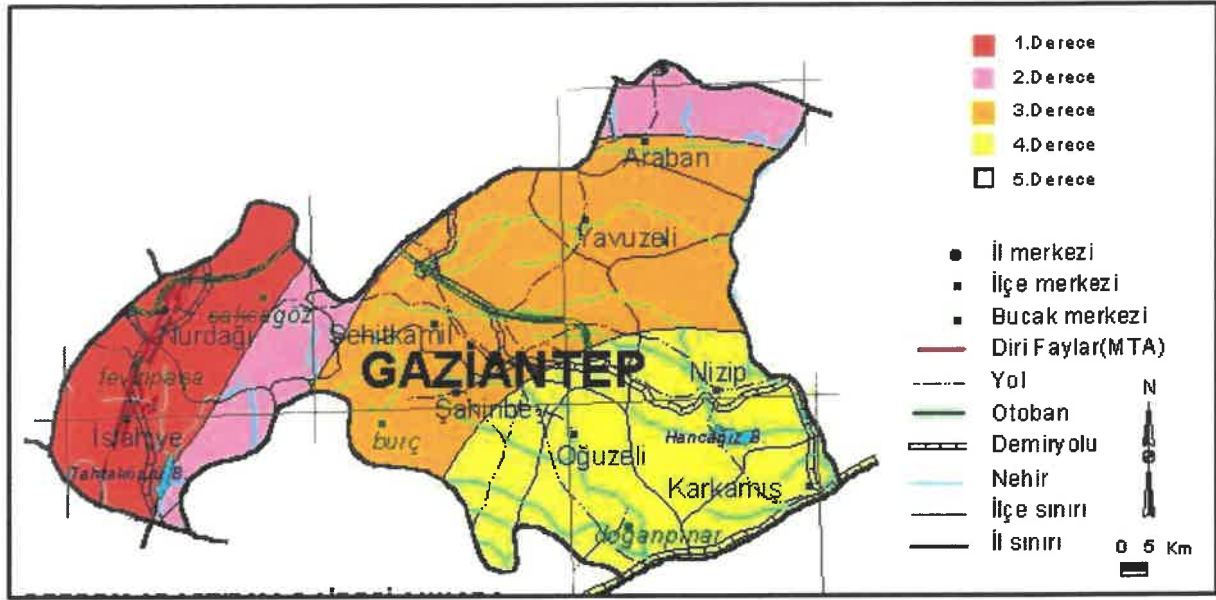
Yoğun bir yerleşim ve sanayi bölgesi olan Gaziantep Doğu Anadolu Fayı'na 50 km. kadar uzakta yer almaktadır. Bu ana fay ile Gaziantep arasında yer alan tali fayların bulunması ve bunların aktif olmaları Gaziantep'in bu fayların üzerinde olabilecek daha büyük depremlerden ciddi olarak etkilenebileceğini göstermektedir (Gaziantep İl Çevre Durum Raporu, 2010).

Kuzeyşehir Proje Alanı'nın yer aldığı Gaziantep Merkez Bölgesi 3.derece deprem bölgesinde yer almaktadır.

Harita 31: Türkiye Deprem Haritası

Kaynak: <https://www.afad.gov.tr>

Harita 32: Gaziantep Deprem Haritası

1.8.2. Heyelan ve Çığ Riski

Bölge Akdeniz İklimi ile Karasal İklimin etkisi altında bulunmaktadır. Bu bakımdan fazla yağış almadığından bitki örtüsü açısından fakirdir. Heyelan nedeniyle Gaziantep İli Şahinbey İlçesi'ne bağlı Akpınar Köyü'nde 1981'de 37 adet konut, Nurdağı İlçesi'ne bağlı Mameler Köyü'nde 1982'de 57 adet konut olmak üzere yaşanan iki heyelan afetinde toplam 94 adet konut zarar görmüştür.

Ayrıca Nurdağı İlçesi Olucak Köyü'nde çok ağır hareket eden bir toprak kitlesinin olduğu bilinmektedir. Şahinbey İlçesi Aydınbaşı ve Gültepe Mahallelerinde ise mağara çökmesi yaşanmıştır.

Bunların dışında, Dımışkılı Köyü'nde 1976 yılında yaşanan kaya düşmesi afetinden 64 adet konut, Sarıkaya Köyü'nde 1980 ve 1994 yıllarında yaşanan kaya düşmesi afetlerinden toplam 29 adet konut, Nizip İlçesi Kamışlı Köyünde 1969 yılında yaşanan kaya düşmesi afetinden 104 adet konut, Nizip İlçesi Korucak Köyünde 1988 yılında yaşanan kaya düşmesi afetinden 73 adet konut ve Yavuzeli İlçesi'nde 1973 yılında yaşanan kaya düşmesi afetinden 60 adet konut olmak üzere bugüne kadar toplam 330 adet konut kaya düşmesi afetinden zarar görmüştür.

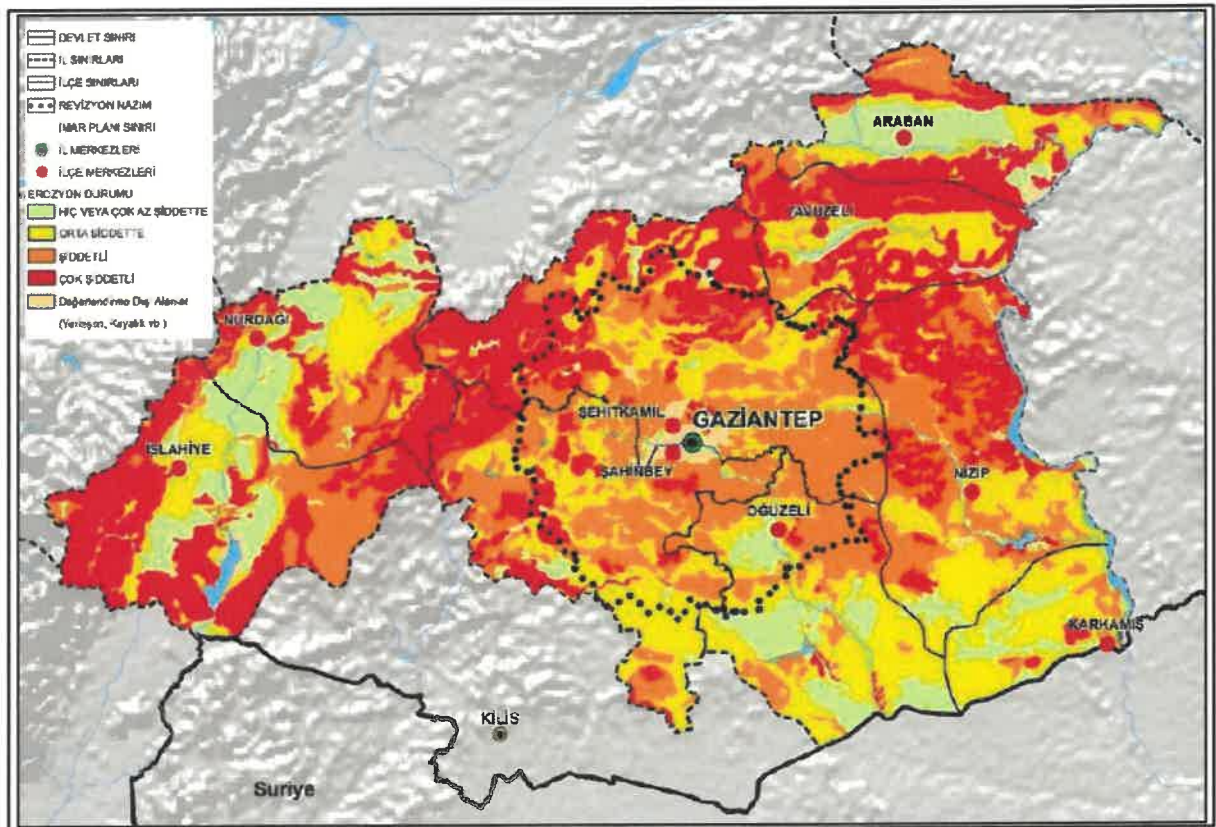
Gaziantep'in yer aldığı bölgede kar yağışı fazla olmadığından, çığ olayına rastlanmamaktadır.

1.8.3. Erozyon Riski

Bir alanda toprak erozyonunun bilinmesi taşınma ve birikme olaylarının ya da bu olaylar sonucu oluşabilecek toprak kayıplarının tahmini önem taşımakta olup toprak haritalarında erozyon çeşitleri su ve rüzgâr erozyonu olarak ayrılmaktadır. Su ve rüzgâr erozyonu sınıfları üst horizonların erozyonla taşınma derecesine göre tahmin edilmektedir. Su erozyonu şiddetlerine göre a) hiç yok ya da çok az, b) orta, c) şiddetli d) çok şiddetli olarak 4 sınıfa rüzgar erozyonu ise benzer olarak a) hafif, b) orta ve c) şiddetli olarak 3 sınıfa ayrılmıştır.

Gaziantep İli'nin %84,69'unda su erozyonu bulunmaktadır. İl arazilerinin % 28,69'unda orta, % 28,60'ında ise şiddetli 27,40'ında ise çok şiddetli olarak tanımlanmıştır. Rüzgâr erozyonu ise Gaziantep İli sınırları içerisinde görülmemektedir

Potansiyel erozyon riski, alanın yapısında var olan erozyona uğrayabilme riskinin ifadesidir. Başka bir deyişle bir alanın toprak, topoğrafik, jeolojik ve yağış özellikleri nedeniyle doğal olarak sahip olduğu erozyon riskidir.

Harita 33: Gaziantep İli Erozyon Risk Haritası

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.8.4. Sel ve Taşkın Riski

Gaziantep'te iklim olarak yazları sıcak ve kurak geçmekte kışları ise çok soğuk olmamaktadır. Bu duruma bağlı olarak da sel ve taşkın olayları da yaşanmamaktadır.

1.9. DEMOGRAFİK YAPI VE SOSYO-EKONOMİK YAPI

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) göre Gaziantep İli 2020 nüfusu 2.101.157 kişi olup, Büyükşehirler içinde 9.sırada yer almaktadır. Gaziantep, göç alan ve nüfusu hızla artan bir ildir. 2012'de 6360 nolu kanun ile Büyükşehir Belediye sınırları İl sınırlarına genişletilmiştir.

Gaziantep, göç alan ve nüfusu hızlı artan bir kenttir. İl geneli nüfus yıllar itibariyle sürekli artış göstermiştir. İl bütünü nüfus artış hızı 2020 yılında %15.25'(binde) iken Şehitkamil ilçe nüfusu 2020 yılı artış hızı %27.9'(binde) dur.

İl bütünü ve planlama alanı ilçesine ait nüfus gelişimine ait tablo aşağıda yer almaktadır.

Gaziantep il bütünü yıllara göre nüfus değişim tablosu

YILLAR	NÜFUS	NÜFUS GELİŞİM İNDEKSİ
1980	808697	100
1985	966490	120
1990	1140594	141
2000	1285249	159
2005	1478480	183
2010	1700763	210
2015	1931836	239
2020	2101157	260

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2021

Şehitkamil ilçesi yıllara göre nüfus değişim tablosu

YILLAR	NÜFUS
2007	558821
2010	626913
2015	726831
2020	817412

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2021

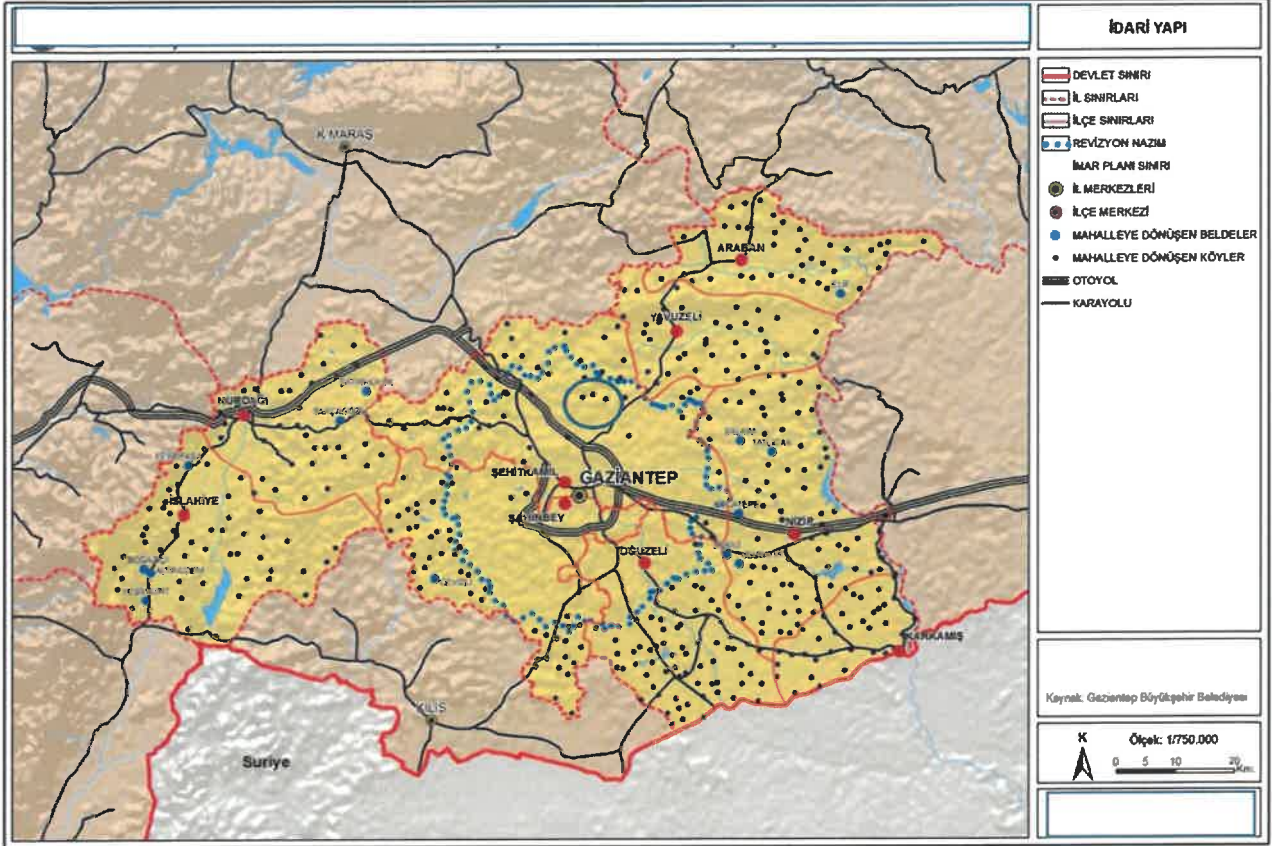
Toplam Nüfus	817412
Erkek Nüfus (2020) (Şehitkamil)	412759 kişi
Kadın Nüfus (2020) (Şehitkamil)	404653 kişi
Çocuk Nüfus (0-14 Yaş) (2020) (Şehitkamil)	269202 kişi
Genç Nüfus (15-24 Yaş) (2020) (Şehitkamil)	143608 kişi
Faal Nüfus (15-65 Yaş) (2020) (Şehitkamil)	508047 kişi
Yaşlı Nüfus (65+) (2020) (Şehitkamil)	40163 kişi
Cinsiyet Oranı (Erkek N./Kadın N.) (2020) (Şehitkamil)	412759/404653=1.02
Kaba Doğum Hızı (Gaziantep) (2020)	‰19.2
İşsizlik Oranı (15+) (Türkiye) (2020)	%13.2 (2021/5 ay)
İstihdam Oranı (15+) (Türkiye) (2020)	%42.8
İşgücüne Katılma Oranı (15+) (Türkiye) (2020)	%49.3
Net Okullaşma Oranı Ortaokul (2019) (Gaziantep)	%95.5
Net Okullaşma Oranı Ortaöğretim (2019) (Gaziantep)	%79.4
Net Okullaşma Oranı İlkokul (2019) (Gaziantep)	%94
Net Okullaşma Oranı İlköğretim (2019) (Gaziantep)	%98.1

Kaynak: Türkiye istatistik kurumu, 2021

1. PLANLAMA ALANININ KONUMU

1.1. KENT İÇİNDEKİ KONUMU

Planlama alanının içerisinde yer aldığı Şehitkamil İlçesi, kent merkezinin kuzeyinde yer almaktadır. İlçenin kuzeydoğusunda Yavuzeli, batısında Nurdağı, doğusunda Nizip ve güneyinde Şahinbey ilçesi bulunmaktadır.

Harita 34: Planlama Alanının Kent İçindeki Konumu

1.2. KONUM, ÇEVRESEL İLİŞKİLER VE KENT MERKEZİ İLE ETKİLEŞİM

Planlama alanının içerisinde bulunduğu Şehitkamil İlçesi Gaziantep şehrinin Alleben Deresi ile tabii uzantılarının kuzeyinde kalan bölümü merkez olmak üzere Şehitkamil adıyla, 3398 sayılı Gaziantep İl'i Merkezinde Şehitkamil ve Şahinbey adıyla iki ilçe kurulması hakkındaki kanunla, 20.06.1987 tarihinde kurulmuş ve 19.09.1988 tarihinde de faaliyete geçmiştir.

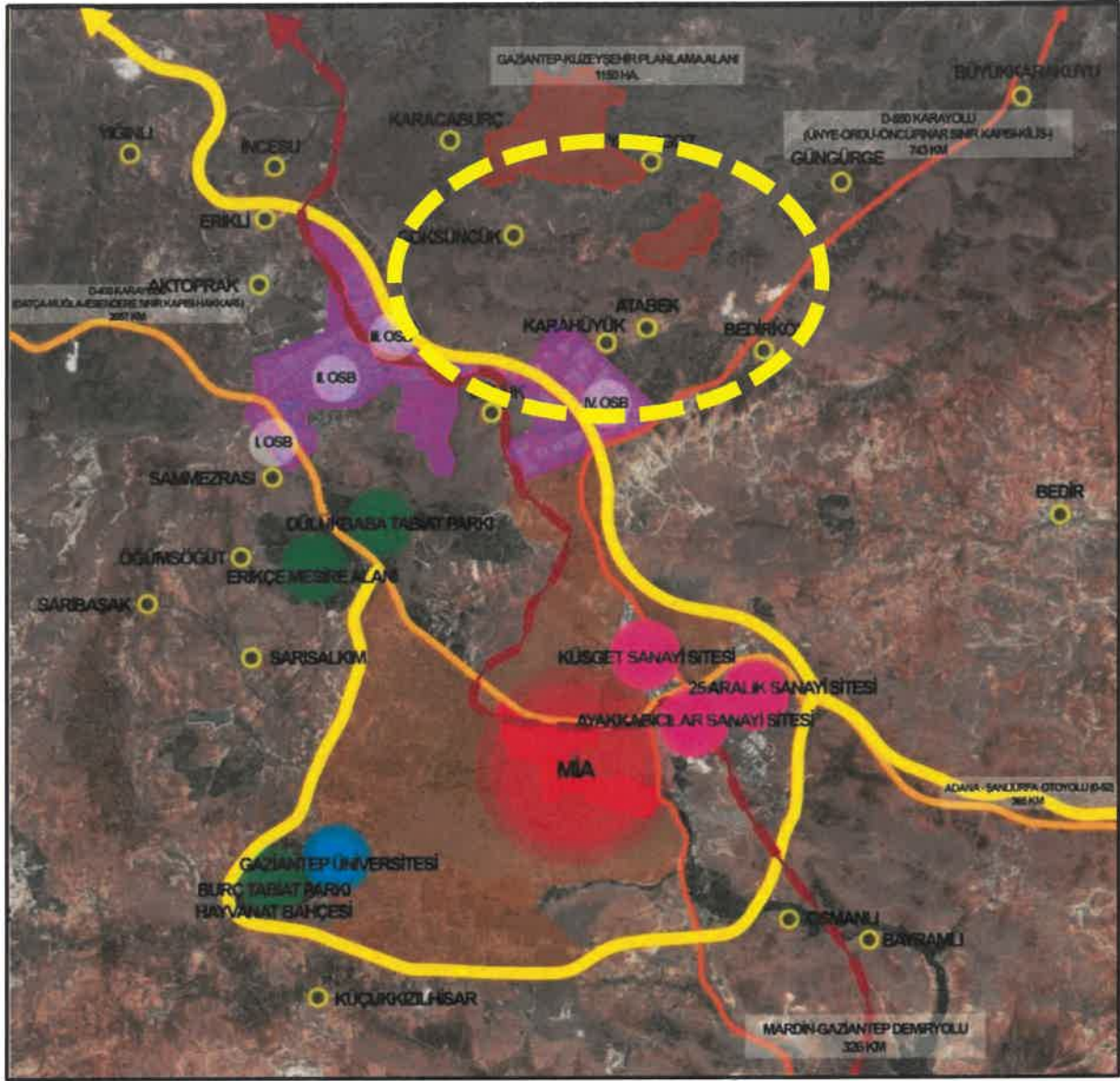
Planlama alanı; Gaziantep İli, Şehitkamil İlçesi Karacaören, Yalangöz, Bedirkent, Atabek, Övündük ve Göksüncük Mahalleleri (Kuzeyşehir Planlama Bölgesi Yakın Çevresi) sınırları içerisinde yer almaktadır.

Harita 35: Planlama Alanı Uydu Görüntüsü

13

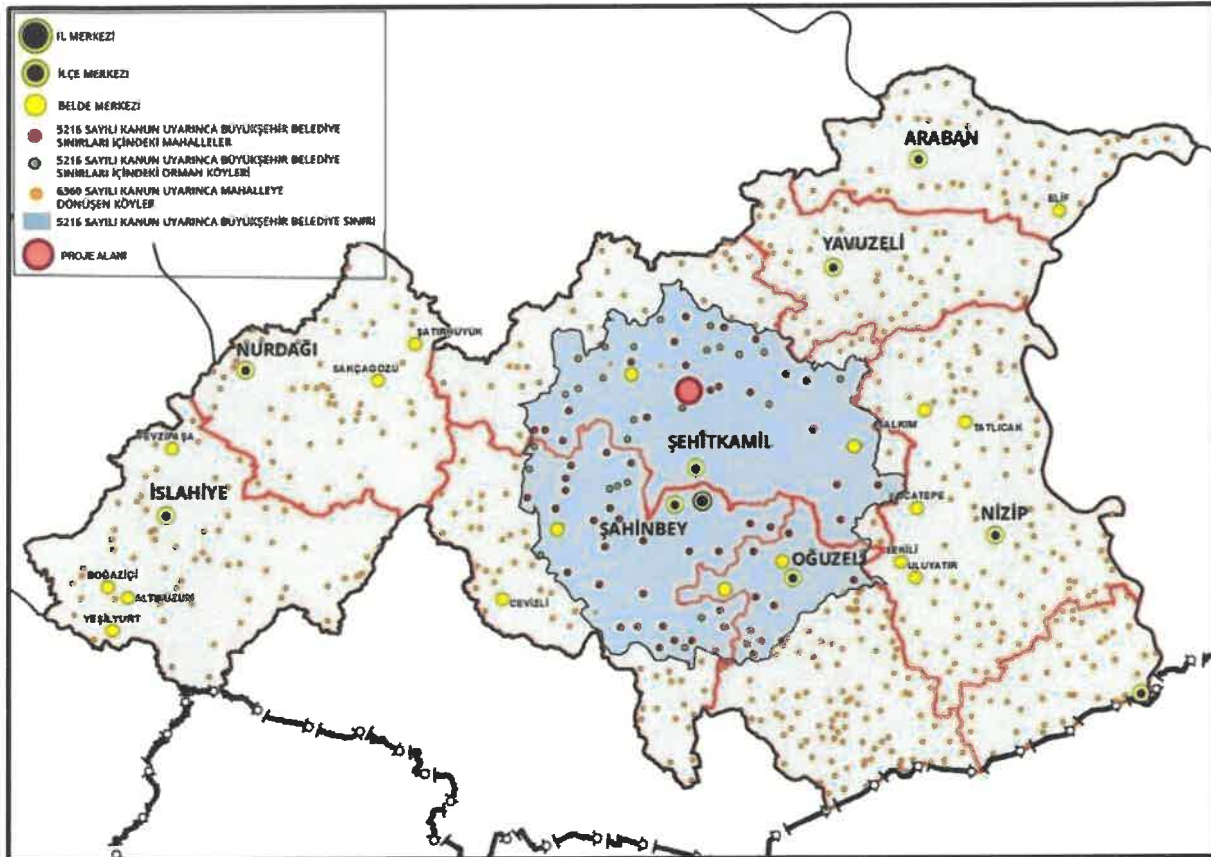
48

Harita 36: Kuzeyşehir Proje Alanının Gaziantep İçerisindeki Konumu

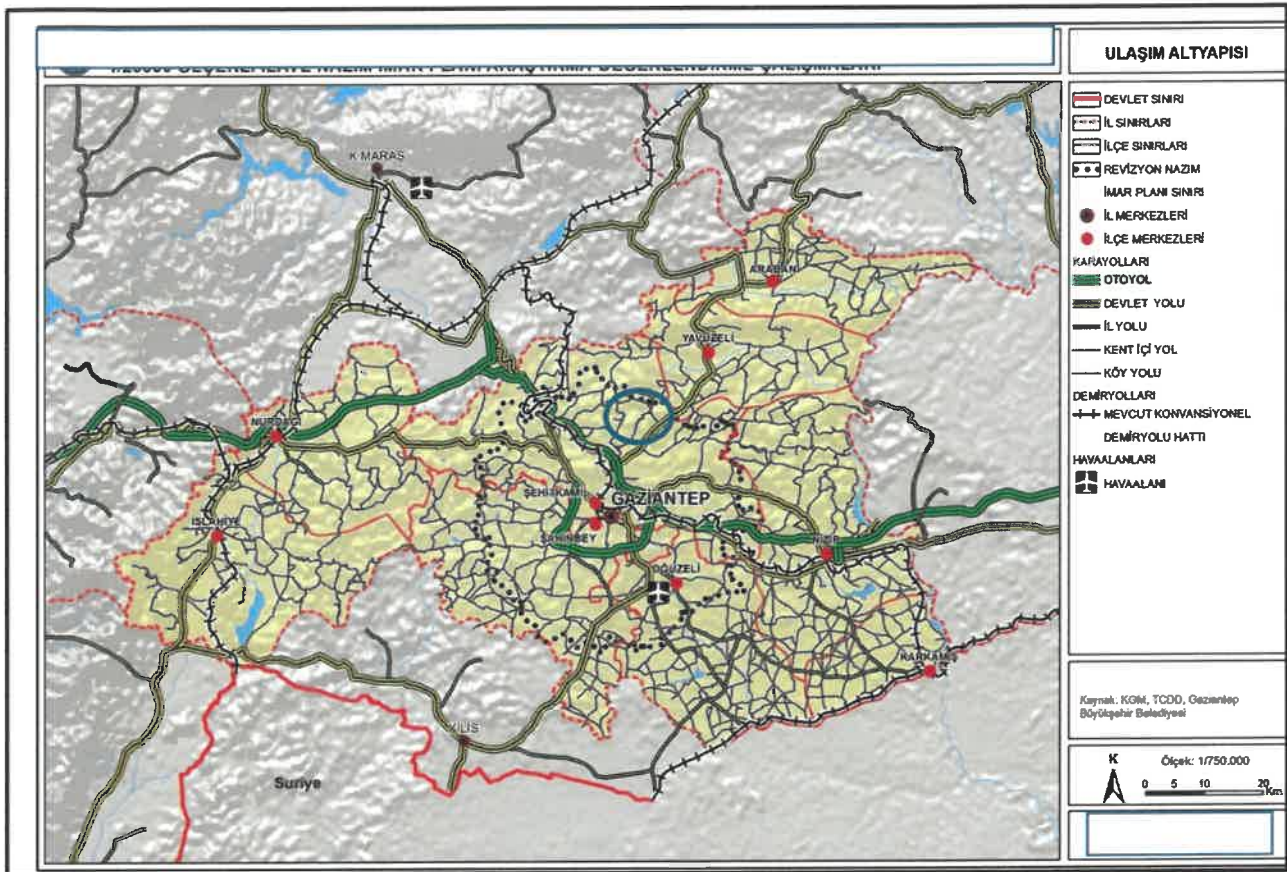
1.3.İDARİ YAPI İÇİNDEKİ KONUMU

Planlama alanı, idari olarak Şehitkamil Kaymakamlığı ve Şehitkamil Belediye Başkanlığı yetki alan sınırları içinde kalmakta olup, ayrıca Gaziantep Valiliği ve Gaziantep Büyükşehir yetki alanı içindedir.

Harita 37: Kuzeyşehir Proje Alanı'nın Gaziantep'in Mevcut İdari Yapılanmasındaki Yeri

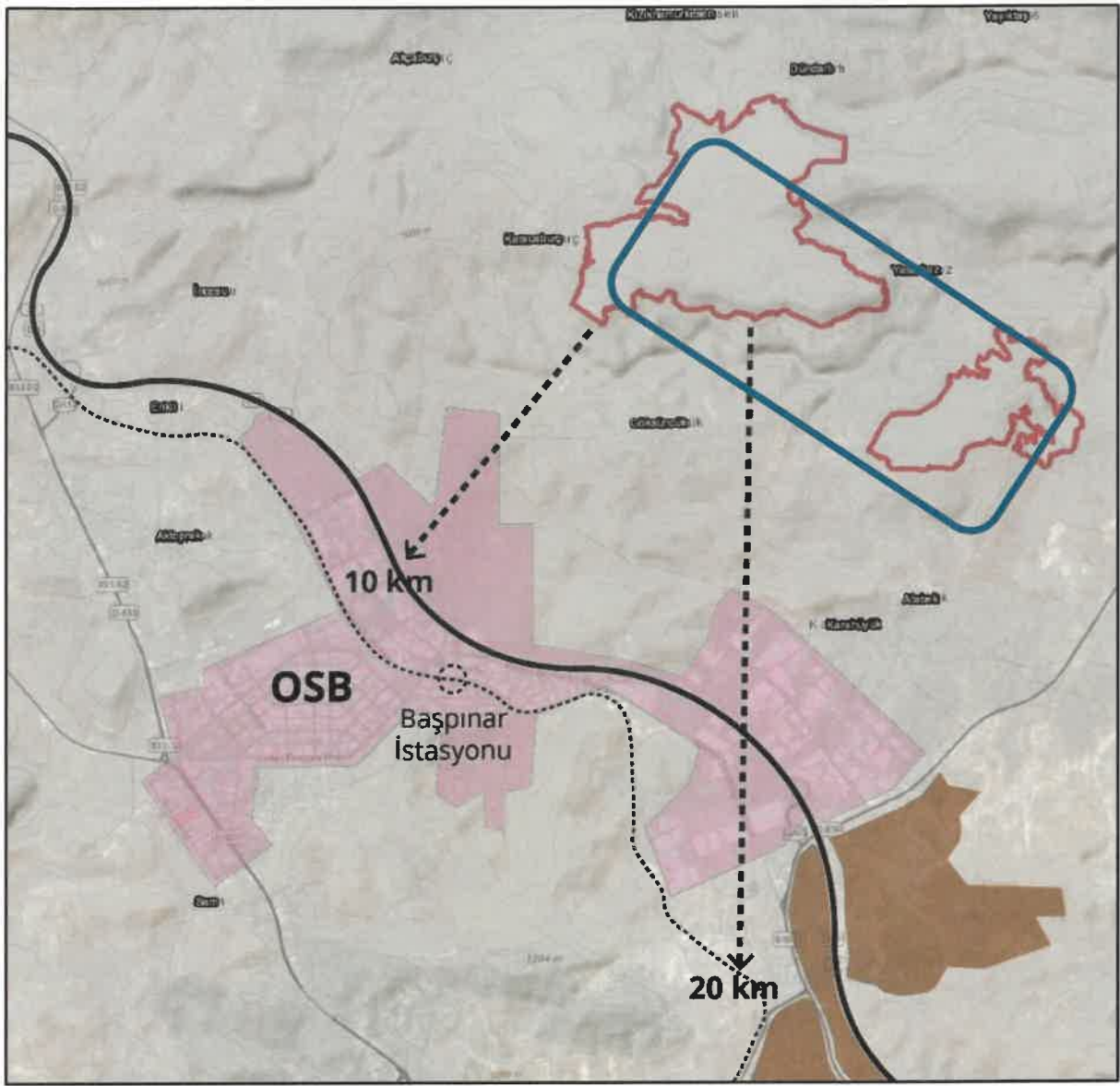
Planlama alanı O-52 Otoyolunun kuzeyinde, D-850 Karayolunun kuzeybatısında yer almaktadır. Kent merkezine uzaklığı yaklaşık 17 km' dir.

Harita 38: Kuzeyşehir Proje Alanının Ulaşım Ağı İçindeki Konumu

1.5. KUZEYŞEHİR VE OSB İLİŞKİSİ

Türkiye'nin Ortadoğu'yla olan ticaretinde önemli bir merkez konumunu üstlenen, kendine özgü sanayileşme modeli, yarattığı potansiyel ve artan yatırımlarla bir sanayi kenti haline gelen Gaziantep; günümüzde yaklaşık 43.250.000 m²'lik alanıyla Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgesi halindedir. Gaziantep organize sanayi bölgesi 5 bölgeden oluşmakta olup 1. 2. 3. ve 4. Bölge organize sanayi bölgesi %100 doluluk oranına sahipken 5. Bölge organize sanayi bölgesi %40'lık doluluk oranına ulaşmıştır. Gaziantep organize sanayi bölgesi 1100 işletmesiyle yaklaşık 210.000 kişiyi istihdam etmektedir. Organize sanayi bölgesi içerisinde yer alan firmalar dünya genelinde 175 ülkeye 7 milyar doları aşkın ihracat gerçekleştirmektedir. (Kaynak: <https://gaosb.org/>,2021)

Harita 39: Kuzeyşehir Proje Alanı ve OSB ilişkisi

2. PLANLAMA ALANININ MEKÂNSAL OLUŞUMU

2.1. DOĞAL YAPI

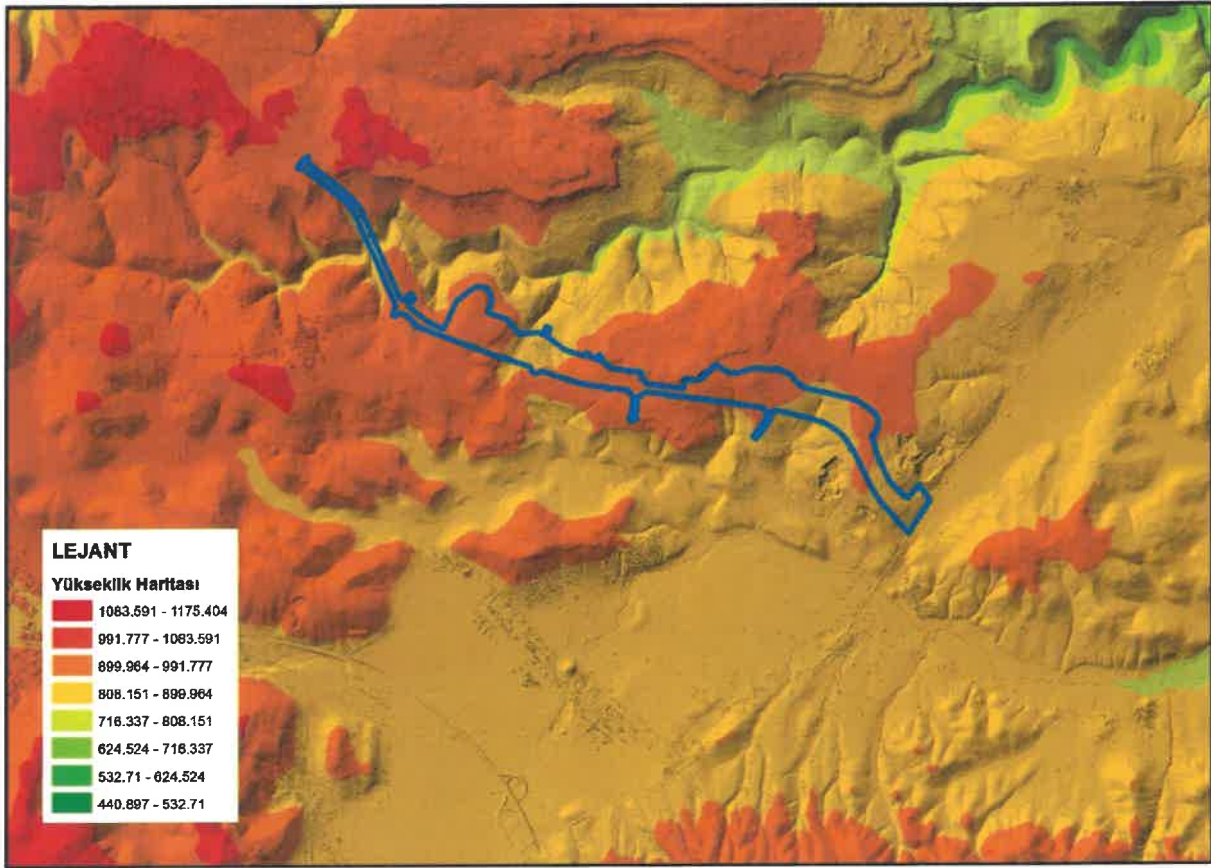
Planlama Alanının genel olarak yüksek rakımda bulunması, doğal havalandırma açısından avantaj sağlamaktadır. Planlama alanının ortasında bulunan vadinin, güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda esen lodos yönünde olması; yerleşmenin havalanması için önemli bir potansiyel oluşturmaktadır.

Alanda vadi tabanları haricinde fiziksel olarak yerleşime engel teşkil edebilecek herhangi bir doğal eşik bulunmaması, yerleşme içerisinde doğal iklimlendirmenin sağlanması açısından önemli bir potansiyeldir.

14

15

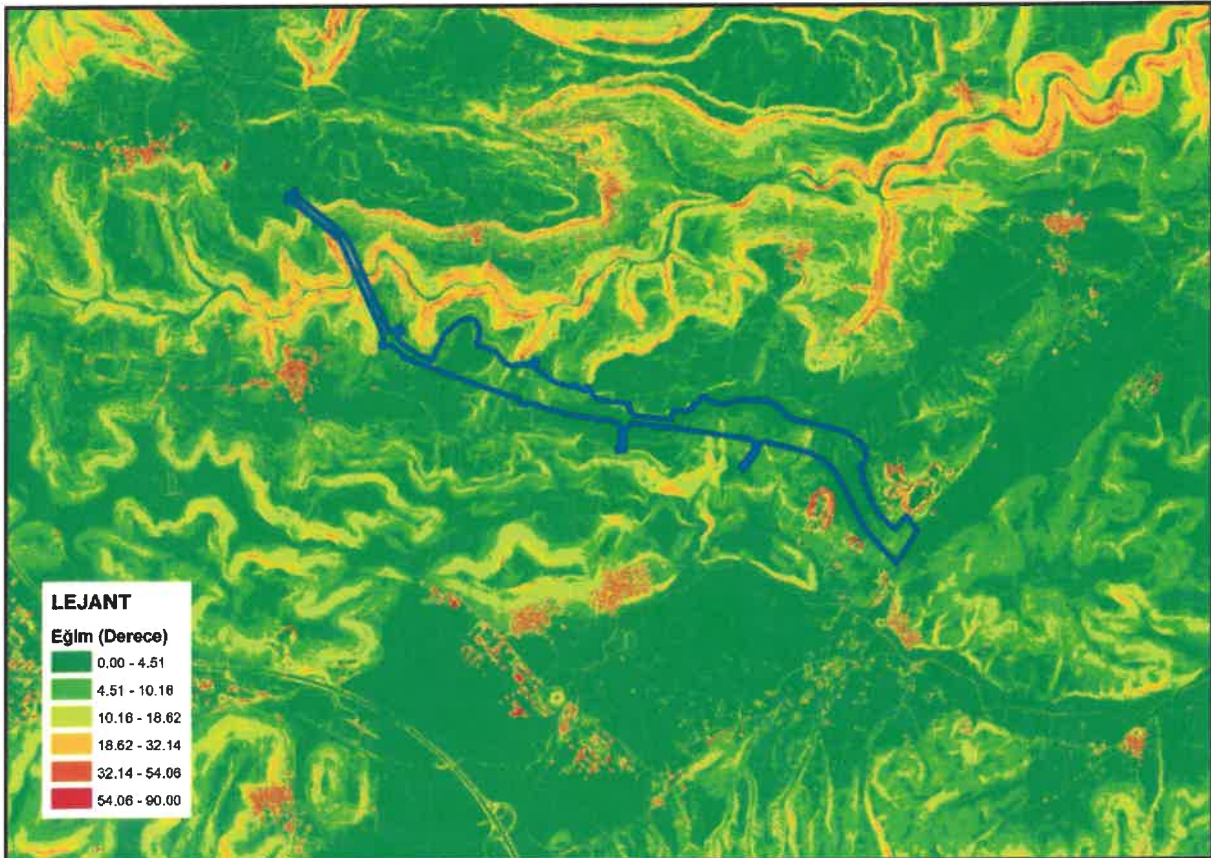
2.1.1. PLANLAMA ALANI YÜKSEKLİK HARİTASI

Harita 40: Kuzeyşehir Proje Alanı Yükseklik Haritası

Planlamaya konu alan 808-991 metre yükseklikleri arasında yer almaktadır.

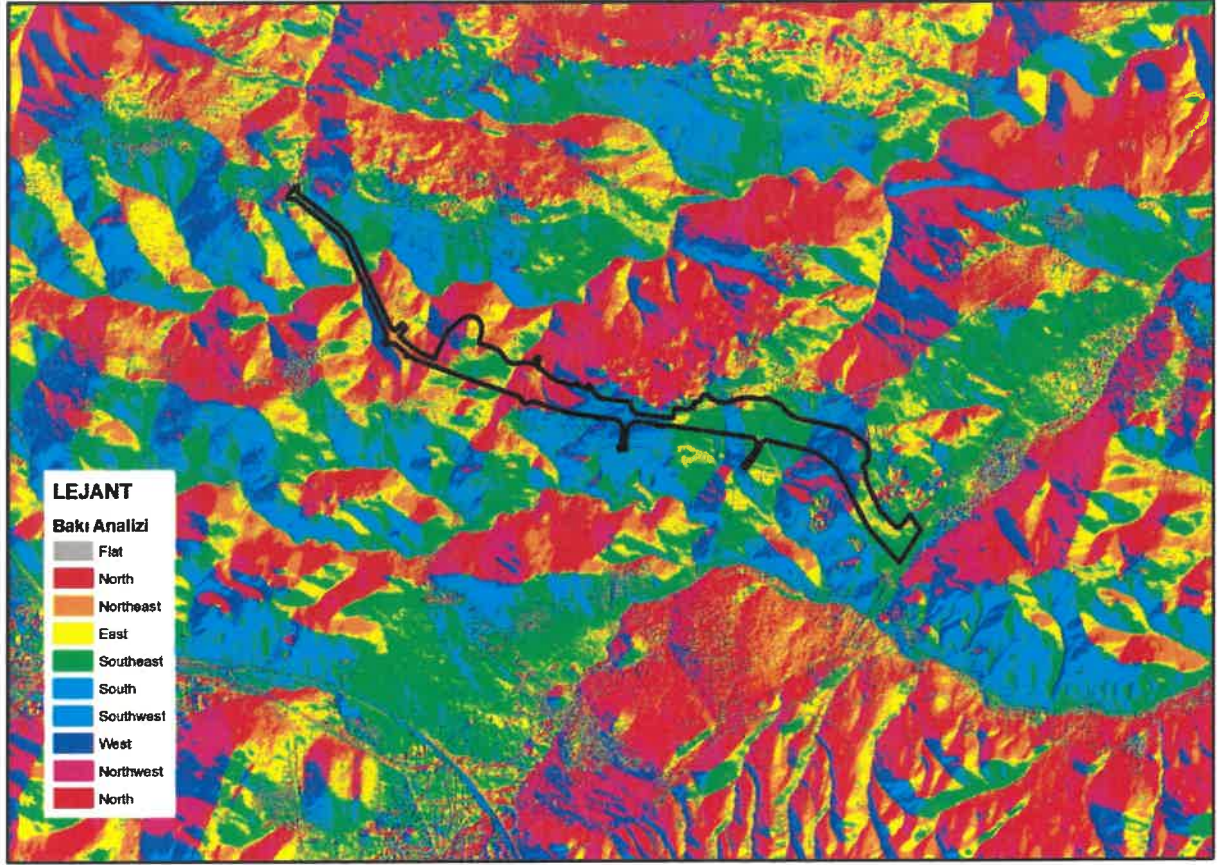
2.1.2. PLANLAMA ALANI EĞİM HARİTASI

Harita 41: Kuzeyşehir Proje Alanı Eğim Haritası

Planlamaya konu alan genel itibariyle yüzde 0-10 eğim değerleri arasında yer almaktadır.

2.1.3. PLANLAMA ALANI BAKI HARİTASI

Harita 42: Kuzeyşehir Proje Alanı Baki Haritası

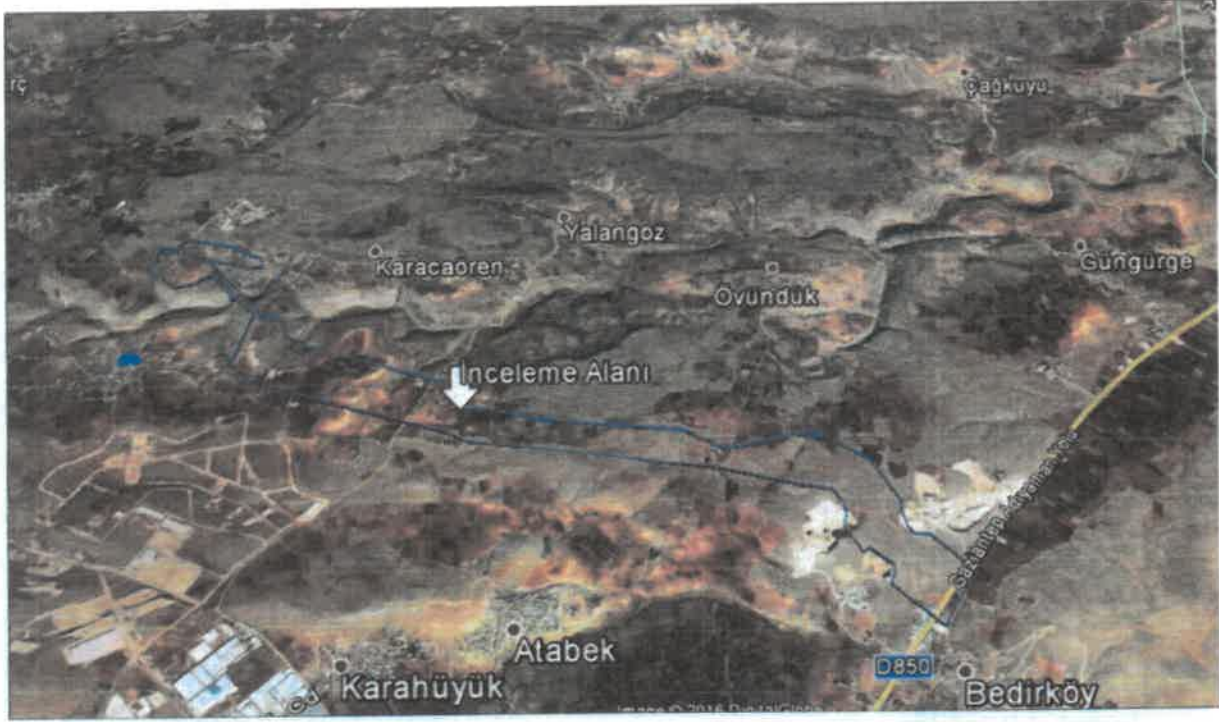
Planlamaya konu alanın baki haritası yukarıdaki şekilde gibidir.

2.2. JEOLJİK YAPI

İlimizde genellikle dalgalı ve engebeli araziler yaygındır. Güneyde Hatay ve Osmaniye sınırını oluşturan Amanos (Nur) Dağları yer almaktadır. Burada tepeler 1527 m.'ye kadar yükselmektedir. İlin diğer dağlık kısmı ise bir yandan Nur Dağları'na paralel, İslahiye İlçesi ile Kilis İli arasında, güneyde Suriye'den başlayıp kuzeyde Kahramanmaraş sınırına ulaşmakta, diğer yandan ise ilin kuzey sınırını Kahramanmaraş ve Adıyaman sınırı boyunca, doğu da Fırat Nehri'ne kadar uzanmaktadır. Buradaki tepelerin yükseklikleri güneyden kuzeye doğru; Dormik Dağı 1250 m., İlkiz Dağı 1200 m., Kas Dağı 1250 m., Sarıkaya Dağı 1250 m. ve Gülecik Dağı 1400 metredir. Araban ile Yavuzeli İlçeleri arasında bulunan Karadağ'ın yüksekliği ise 950 metredir. Nur Dağları ile arasında kalan bölgede taban araziler yayılmıştır. Doğu kısmında bu dağlardan doğup Fırat Nehri'ne boşalan Karasu ve Merzimen Çayı boyunca vadi tabanı ve etek araziler göze çarpmaktadır. Gaziantep İlının geriye kalan güney ve güneydoğusundaki dalgalı ondüleli arazilerin yanında Barak Ovası olarak anılan doğuda Fırat Nehri, güneyde Suriye sınırı boyunca düz ve hafif meyilli taban araziler yayılmış durumdadır.

GENEL JEOLJİ

Çalışma alanını kapsayan aşağıda yer alan ikinci alanda yapılan jeolojik ve jeoteknik etüd raporu aşağıdaki gibidir.

İLİ	GAZİANTEP
İLÇESİ	ŞEHİTKAMİL
MAHALLE	Bedirkent, Atabek, Kızıkaradinek, Yalangöz, Karacaören, Karacaburç ve Göksüncük Mahalleleri
PAFTALAR	N38-c-03-d-2-c, N38-c-03-d-2-d, N38-c-03-d-3-a, N38-c-03-d-3-b, N38-c-03-c-4-a, N38-c-03-c-4-c, N38-c-03-c-4-d, N38-c-03-c-3-c, N38-c-03-c-3-d, N38-c-08-b-1-a, N38-c-08-b-1-b, N38-c-08-b-2-a, N38-c-08-b-2-b, N38-c-09-a-1-a, N38-c-09-a-1-b, N38-c-09-a-1-c, N38-c-09-a-1-d, N38-c-09-a-2-a, N38-c-09-a-2-b, N38-c-09-a-2-c, N38-c-09-a-2-d, N38-c-09-b-1-c, N38-c-09-b-1-d, N38-c-09-b-2-d, N38-c-09-b-3-a, N38-c-09-b-3-b, N38-c-09-b-3-c, N38-c-09-b-3-d (1/1000 Ölçekli 28 Adet Pafta)

Harita 43: Jeolojik Jeoteknik Etüd Raporu

III.2. Mevcut plana Esas Yerbilimsel Etütler, Sakıncalı Alanlar-Afete Maruz Bölgeler

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi 'nin 19.04.2017 tarih ve 88108382-310.99-2017-596/9563 sayı numaralı yazısına göre; İnceleme alanında daha önceden yapılmış herhangi bir jeolojik jeoteknik etüt çalışması bulunmamaktadır.

İnceleme alanında daha önceden herhangi bir yerbilimsel etüt çalışması yapılmamış olup Gaziantep Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nce 11.05.2017 tarih ve 40954512-952.01.04.05-E.71646 sayılı yazı ile söz konusu alan ile ilgili Şehitkamil İlçesi Karacaören Mahallesi N38c03c pafta sınırları içerisinde Valiliğimiz (İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü) teknik personellerince hazırlanan 03.10.2012 tarihli jeolojik etüt raporuna göre, Bakanlar Kurulu'na 14.01.2013 gün ve 2013/4221 sayılı yazı ile 'Afete Maruz Bölge Kararı' alınmıştır.

Ayrıca Şehitkamil İlçesi Yalangöz Mahallesi Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü teknik personellerince hazırlanan 29.12.2003 tarihli jeolojik etüt raporuna göre Bakanlar Kurulu'na 06.09.2004 gün ve 2004/7812 sayılı yazı ile 'Afete Maruz Bölge Kararı' alınmıştır. Ancak yapılan kaya ıslah çalışmaları sonrasında Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü teknik personellerince hazırlanan 20.10.2014 tarihli jeolojik etüt raporuna göre Bakanlar Kurulunun 17.05.2005 gün ve 2005/8860 sayılı yazısıyla söz konusu 'Afete Maruz Bölge Kararı' kaldırılmıştır. İlgili yazı rapor ekinde sunulmuştur.

Ancak, yapılan incelemede söz konusu alanların çalışma alanımızın dışında kaldığı tespit edilmiştir.

III.3. Taşkın Sahaları, Sit Alanları, Koruma Bölgeleri vb.

İnceleme alanı içinde tepeler arasında bulunan vadilerde mevsimsel yağışlara bağlı olarak değişim gösteren kuru dere yatakları bulunmaktadır. Bu alanlar için planlamadan önce D.S.İ'den görüş alınmalıdır. Etüt alanında, sit alanı ve özel statülü koruma alanı bulunmamaktadır.

III.4. Değişik Amaçlı Etütler Ve Verileri

İnceleme alanında daha önceden yapılmış herhangi bir değişik amaçlı etüt çalışmasına rastlanılmamıştır. Söz konusu alanın M.T.A tarafından yapılmış 1/100.000 ölçekli jeoloji haritası bulunmaktadır.

WJ

IV. JEOMORFOLOJİ

Çalışma alanının oluşumu Miyosen dönemlerinde gerçekleşmiştir. Çalışma alanının yeryüzü şekillerine baktığımızda Gaziantep platosunun güneyine doğru vadi tabanları genişler, derinlikleri azalır. Bu durum platonun bitimini, ovanın başlangıcını gösterir (Şahin, 1984).

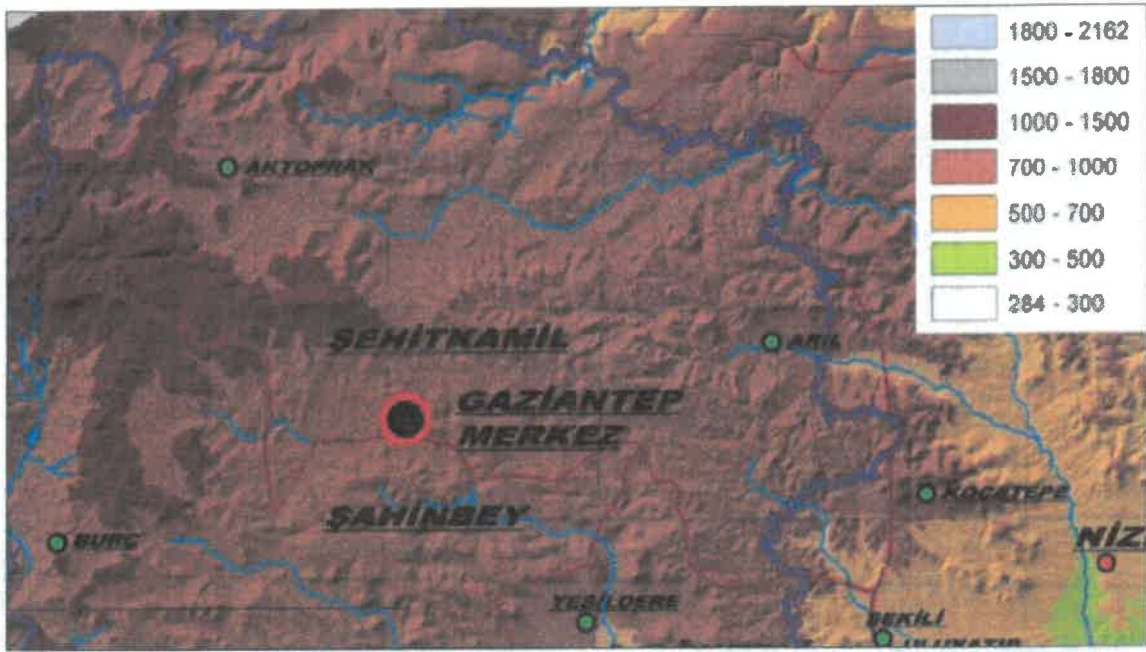
Jeomorfolojik birimlere baktığımızda Şehitkamil Ovasını çevreleyen düzlükler Gaziantep platosunun devamı durumundadır. Burada kuzeybatıda; 850-950m'lerde en yüksek plato yüzeyi, batıda, güneydoğuda ve kuzeyinde; yüksek plato yüzeyi, güneyinde; alçak plato yüzeyi (650- 700m) yer alır. Plato yüzeylerinin ortasında 750m yükseltiye sahip Şehitkamil ova tabanı yer alır. Şehitkamil (Gaziantep) ve yakın çevresinin morfografya haritası Araştırma sahasındaki jeomorfolojik birimleri tepelik alanlar, yüksek, alçak plato yüzeyleri, vadiler, boğazlar ve Şehitkamil Ova tabanı oluşturur. Genel olarak aşımın yüzeyleri üzerinde bulunan tepeler morfografyaya yansıyacak yükseltiye sahip değildir.

İnceleme alanındaki akarsuların çoğu mevsimlidir. Bundan dolayı vadiler kuru vadi özelliğindedir. Çalışma alanın doğu, güneydoğu, güney ve güneybatısındaki vadiler çok derin değildir (20-30m.). Ancak kuzeybatısında yer alan en yüksek plato yüzeyi üzerindeki vadiler biraz daha derindir (50-100m.).

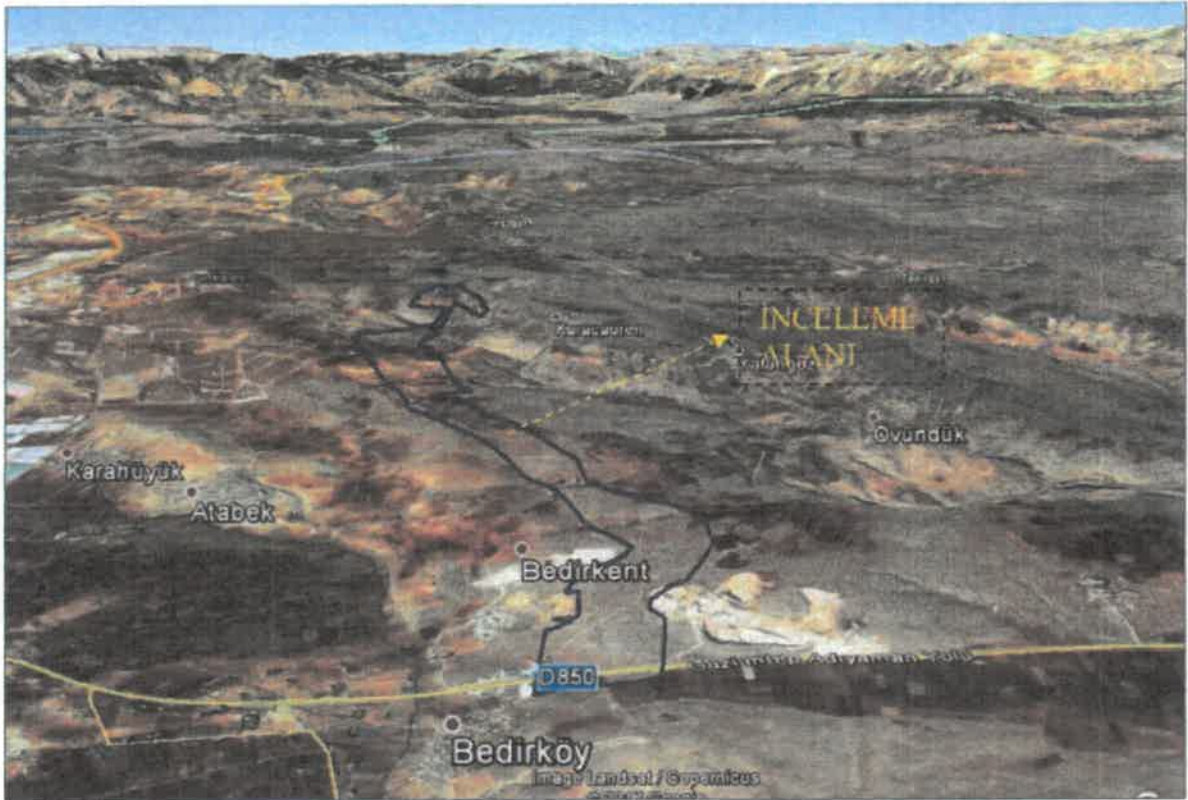
İnceleme alanının kuzeybatısının yükseltisi çalışma alanının diğer kesimlerine göre fazla eğimli topoğrafyaya sahip dağlık alan, eğim kırıklığının güneyinde ise alçak ve daha sade plato niteliğindeki taban arazi yer alır. Eğim durumu %0-15, %15-30, %30-45 olmak üzere üç kısımda incelenmiş olup, inceleme alanının eğimi genellikle %0-5 aralığındadır.

W

SA

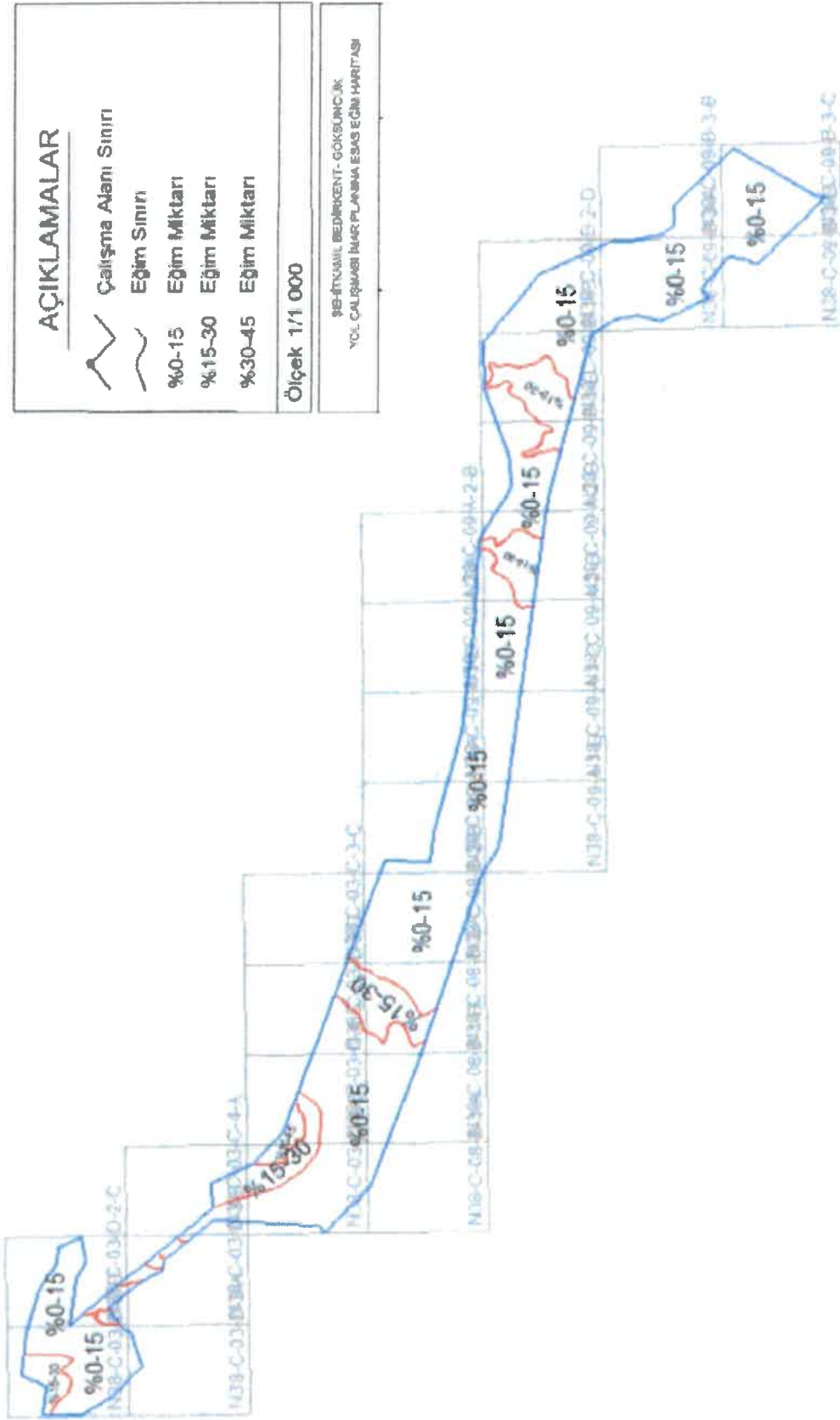

Harita 44: İnceleme Alanı ve Çevre Yükselti Kuşakları Haritası

Harita 45: İnceleme Alanı Jeomorfolojisini Gösteren Genel Görünüm

Handwritten signature in blue ink.

Harita 46: İnceleme Alanı Eğim Haritası

13

Gaziantep Formasyonu:

Killi kireçtaşı, kireçtaşı ve tebeşirden oluşan bu birimin tanımlaması ve adlamasını ilk olarak Wilson ve Krummenacher (1957) tarafından yapılmıştır.

Formasyon, yumuşak topoğrafya gösteren killi kireçtaşı ve tebeşirli kireçtaşı şeklinde yüzeylenmektedir. Bazı yerlerde ise bu killi ve tebeşirli kireçtaşları yerine kalın tabakalı kireçtaşları yer almaktadır. Killi kireçtaşları beyazımsı gri-krem-kirli sarı renkli, ince-orta tabakalı, çok az çört yumruludur. Kireçtaşları ise gri-bej-sarımsı gri renkli, orta-kalın yer yer çok kalın tabakalı, taneli yapılı, bol bentik fosilli, yer yer alg ve mercanlıdır. Killi kireçtaşları, tebeşirli kireçtaşları "Havza kenarı veya derin şelf kenarı" mikrofasiyes ortamında kireçtaşları ise "çalkantılı sığ su" mikrofasiyes ortamında çökelmişlerdir. Formasyonun kalınlığı 100-250 metre arasında değişmekte ve Ardıçlıtepe Formasyonu üzerine uyumlu bir dokanakla gelmektedir. Üzerinde ise Fırat Formasyonu uyumlu bir dokanakla, Yavuzeli Bazaltı uyumsuz bir dokanakla yer almaktadır. Formasyondan derlenen örneklerde Terlemez ve diğerleri 1992 tarafından saptanmış olup, bu fosillere göre formasyon Üst Eosen (Priyaboniyen)-Alt Oligosen (Stampiyen) yaştaadır.

Fırat Formasyonu :

Yer yer resifal karakterli kireçtaşlarından oluşan birim, ilk defa Maxon ve Tromp (Tuna,1973'den) Midyat Formasyonunun bir üyesi (Fırat Üyesi) olarak adlandırmışlardır. Formasyon, altta krem-beyazımsı-kirli sarı renkli, orta-kalın tabakalı, yer yer tabakasız kireçtaşları ile başlamakta, bunların üzerine kirli sarı renkli, orta-kalın tabakalı, bol çört yumrulu ve bol fosil kavkılı kireçtaşı gelmektedir. En üst bölümünü ise beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, az çört yumrulu, bol ekinid, ostrea, gastropod ve lamellili biyoklastik kireçtaşları oluşturmaktadır. Birimi oluşturan kireçtaşları "çalkantılı sığ su" mikrofasiyes ortamında çökelmiştir. Formasyonun kalınlığı 0-150 metre arasında değişmekte ve Gaziantep Formasyonu üzerine uyumlu bir dokanakla gelmektedir. Üzerinde ise Şelmo Formasyonu ve Yayuzeli Bazaltı açılı uyumsuz bir dokanakla yer almaktadır.

Şelmo Formasyonu :

Çakıltası, kumtaşı, şeyl ve çamurtaşı aralanmalı akarsu çökelleri ile kumtaşı, çakıllı marn, şeyl ve tüfitli göl çökellerinden oluşan bu birim, Yoldemir (1987) tarafından adlandırılmıştır. Formasyon, kumtaşı, kiltası, çamurtaşı, silttaşı ile bunların arasında yer alan çakıltılarından, bazı bölümleri ise kumtaşı, çakıllı marn ve şeyl, tüfit ve killi kireçtaşlarından oluşmaktadır. Bu iki bölümün yüzeylemeleri birlikte izlenebildiği gibi birbirinden bağımsız

W

Q

olarak da, harita alanında görmek mümkündür. Bu iki bölüm birlikte olduğu yerlerde, birbirleriyle yanal ve dikey geçişlidir. Birimin kalınlığı pek fazla olmayıp 0-75 metre arasında değişmekte ve Fırat Formasyonu üzerine açısız uyumsuzlukla gelmektedir. Üzerinde ise Yavuzeli Bazaltı açısız uyumsuz bir dokanakla yer almaktadır. Birimin yaşını belirleyecek fosiller saptanamamıştır. Stratigrafik konumuna göre, en üst düzeyin yaşı Alt Miyosen (Burdigaliyen) olan Fırat Formasyonu üzerine açısız uyumsuzlukla gelmesi ve Üst Miyosen yaştaki Yavuzeli Bazaltı tarafından örtülmesi nedeniyle formasyonun yaşı büyük olasılıkla Orta-Üst Miyosen'dir.

Yavuzeli Bazaltı :

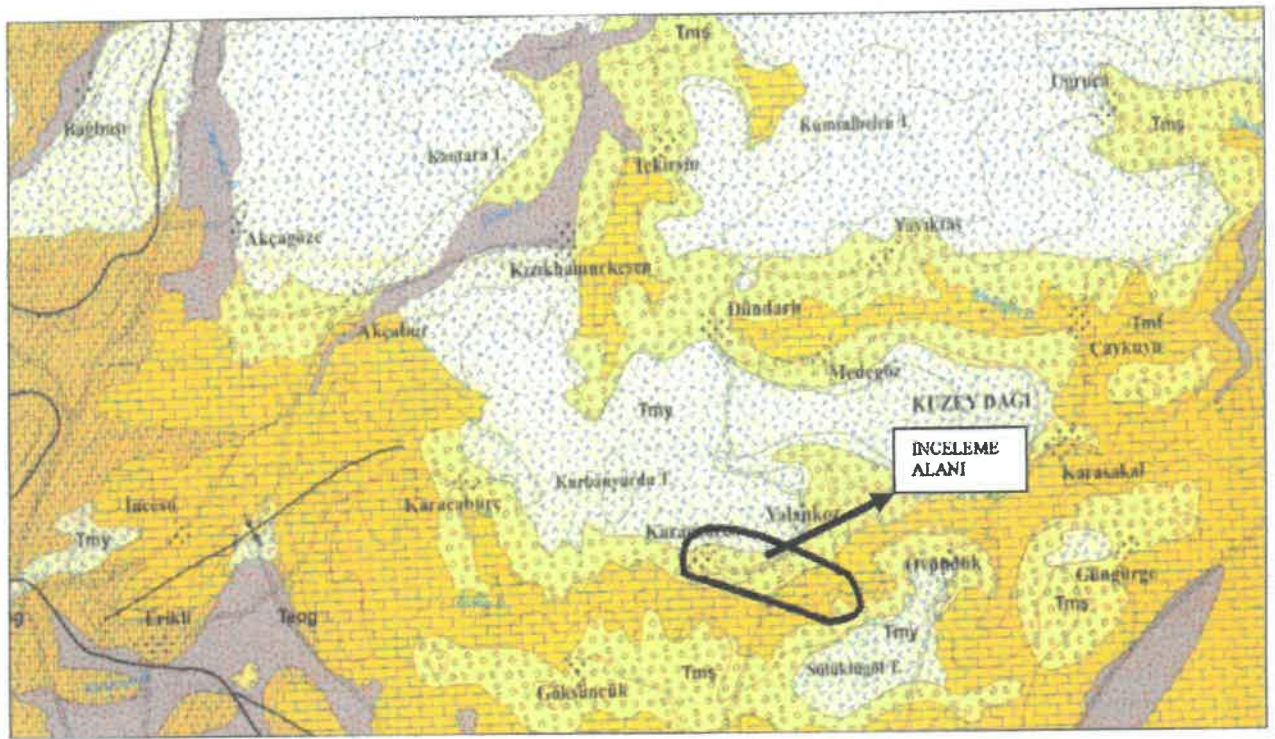
Bazalt Lavından oluşan bu birim, Yoldemir (1987) tarafından adlandırılmıştır. Tanımlama ve adlanması harita alanı dışında, Yavuzeli İlçesi dolayında yapılmıştır. Tuna (1973) birimi Karacadağ Bazaltı olarak adlandırmıştır. Yavuzeli Bazaltı, genelde kırmızımsı-koyu kahve-koyu gri ve siyahımsı renkli, tabakasız, yer yer çok kalın tabakalı, gözenekli, gözenekleri kalsit dolgulu lav akıntısından oluşmaktadır. Ayrıca bu lav akıntısının altında yer yer aglomera ve tuf yüzeylemeleri yer almaktadır. Bu piroklastikler özellikle Gaziantep-Kilis yolunun Kilis'e yakın kesimlerinde izlenmektedir. Bazaltların hangi mekanizma ile oluştuğunu ve çıkış alanlarını belirleyecek bir çalışma tarafımızdan yapılmamıştır. Bölgede daha önce çalışmış araştırmacıların, bu konu ile ilgili çeşitli görüşleri vardır. Kimisi bu bazaltların oluşumunu Doğu Anadolu Fayı ile ilişkili fay sistemine, kimisi bölgede Orta Miyosen'de başlayan sıkışma nedeniyle oluşan açılımlara bağlamaktadır. Bazaltların kalınlığı 0-50 metre arasında değişmekte ve özellikle Şelmo Formasyonu ve endisinden daha yaşlı diğer birimler üzerine açısız bir uyumsuzlukla gelmektedir.

Alüvyon:

Genellikle nehirlerin eski yataklarında ve yüksek tepelerle çevrili ovalarda gevşek tutturulmuş çakıl, kum ile çamurtaşından oluşur. Bu birikintiler üzerinde tarım yapılmakta ya da kum ve çakıl deposu olarak inşaatlarda kullanılmaktadır.

~ 12

12

MARİTA BİRLERİNİN AÇIKLAMASI VE KORELASYONU

Akırcı - Tutarımsız göky. kurt, silt ve kıl Akırcı - Unutulmazlık yatağı, sord, sıl sıl ıng	
Polycorn Poliçorn	
Üst Pleyistosen - Holosen Üstör Pleistosen - Holosen	
Akt Pleyistosen Lider Pleistosen	
Tortulmuş Tortulmuş	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	
Sarımsı Sarımsı	

Harita 47: İnceleme Alanı ve Yakın Çevresinin 1/100.000 Ölçekli Jeoloji Haritası (MTA.)

V.1.1 Stratigrafi

İnceleme alanında firat formasyonuna olarak adlandırılan; beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, sert-çok sert, yer yer çatlaklı, çört yumrulu kireçtaşı birimi ile yavuzeli bazaltı olarak bilinen, koyu gri renkli, katmansız, soğuma çatlaklı ve gözenekli, tüfit ara katkılı bloklu bazalt birimi birimi bulunmaktadır.

KRETASE	SİSTEM	T E R S İ Y E R										KAYA TÜRÜ	AÇIKLAMALAR		
		KOD	SERİ	MİLYON				FORMASYON	EĞİMLİ	YER	TİPİ				
				PAZAR	ORTA	ALTI	YÜKÜK								
KRETASE	SİSTEM	KOD	SERİ	PAZAR	ORTA	ALTI	YÜKÜK	FORMASYON	EĞİMLİ	YER	TİPİ	KAYA TÜRÜ	AÇIKLAMALAR		
KRETASE	SİSTEM	KOD	SERİ	PAZAR	ORTA	ALTI	YÜKÜK	FORMASYON	EĞİMLİ	YER	TİPİ	KAYA TÜRÜ	AÇIKLAMALAR		
KRETASE	SİSTEM	KOD	SERİ	PAZAR	ORTA	ALTI	YÜKÜK	FORMASYON	EĞİMLİ	YER	TİPİ	KAYA TÜRÜ	AÇIKLAMALAR		
KRETASE	SİSTEM	KOD	SERİ	PAZAR	ORTA	ALTI	YÜKÜK	FORMASYON	EĞİMLİ	YER	TİPİ	KAYA TÜRÜ	AÇIKLAMALAR		
KRETASE	SİSTEM	KOD	SERİ	PAZAR	ORTA	ALTI	YÜKÜK	FORMASYON	EĞİMLİ	YER	TİPİ	KAYA TÜRÜ	AÇIKLAMALAR		

Şekil 4. Gaziantep L24 paftası genelleştirilmiş dikme kesiti.

Harita 48: İnceleme Alanı ve Yakın Çevresinin Jeolojik Genelleştirilmiş Dikme Kesiti (Altınlı, Gaziantep 1.24

Paftası genelleştirilmiş dikme kesiti (MTA Yayınları))

V.1.2. Yapısal Jeoloji

Bölgede yüzeylenen allohton kaya birimleri, bölgeye Maastrichtiyen'de yerleşmiş olan ve karmaşık bir istif gösteren kaya topluluklarıyla temsil edilir. Bu birimler genellikle serpentinit, volkanik kaya, kumtaşı, silisli şeyl, killi kireçtaşı, radyolarit ve yabancı bloklardan oluşan Karadut ve Koçali karmaşıkları ile bunları tektonik olarak üzerleyen ofiyolit napından ibarettir.

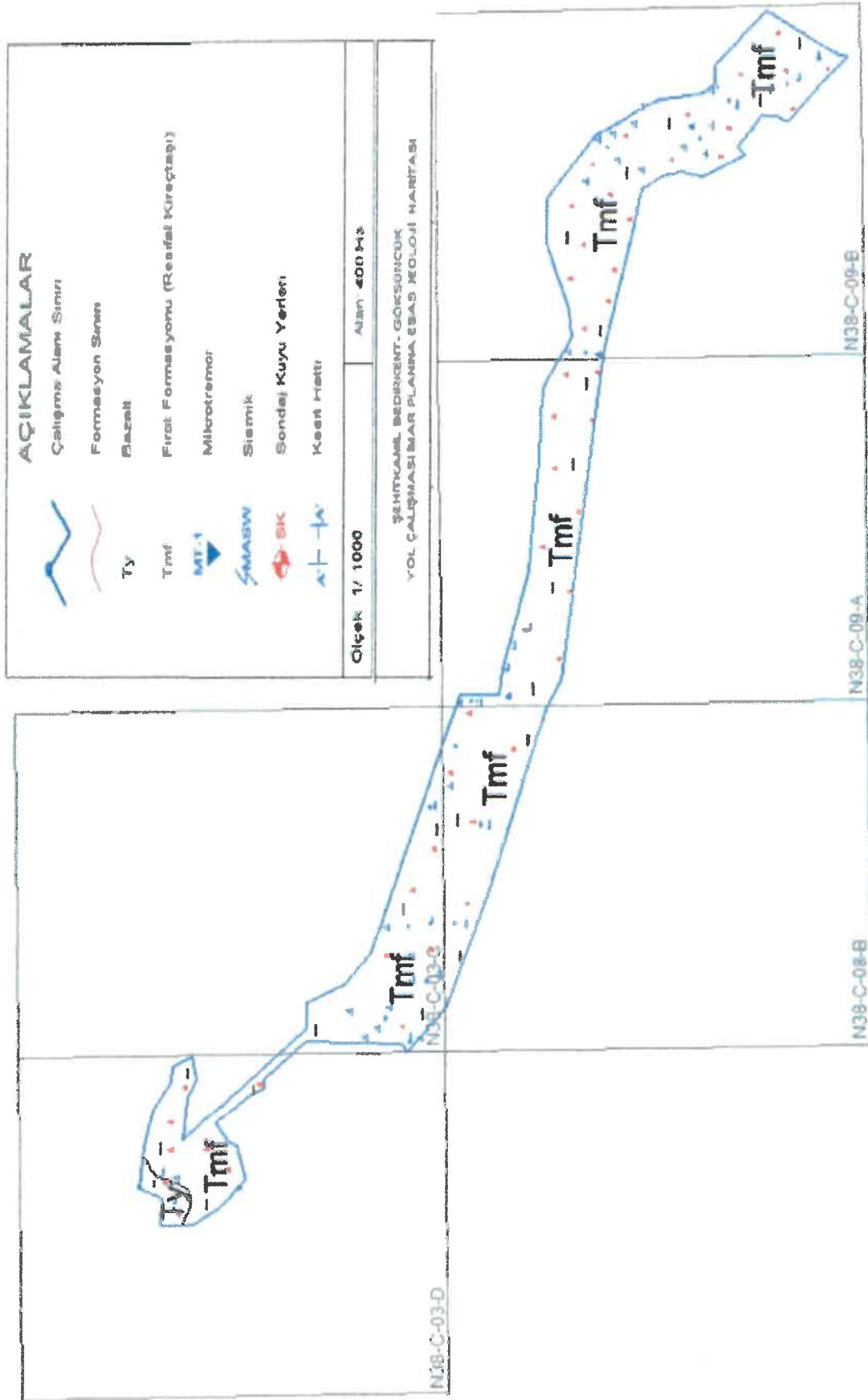
Otokton birimler maastrichtiyen – Alt Miyosen yaşlı ve yaklaşık 1800 m kalınlıkta bir istifte temsil edilir. İstif tabanda Maastrichtiyen – Alt Paleosen yaşlı, çakıltası, kumtaşı ve kumlu kireçtaşından oluşan Besni formasyonu ile başlar. Orta Paleosen – Alt Eosen yaşlı yanal ve düşey geçişli iki birim, çakıllı kireçtaşı ve marn ardalanmasından ibaret Beşenli formasyonu yerel bir uyumsuzlukla önceki birimleri üzerler.

Altınan üste doğru; AltEosen yaşlı, çakıltası, kumtaşı ve çakıllı marn – kireçtaşından oluşan Gerciş formasyonu; Eosenyaşlı, killi çakıllı marn ve çakıllı kireçtaşından oluşan Ardıçlı tepe formasyonu ve dolomitik –çörtlü kireçtaşından oluşan Hoya formasyonu; Üst Eosen – Oligosen yaşlı, kireçtaşı ile tebeşirli kireçtaşından oluşan Gaziantep formasyonu ve Oligosen - Alt Miyosen yaşlı resifal kireçtaşından oluşan Fırat formasyonu yerel bir uyumsuzlukla önceki birimleri izler, Ort – Üst Miyosen akarsu – göl çökellerinden oluşan Şelmo Formasyonu, Üst Miyosen yaşlı Yavuzeli Bazaltı ve Pliyosen akarsu – göl çökellerinden oluşan Harabe formasyonu yaşlı birimler üzerinde uyumsuz olarak yer alırlar.

V.2. İnceleme Alanının Jeolojisi

İnceleme alanında hâlihazır haritalarda yerleri belirtilen noktalardan; 47 adet 10'ar metre derinliğinde, toplam 470 metre araştırma sondajı açılarak birimlerin devamlılığı ve yanal değişimleri incelenmiştir.

İnceleme alanında açılan sondajlara bakıldığında; üstte yer yer 0,00- 1,00 m arasında değişen çakıllı, kumlu, siltli, killi alüvyon bulunmaktadır. Alta doğru ise genellikle Fırat Formasyonu olarak bilinen, Beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birim ile Etüt alanının kuzeybatısında Yavuzeli Bazaltı olarak bilinen, koyu gri renkli, katmansız, soğuma çatlaklı ve gözenekli, tüfit ara katkılı bloklu bazalt birimi gözlenmiştir.

Harita 49: İnceleme Alanı Jeoloji Haritası

VI. JEOTEKNİK AMAÇLI ARAŞTIRMA ÇUKURLARI, SONDAJ ÇALIŞMLARI VE ARAZİ DENEYLERİ

Bu etüdün ilk aşamasında inceleme alanı yerinde görülerek, jeolojik ve Jeoteknik açıdan ilk veriler elde edilmiştir. Saha çalışmasında toplam derinliği 470 metre olan 47 adet 10'ar metre temel sondaj yapılmış, numuneler alınmıştır, etüt alanı ve yakın civarının jeolojik özellikler belirlenmiştir. Sondaj makinesi olarak rotary tipi sulu sistem sondaj makinesi kullanılmıştır.

İnceleme alanından alınan numuneler üzerinde laboratuvar deneyleri Gaziantep Ultra Yapı Malzemeleri Ve Kalite Kontrol Beton Laboratuvarı San. Tic. Ltd. Şti.' nde yaptırılmış, saha ve laboratuvar verileri birlikte değerlendirilerek bu rapor hazırlanmıştır. Yapılan sondaj çalışmalarına göre birimlerin düşey dağılımları aşağıda verilmiştir.

VI.1. Sondajlar

İnceleme alanında açılan sondajlara bakıldığında; üstte yer yer 0,00- 1,00 m arasında değişen çakıllı, kumlu, siltli, killi altıvyon bulunmaktadır. Alta doğru ise genellikle Fırat Formasyonu olarak bilinen, Beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birim ile Etüt alanının kuzeybatısında Yavuzeli Bazaltı olarak bilinen, koyu gri renkli, katmansız, soğuma çatlaklı ve gözenekli, tüfit ara katkılı bloklu bazalt birimi gözlenmiştir.

M

by

SP

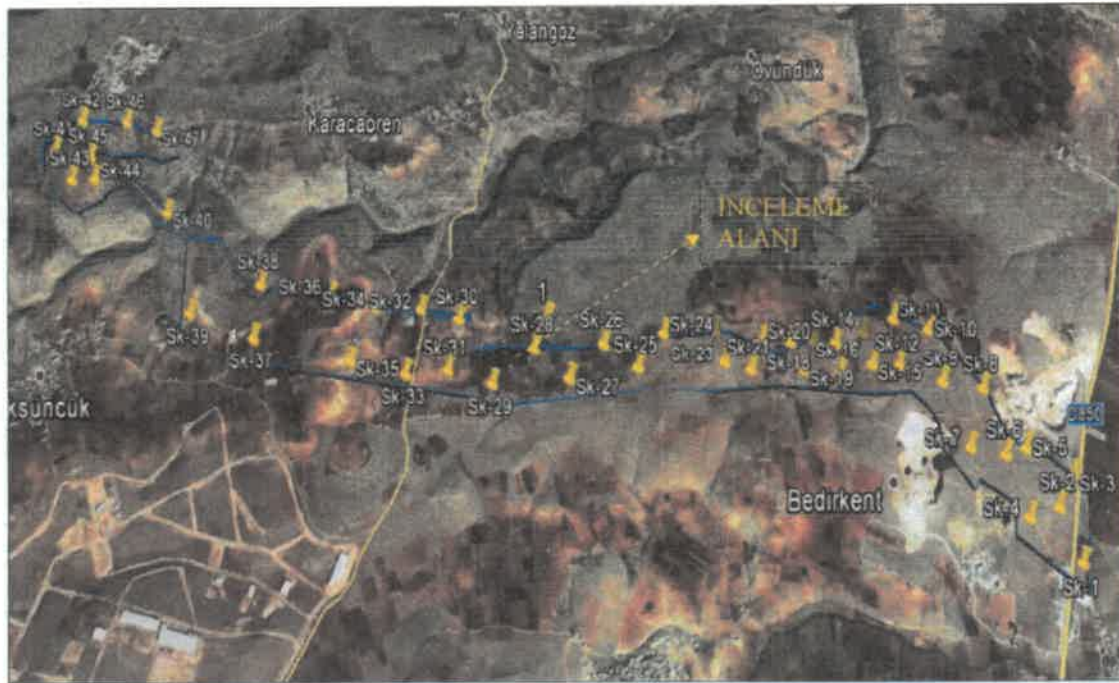
SONDAJ NO	DERİNLİK (m)	KOORDİNAT		LİTOLOJİ	FORMASYON
		Y	X		
SK1	10,00	628371	4117138	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK2	10,00	628360	4117411	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK3	10,00	628601	4117460	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK4	10,00	628116	4117363	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK5	10,00	628338	4117707	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK6	10,00	628011	4117784	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK7	10,00	627834	4117828	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK8	10,00	628093	4118052	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK9	10,00	627808	4118153	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK10	10,00	627965	4118451	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK11	10,00	627784	4118667	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK12	10,00	627591	4118548	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK13	10,00	627519	4118807	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK14	10,00	627267	4118725	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK15	10,00	627437	4118421	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK16	10,00	627109	4118519	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK17	10,00	627054	4118807	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK18	10,00	626733	4118715	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK19	10,00	626906	4118555	0,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat

14

SONDAJ NO	DERİNLİK (m)	KOORDİNAT		LİTOLOJİ	FORMASYON
		Y	X		
SK20	10,00	626428	4118827	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK21	10,00	626448	4118622	0,00-0,80 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 0,80-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK22	10,00	626166	4118909	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK23	10,00	626138	4118664	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK24	10,00	625834	4118897	0,00-0,90 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 0,90-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK25	10,00	625558	4118743	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK26	10,00	625324	4118983	0,00-0,90 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 0,90-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK27	10,00	625039	4118803	0,00-0,80 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK28	10,00	624793	4119097	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK29	10,00	624548	4118871	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK30	10,00	624250	4119452	0,00-0,80 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 0,80-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK31	10,00	624057	4119065	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK32	10,00	623869	4119563	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK33	10,00	623619	4119196	0,00-0,90 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 0,90-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK34	10,00	623537	4119703	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK35	10,00	623124	4119354	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK36	10,00	623118	4119816	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK37	10,00	622716	4119529	0,00-0,80 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 0,80-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK38	10,00	622697	4119973	0,00-0,80 m çakılı, kumlu, siltli, killi alüvyon 0,80-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat

SONDAJ NO	DERİNLİK (m)	KOORDİNAT		LİTOLOJİ	FORMASYON
		Y	X		
SK39	10,00	622232	4119883	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, kılı alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK40	10,00	621856	4120807	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, kılı alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK41	10,00	621379	4121053	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, kılı alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Yavuzeli Bazaltı
SK42	10,00	621353	4121270	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, kılı alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Yavuzeli Bazaltı
SK43	10,00	621107	4121165	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, kılı alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK44	10,00	621075	4121317	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, kılı alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK45	10,00	621343	4121460	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, kılı alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK46	10,00	621607	4121393	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, kılı alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat
SK47	10,00	621847	4121293	0,00-1,00 m çakılı, kumlu, siltli, kılı alüvyon 1,00-10,00m Beyazimsı krem-kirli sarı renkli, kalın- çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi	Fırat

Tablo- 2 İnceleme Alanında Yapılan Sondajların Koordinatları ve Gözlenen Birimler

Harita 50: Sondaj Lokasyonu Haritası

W

SP

IX. ZEMİN VE KAYA TÜRLERİNİN JEOTEKNİK ÖZELLİKLERİ

İnceleme alanında temel sondaj çalışmaları ve laboratuvar çalışmaları yapılmıştır. Bu etüdün ilk aşamasında inceleme alanı yerinde görülerek, jeolojik ve jeoteknik açıdan ilk veriler elde edilmiştir. Saha çalışmasında 47 adet 10'ar metre derinliğinde toplam 4700 metre temel sondajı açılmış, numuneler alınmış ve birimlerin devamlılığı ve yanal değişimleri incelenmiştir.

İnceleme alanında açılan sondajlara bakıldığında; üstte yer yer 0,00- 1,00 m arasında değişen çakıllı, kumlu, siltli, killi alüvyon bulunmaktadır. Alta doğru ise genellikle Fırat Formasyonu olarak bilinen, Beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birim ile Etüt alanının kuzeybatısında Yavuzeli Bazaltı olarak bilinen, koyu gri renkli, katmansız, soğuma çatlaklı ve gözenekli, tüfit ara katkılı bloklu bazalt birimi gözlenmiştir.

IX.1. Zemin Ve Kaya Türlerinin Sınıflandırılması

İnceleme alanında yapılan sondajlar sırasında alınan karotlar izlenerek; kayaların sınıflandırılması için, toplam karot verimi, Sağlam karot verimi ve Kaya Kalite Göstergesi gibi yöntemlerden faydalanılmıştır.

• Toplam Karot Verimi (TKV)

$$\text{TKV(\%)} = \frac{\text{Bir ilerleme aralığında karot parçalarının uzunluğu}}{\text{İlerleme Aralığının Uzunluğu}}$$

• Sağlam Karot Verimi (SKV)

$$\text{SKV(\%)} = \frac{\text{Bir İlerleme Aralığında Silindirik Şeklini Koruyan Karotların Top.Uzunluğu}}{\text{İlerleme Aralığının Uzunluğu}}$$

• Kaya Kalite Göstergesi (RQD)

$$\text{RQD(\%)} = \frac{\text{Bir ilerleme aralığında boyu 10 cm. ve daha büyük olan karotların toplam uzunluğu}}{\text{İlerleme aralığının uzunluğu}}$$

W

SONDAJ NO	DERİNLİK (m)	TCR (%)	RQD (%)	AYRIŞMA DERECESESİ (W)	KAYA KALİTESİ	AYRIŞMA TANIMI	BİRİM	FORMASYON
SK 1	1,50-3,00	36	24	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	38	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	44	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK 2	1,50-3,00	36	24	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	38	27	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	42	29	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	44	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	46	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK 3	1,50-3,00	38	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	44	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	46	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK 4	1,50-3,00	34	24	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	36	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	44	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	46	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK 5	1,50-3,00	35	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	38	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	43	29	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	44	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	46	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK 6	1,50-3,00	42	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	45	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	47	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	50	35	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	52	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK 7	1,50-3,00	36	24	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	40	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	45	27	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	47	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	49	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK 8	1,50-3,00	38	25	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	45	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	46	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.

	7,50-9,00	50	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK9	1,50-3,00	40	27	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	45	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	50	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	54	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK10	1,50-3,00	40	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	43	29	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	44	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	46	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	48	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK11	1,50-3,00	38	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	41	31	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	44	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	47	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	52	39	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK12	1,50-3,00	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	44	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	47	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	51	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK13	1,50-3,00	38	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	44	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	35	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK14	1,50-3,00	36	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	39	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	45	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK15	1,50-3,00	40	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	43	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	46	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	37	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	53	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK16	1,50-3,00	40	25	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	44	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	45	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK17	1,50-3,00	36	22	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.

	3,00-4,50	38	25	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	45	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	48	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK18	1,50-3,00	42	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	45	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	48	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	50	39	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	52	42	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK19	1,50-3,00	37	24	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	46	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	52	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK20	1,50-3,00	38	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	39	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	44	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	47	35	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK21	1,50-3,00	40	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	43	29	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	47	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	49	37	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	51	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK22	1,50-3,00	44	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	48	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	50	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	52	37	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	55	42	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK23	1,50-3,00	40	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	43	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	46	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	49	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	54	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK24	1,50-3,00	42	29	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	45	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	48	35	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	50	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	53	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK25	1,50-3,00	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	46	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	48	35	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.

	6,00-7,50	50	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	52	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK26	1,50-3,00	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	45	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK27	1,50-3,00	30	18	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	33	20	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	35	22	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	38	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK28	1,50-3,00	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	44	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	47	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	49	39	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK29	1,50-3,00	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	44	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	45	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	47	37	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK30	1,50-3,00	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	45	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	47	35	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	37	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK31	1,50-3,00	36	22	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	39	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	44	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	46	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK32	1,50-3,00	34	24	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	36	25	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	38	27	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	43	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK33	1,50-3,00	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	43	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	45	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	35	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.

W3

SK34	1,50-3,00	38	25	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	43	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	46	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK35	1,50-3,00	38	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	42	29	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	45	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	37	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK36	1,50-3,00	40	25	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	44	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	46	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	49	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	52	39	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK37	1,50-3,00	36	22	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	39	25	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	43	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	46	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	48	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK38	1,50-3,00	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	46	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	35	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	52	39	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK39	1,50-3,00	38	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	44	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	46	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	48	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK40	1,50-3,00	36	24	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	39	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	42	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	46	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	48	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK41	1,50-3,00	40	30	W3	ZAYIF	Orta	Bazalt	Yavuzeli Bazaltı
	3,00-4,50	42	32	W3	ZAYIF	Orta	Bazalt	Yavuzeli Bazaltı
	4,50-6,00	45	34	W3	ZAYIF	Orta	Bazalt	Yavuzeli Bazaltı
	6,00-7,50	48	36	W3	ZAYIF	Orta	Bazalt	Yavuzeli Bazaltı
	7,50-9,00	50	38	W3	ZAYIF	Orta	Bazalt	Yavuzeli Bazaltı
SK42	1,50-3,00	42	27	W3	ZAYIF	Orta	Bazalt	Yavuzeli Bazaltı
	3,00-4,50	43	28	W3	ZAYIF	Orta	Bazalt	Yavuzeli Bazaltı

13

	4,50-6,00	45	30	W3	ZAYIF	Orta	Bazalt	Yavuzeli Bazaltı
	6,00-7,50	48	34	W3	ZAYIF	Orta	Bazalt	Yavuzeli Bazaltı
	7,50-9,00	50	38	W3	ZAYIF	Orta	Bazalt	Yavuzeli Bazaltı
SK43	1,50-3,00	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	44	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	46	34	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	48	35	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	52	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK44	1,50-3,00	37	23	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	40	27	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	44	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	47	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	50	35	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK45	1,50-3,00	40	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	44	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	46	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	50	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	52	40	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK46	1,50-3,00	40	28	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	44	30	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	48	32	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	52	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	54	42	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
SK47	1,50-3,00	38	26	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	3,00-4,50	42	29	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	4,50-6,00	44	33	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	6,00-7,50	45	36	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.
	7,50-9,00	47	38	W3	ZAYIF	Orta	Kireçtaşı	Fırat For.

Tablo- 17 Sondaj Bilgileri

IX.1.1.Kaya Türlerinin Sınıflandırılması

İnceleme alanının tamamını; Fırat Formasyonu olarak bilinen, Beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birimi ile Yavuzeli Bazaltı olarak bilinen, koyu gri renkli, katmansız, soğuma çatlaklı ve gözenekli, tüfit arakatlı bloklu bazalt birimleri oluşturmaktadır. Kayacın dayanımı ve kalitesi testler ve deneyler sonucunda elde verilere göre aşağıdaki tablolardan faydalanılarak ortaya konmuştur.

a. Kaya Kalitesi

<u>RQD</u>	<u>Kaya Tanımı</u>
100-90	Çok iyi kaliteli
90-75	İyi kaliteli
75-50	Orta kaliteli
50-25	Kötü kaliteli
25>	Çok kötü kaliteli

Tablo- 18 Kayaçların Kaya Kalitesine Göre Sınıflanması (Bieniawsky)

Kayaçların kaya kalitesi göstergesi verilerine göre RQD değerleri Kireçtaşı birimi için 18-42 aralığında, bazalt birimi için 27-38 aralığında yer aldığından “Kayaçların Kaya Kalitesine Göre Sınıflanması (Bieniawsky)” göre **Kötü Kaliteli** kaya olarak tanımlanmıştır.

Kaya Direnci	Tek Eksenli Basınç kg/cm ²	Nokta Yükleme Direnci kg/cm ²
Çok az dirençli	<250	10
Az dirençli	250-500	10-20
Orta dirençli	500-1000	20-40
Çok dirençli	1000-2000	40-80
Çok fazla dirençli	>2000	>80

Tablo- 19 Kayaçların Basınç Dirençlerine ve Nokta Yükleme Dirençlerine Göre Sınıflandırılması (Bieniawsky)

Tek eksenli basınç dayanımına göre kayaç **çok düşük dayanımlı** kayaçlardır.

M

B

ZEMİN GRUBU	TANIM	SPT (N/30 cm)	RELATİF SIKILIK (%)	SERBEST BASINÇ DİRENCİ (kPa)	KAYMA DAI (GASI HIZI)
(A)	1. Masif volkanik kayalar ve ayrılmamış sağlam metamorfik kayalar, sert çimentolu tortul kayalar 2. Çok sıkı kum, çakıl 3. Çok kan kil, siltli kil	>50 >32	85 - 100	>1000 >400	>1000 >700 >700
(B)	1. Tüf ve aglomera gibi gevşek volkanik kayalar, süreksizlik düzlemleri bulunan ayrılmış çimentolu tortul kayalar 2. Sıkı kum, çakıl 3. Çok katı kil, siltli kil	35 - 50 16 - 32	65 - 85	500 - 1000 200 - 400	700 - 1000 400 - 700 300 - 700
(C)	1. Yumuşak süreksizlik düzlemleri bulunan çok ayrılmış metamorfik kayalar 2. Orta sıkı kum, çakıl 3. Kan kil, siltli kil	10 - 30 8 - 16	35 - 65	<500 100 - 200	400 - 700 200 - 400 200 - 300
(D)	1. Yeraltı su seviyesinin yüksek olduğu yumuşak, kalın elüvyon tabakaları 2. Gevşek kum 3. Yumuşak kil, siltli kil	0 - 10 0 - 8	<15	<100	<200 <200 <200

Tablo- 20 Zemin Grupları (AİGM, 1996).

Çalışma alanında etkin olan zemin grubu "B" grubudur.

Yerel Zemin Sınıfı	Zemin grubu ve En üst zemin tabakası kalınlığı
Z1	A grubu zeminler $h1 \leq 15$ m olan B grubu zeminler
Z2	$h1 > 15$ m olan B grubu zeminler $h1 \leq 15$ m olan C grubu zeminler
Z3	$h1 = 15 - 50$ olan C grubu zeminler $h1 \leq 10$ m olan D grubu zeminler
Z4	$h1 > 50$ m olan C grubu zeminler $h1 > 10$ m olan D grubu zeminler

Tablo- 21 Yerel Zemin Sınıfları (AİGM, 1996).

➤ Çalışma alanında yerel zemin sınıfı "Z2" dir.

Yerel zemin sınıfı	T_A (saniye)	T_B (saniye)
Z_1	0.10	0.30
Z_2	0.15	0.40
Z_3	0.15	0.60
Z_4	0.20	0.90

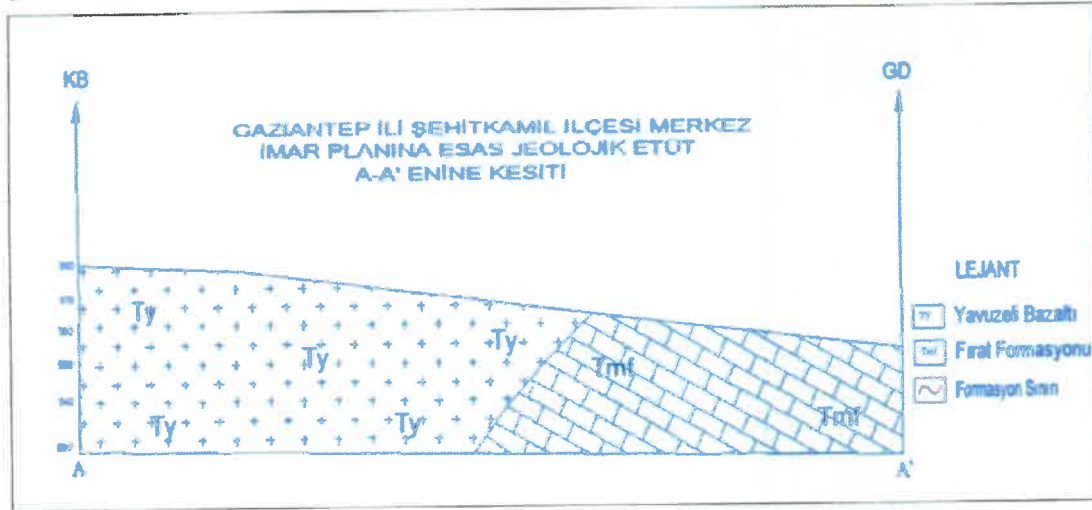
Tablo- 22 Spektrum Karakteristik Periyotları (T_A , T_B).

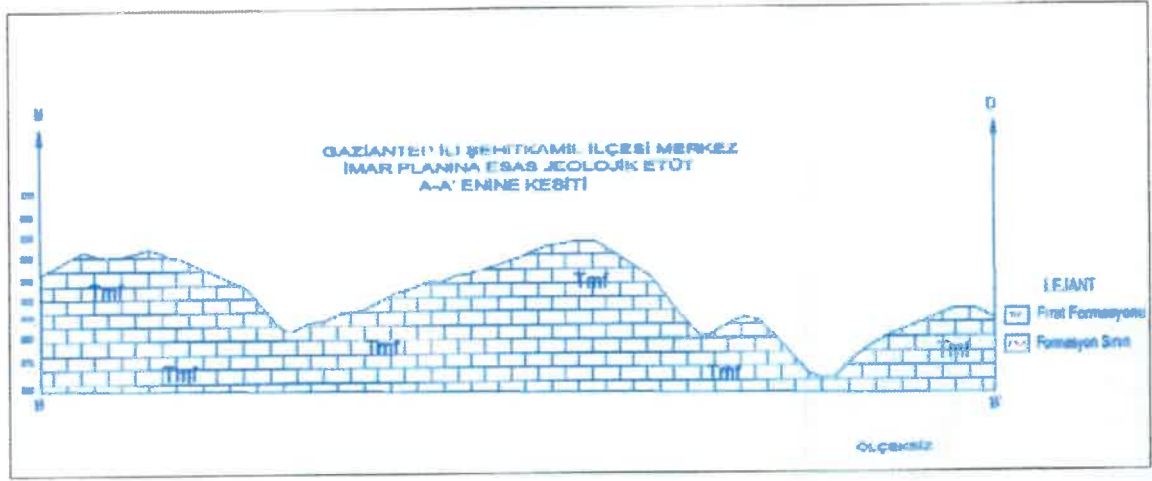
$$T_A = 0,15 \text{ sn} \quad T_B = 0,40 \text{ sn}$$

IX.2. Mühendislik Zonları Vc Zemin Profilleri

İnceleme alanında hâlihazır haritalarda yerleri belirtilen noktalardan; 47 adet 10'ar metre derinliğinde, toplam 470 metre araştırma sondajı açılarak birimlerin devamlılığı ve yanal değişimleri incelenmiştir.

İnceleme alanında açılan sondajlara bakıldığında; üstte yer yer 0,00- 1,00 m arasında değişen çakıllı, kumlu, siltli, killi alüvyon bulunmaktadır. Alta doğru ise genellikle Fırat Formasyonu olarak bilinen, Beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birim ile Etüt alanının kuzeybatısında Yavuzeli Bazaltı olarak bilinen, koyu gri renkli, katmansız, soğuma çatlaklı ve gözenekli, tüfit ara katkılı bloklu bazalt birimi gözlenmiştir.

Şekil- 16 Jeolojik Enine Kesit

IX.3. Şişme-Oturma ve Taşıma Gücü Analizleri ve Değerlendirme

Zemin ve kayaçların herhangi bir düzleme bağlı olmadan, düşey ya da düşeye yakın bir şekilde hareket etmesine çökme, çeşitli yük ve kuvvetlerin etkisiyle zeminin ve üstündeki yapının aşağıya doğru hareket etmesine de oturma adı verilir. Değişik türde zeminler üzerine yapılacak yapı ağırlığı ve zamana bağlı olarak davranışları gözlenebilmektedir. Kumlu zeminlerde oturma inşaatlarla birlikte başlamakta ve bitimi ile son bulmaktadır. Killerde ise oturmalar inşaat bitiminden sonrada devam etmektedir. Killi zeminler üzerine inşa edilen binalarda zamanla oturmaların artması sonucunda çatlamalar ve yıkılmalar meydana gelmektedir. Zeminler oluştukları malzemeye göre değişik oranlarda taşıma gücüne sahiptir. Zeminler taşıma güçlerinden fazla yüke maruz bırakıldığında oturmalar meydana gelebilmektedir. İnceleme alanının ve yakın çevresinin hakim jeolojik yapısı kaya özelliği taşıması nedeniyle oturma problemi beklenmemektedir.

IX.4. Karstlaşma

İnceleme alanı içerisindeki gözlemlerde ve yapılan sondajlarda karstlaşma ve karstik boşluklara rastlanılmamıştır. Fırat formasyonunun erime özelliği olduğundan karstik boşlukların olabileceğinden detaylı zemin etüt çalışmalarıyla karstik boşluklar araştırılmalıdır.

X. HİDRJEOLJİK ÖZELLİKLER

X.1. Yer altı Suyu Durumu

İnceleme alanında açılan araştırma sondajlarında yer altı suyuna rastlanılmamıştır. Yeraltı suyu bakımından; önceden yapılmış jeolojik araştırmalar ve çevrede açılan su kuyularından elde edilen verilere göre inceleme alanı çevresinde ortalama statik seviye 90-100 metre aralığında olduğu tespit edilmiştir.

X.2. Yüzey Suları

İnceleme alanı içinde tepeler arasında bulunan vadilerde mevsimsel yağışlara bağlı olarak değişim gösteren kuru dere yatakları bulunmaktadır. Bu alanlar için planlamadan önce D.S.İ'den görüş alınmalıdır.

X.3. İçme Ve Kullanma Suyu

İnceleme alanı ve yakın çevresinde içme ve kullanma suları şehir şebekesi ve kuyu suları tarafından karşılanmaktadır.

XI. DOĞAL AFET TEHLİKELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

XI.1. Deprem Durumu

Deprem tehlike analizlerinde kaynak fayların yapısal ve kinematik özellikleri ile bunlardan kaynaklanan depremlerin sismolojik özellikleri iki temel veri olarak kullanılmaktadır. Sismolojik veriler aynı zamanda aktif fayların tanımlamasında da kullanılan temel bilgilerdir. İnceleme alanı 18.04.1996 tarih ve 96/8109 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası'na göre 3. derece deprem bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır.

Harita 51: Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası'na (1996) göre Gaziantep İli Deprem Bölgeleri Haritası

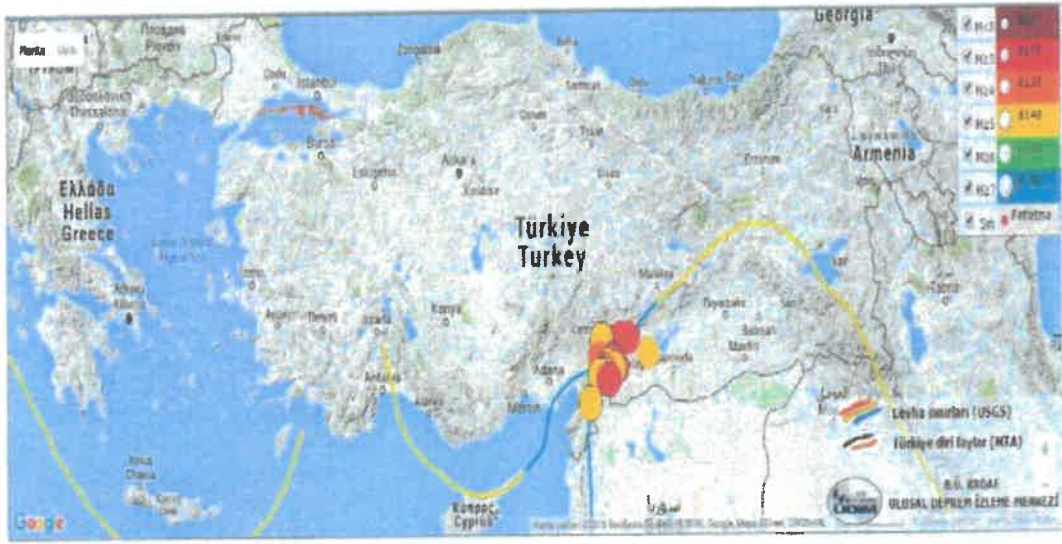
XI.1.1. Bölgenin Deprem Tehlikesi ve Risk Analizi

XI.1.1.1 Tarihsel ve aletsel dönem deprem aktivitesi

Tarihsel dönemler boyunca büyük depremlere maruz kalmıştır. Son yüzyılda meydana gelen depremlerde yakın bölgede ki en etkili deprem 1908 M=6.0 olan Afsar- Gaziantep depremdir. İnceleme bölgesi içinde aletsel dönemde oluşmuş depremler Tablo 23'de verilmiştir.

Deprem No	Oluş Tarihi	Enlem	Boylam	Derinlik (km)	Büyüklik	Depremin Yeri
1	2012.11.13	37,267	37,1003	14,8	4,9	COCELLI-PAZARCIK
2	2012.10.16	37,307	37,1233	10,8	4,5	HANOBASI-PAZARCIK
3	2012.10.16	37,305	37,1088	9,6	4,6	ORDEKDEDE-PAZARCIK
4	2012.09.19	37,32	37,1173	8,1	5,1	DEDEPASA-PAZARCIK
5	2000.04.02	37,64	37,32	9	4,5	BOLUKDAMLAR- CAGLAYANCERIT
6	1987.10.30	37,64	37,56	10	4,7	BELOREN- GOLBASI
7	1986.08.05	37,19	37,26	10	4,5	BOYNO- SEHITKAMIL
8	1986.08.03	37,19	37,16	39	5	YENISARKAYA- SEHITKAMIL
9	1985.06.22	37,26	36,98	33	4,5	INCIRLI- NURDAGI
10	1978.11.11	37,4	38,1	33	4,5	DELILER- BOZOVA
11	1975.01.01	36,67	36,49	35	5,2	NARLIHOPUR- KIRIKHAN
12	1971.08.17	37,09	36,77	35	5,3	TOPLAMALAR- NURDAGI
13	1971.07.15	37,2	36,8	34	4,9	MESTHUYUK- NURDAGI
14	1971.07.11	37,16	36,85	19	5,3	ICERISU- NURDAGI
15	1971.07.01	37,17	36,91	37	4,8	SAKAGOZE- NURDAGI
16	1971.06.29	37,33	36,72	12	4,8	IMALI- TURKOGLU
17	1971.06.29	37,11	36,85	35	5,3	DURMUSLAR- NURDAGI
18	1953.03.24	37,02	37	10	5,3	AKBAYIR- SAHINBEY
19	1908.10.30	37,6	36,8	30	5,5	AFSAR

Tablo- 23 İnceleme bölgesi içinde aletsel dönemde oluşmuş depremler

Harita 52: 1916'dan günümüze Gaziantep ve yakın çevresinde meydana gelen depremler (UDİM) ve çalışma alanı ve çevresi diri kırıkları verilmiştir.

XL1.1.2. Probabalistik Deprem Tehlike Analizi

Mühendislik bakımından depremselliğin saptanması bir olasılık – istatistik hesabına dayanmaktadır. Bu amaçla, geçmiş depremlere ilişkin bilgiler ne kadar eskiye ait ve tam olursa yapılan mühendislik yaklaşımı da o oranda güvenilir olmaktadır (Büyükaşkoğlu, 1987).

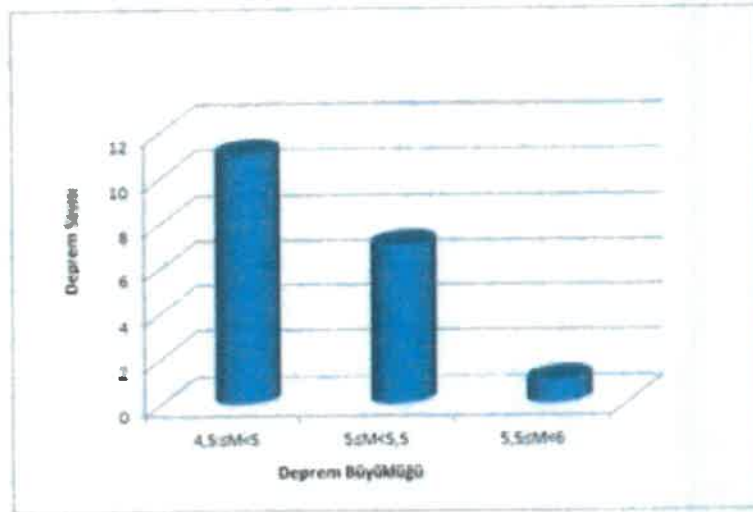
Gaziantep Şchitkamil İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik etüt kapsamında, çalışma alanı ve çevresinin depremsellik ve poisson olasılık dağılımı ile deprem tehlike analizi yapılmıştır. Bu amaçla; çalışma alanı merkez olmak üzere 100 km'lik yarıçap içinde 36.09601 enlem 37.5138 Boylamı(E) arsında kalan bölgede 1900–2016 tarihleri arasında meydana gelen, yüzey dalgası büyüklüğü 4.5 ($M \geq 4.5$) ve üzeri olan depremler, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Ulusal Deprem İzleme Merkezi'nden alınmıştır. Hesaplamalarda kullanılan depremlerle ilgili tarih, enlem (N), boylam (E), kaynak, odak derinliği ve büyüklük değerleri tablo 23'de verilmiştir.

Ülkemizdeki yapı stoku itibariyle yıkıcı deprem eşiğinin $M=5.0-6.0$ olduğu kabulüyle, çalışma alanı ve çevresinde orta büyüklükte deprem sayısının fazla olduğu görülmektedir. Bunun yanında inceleme alanında 1900-2016 tarihleri arasında $4.5 \leq M < 5.0$ Aralığındaki deprem sayısı 11 adet, $5 \leq M < 5.5$ aralığında 7 adet, $5.5 \leq M < 6$ aralığında 1 adet deprem meydana gelmiştir.

Harita 53: 1900-2016 yılları arasında Gaziantep ve çevresinde meydana gelmiş ($M > 4.5$) depremler

Gaziantep ve çevresi deprem sayısı (1900-günümüze) deprem büyüklüğü (M) arasındaki ilişki Harita 56'da görülmektedir.

Gaziantep ve çevresi 1900 yılından günümüze kadar olmuş deprem sayısı – deprem büyüklüğü ($M > 4.5$) arasındaki ilişkiyi gösterir histogram.

XL1.1.3. Magnitüd (Büyüklük) – Frekans İlişkisi

Gutenberg ve Richter (1954), verilen bir zaman aralığında M magnitüd (büyüklük) ile N deprem sayısı arasında $\log N = a - bM$ şeklinde bir ilişkinin bulunduğunu göstermiştir.

Bu bağıntıda;

N : Birikimli deprem sayısı

M : Magnitüd

a : Çalışma alanının büyüklüğü, gözlem süresi ve gözlem sürüsü boyunca olan deprem etkinliği ile ilişkili parametre

b : Çalışma alanının tektonik özelliklerine bağlı olarak değişen parametre şeklindedir.

W

Gaziantep için magnitüd-frekans ilişkisinin belirlenmesi amacıyla “a” ve “b” regresyon katsayılarının hesaplamasında en küçük kareler yöntemi (EKK) kullanılmıştır. Bu amaçla; Özçep (2005) tarafından hazırlanan Excel tabanlı “Zemin Jeofizik Analiz” programından faydalanılmıştır. Hesaplamalarda yüzey dalgası magnitüdü $M \geq 4.5$ olan depremler dikkate alınmıştır. Depremlerin magnitüd aralığı, ortalama magnitüd, hesaplanan EKK değerleri ve oluşum sayıları tablo 24’de ve hesaplanan a ve b değerleri ise tablo 25’te verilmiştir.

Magnitüd Aralıkları	$4.5 \leq M < 5.0$	$5.0 \leq M < 5.5$	$5.5 \leq M < 6.0$	$6.0 \leq M < 6.5$	$6.5 \leq M < 7.0$	$7.0 \leq M < 7.5$
Ni	11	7	1	0		
Ort. M yada (Xi)	4.7	5.2	5.7	0		
ΣNi	19	8	1	0		
$\Sigma Ni/i$	0.16	0.06	0.008	0	0	0
$\log \Sigma Ni/i$ (Yi)	-0.785	-1.161	-2.064	0	0	0
Σxi	21.80	Σyi	-4.41			
$\Sigma XiYi$	-25.452	$\Sigma (Xi)^2$	475.24			
ΣXi^2	120.060					
Ni: Oluşum sayıları ΣNi : Kümülatif oluş sayıları						

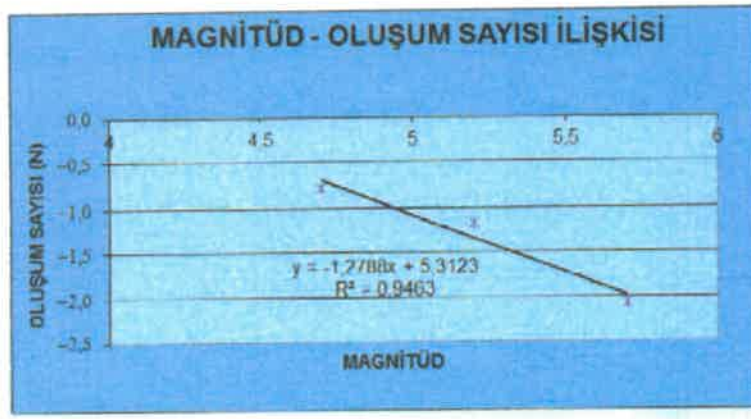
Tablo- 24 Magnitüd aralığı, ortalama magnitüd, hesaplanan EKK değerleri ve

a	5.3123
b	-1.2787
$\log N = 4.9443 + 1.1097M$	

Tablo- 25 Hesaplanan a ve b katsayıları, magnitüd-frekans ilişkisi

Tablo 25’deki değerler kullanılarak magnitüd-frekans arasındaki ilişki elde edilmiş ve Şekil 21’de gösterilmiştir.

iz

Şekil- 21 Hesaplanan magnitüd – frekans ilişkisi

XI.1.1.4. Poisson Olasılık Dağılımı ile Deprem Risk Analizi

Depremlerin oluş periyodu, herhangi bir büyüklükteki bir depremin ya da o büyüklüğe eşit ve daha büyük bir depremin kaç yılda bir olacağını ifade eder. Bu değer deprem mühendisliği açısından çok önemli bir parametredir (Büyükaşikoğlu, 1987). Deprem riski, çalışma alanında oluşmuş veya olması beklenen en yüksek magnitüdü depremlerin yapının ekonomik ömrüne göre seçilen veya herhangi bir zaman aralığı için yinelenme olasılığıdır. Poisson modeli için araştırmacılar, büyük magnitüdü ana şokların oluşumu için geçerli bir model olduğu ve mühendislik amaçları için yeterli kabul edilebileceğini belirtmişlerdir (Lomnitz ve Epstein, 1966; Kallberg, 1969; Lomnitz, 1973; Gürpınar, 1977; Ulutaş vd, 2003). Poisson modelinde deprem oluşumunun bir poisson dağılımı olduğu kabul edilmektedir.

N(M)	Magnitüd	Rm = 1 - e ^{-(N(M) * D)}				Ortalama Tekrarlama Periyodu (Yıl)
		D (Yıl) için Olasılık (%)	D (Yıl) için Olasılık (%)	D (Yıl) için Olasılık (%)	D (Yıl) için Olasılık (%)	
0,082904	5	85,2	100,0	100,0	100,0	12
0,019019	5,5	35,5	88,8	96,3	98,7	53
0,004363	6	9,6	39,5	52,9	83,4	228
0,001001	6,5	2,3	10,9	15,9	28,6	999
0,000230	7	0,5	2,6	3,9	5,2	4354
0,000053	7,5	0,1	0,6	0,9	1,2	18981

Tablo- 26 Gaziantep ve çevresi deprem tehlikesini gösterir poisson olasılık dağılımı

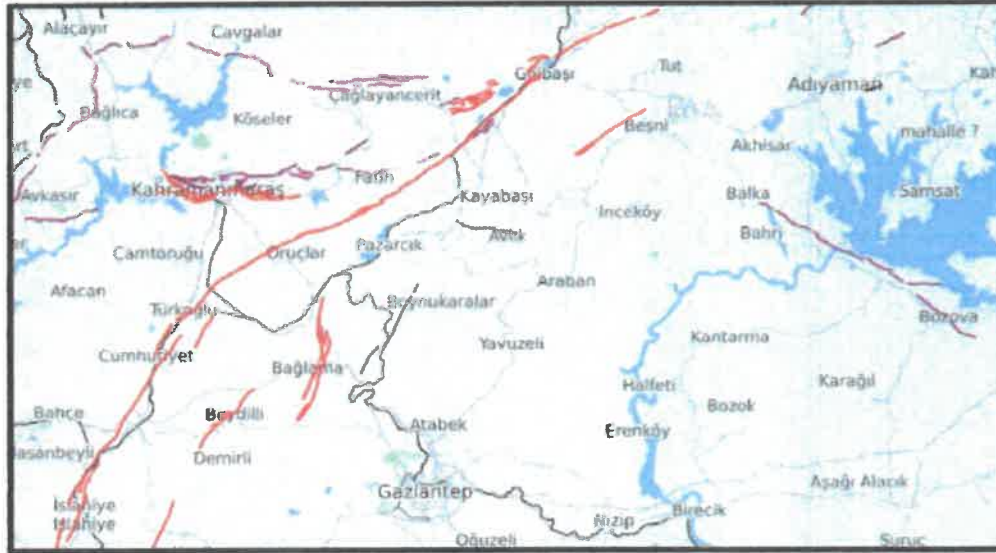
D (yıl)	% Aşılma Olasılığı	M (magnitüd)
50	10	6.2

Tablo- 27 50 yıllık yapı ömrü içerisinde bir kere gerçekleşme olasılığı (aşılma ihtimali) % 10'u geçmeyen deprem büyüklüğü

Tablo 26 incelendiğinde, 1900 – 2015 yılları arasında büyüklüğü 5–7.5 arasında olan depremlerin % olarak analizlerini görmek mümkündür. Buradan hareketle; çalışma alanında büyüklüğü 6.0 olan bir depremin dönüş periyodu 229 yıl ve 6.5 büyüklüğündeki bir depremin 999 yıldır. Bunun yanında; 6.5 büyüklüğündeki bir depremin 10 yıl içerisinde olma olasılığı % 2.3 iken standart bir yapının ömrü olarak düşünülebilecek 50 yıllık bir zaman diliminde 6.5 büyüklüğündeki bir depremin olma olasılığı ise % 10.9 olarak hesaplanmıştır. Diğer deprem büyüklükleri için belirlenen olasılık hesaplarını tablodan görmek mümkündür. Buradan hareketle; çalışma alanında yapılacak yapılar, bölgeye ait yukarıdaki deprem büyüklükleri ve sismik risk analiz değerleri göz önüne alınarak projelendirilmelidir.

XL1.2. Aktif Tektonik

İnceleme alanı içerisinde daha önceki çalışmalar ve arazi gözlemleri sonucunda yapıyı etkileyebilecek yakınlıkta aktif bir faylanma durumuna rastlanılmamıştır. İnceleme alanının bulunduğu bölge Deprem Araştırma Dairesinin yayınladığı deprem bölgeleri haritasında da 3. Derece tehlikeli deprem bölgesi olarak yer almaktadır. Etkilenebilecek en yakın fay ise Yavuzeli ilçe merkezine 90 km uzaklıkta bulunan İslahiye'nin yaklaşık 4-5 km batısından geçen Doğu Anadolu Fayıdır. İnceleme alanını etkileyebilecek olan Doğu Anadolu Fay zone Karlıova-Antakya arasında değişik özellikte olan birbirlerini tamamlayan birçok sol yönlü doğrultu atımlı faydan oluşmaktadır.

Harita 54: Gaziantep ve Çevresi Yenilenmiş Diri Fay Haritası (M.T.A)

İM

RS

XI.1.2. Sıvılaşma Analizi Ve Değerlendirme

XI.1.2.1. Sıvılaşma Değerlendirmesi

Suya doygun, gevşek kum/kumlu zeminler, tekrarlı yükler etkisinde, sıkışma ve hacim daralması eğilimi gösterirler. Bu eğilim, drenajın olmadığı koşullarda, boşluk suyu basıncını artırır. Tekrarlı yükler kum tabakası içindeki boşluk suyu basıncının artmasını desteklediği zaman, toplam normal gerilme, boşluk suyu basıncına eşit değere ulaşabilir (Das,1983).

Bu durumda, kohezyonsuz zemin kayma direnimini kaybeder ve sıvı gibi davranarak büyük yer değiştirmelerine maruz kalır. Böylece sıvılaşma evresine geçilmiş olur.

İnceleme alanının jeolojik yapısı; kaya biriminden oluştuğundan sıvılaşma problemi beklenmemektedir.

XI.1.3. Zemin Büyütmesi Ve Hakim Periyodunun Belirlenmesi

Deprem Bölgeleri Derecesi	Maksimum Yer İvmesi (a_{max})	A_0
1. Derece Deprem Bölgeleri	$a_{max} \geq 0,40g$	0.40
2. Derece Deprem Bölgeleri	$0,30g \leq a_{max} < 0,40g$	0.30
3. Derece Deprem Bölgeleri	$0,20 \leq a_{max} < 0,30g$	0.20
4. Derece Deprem Bölgeleri	$0,10g \leq a_{max} < 0,20$	0.10
5. Derece Deprem Bölgeleri	$a_{max} < 0,10$	

Tablo- 28 Deprem bölgelerine göre olası maksimum yer ivmesi değerleri (DAD,1996).

- İnceleme alanında bulunan kahverenkli-grimsi renkte yer yer irili ufaklı bloklu yapı gösteren kırıklı çatlaklı bazalt biriminin ve beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, sert-çok sert, yer yer çatlaklı, çört yumrulu kireçtaşı biriminin olduğu yerler; Zemin Grubu (AİGM 1996)' ya göre "B" Grubu, Yerel Zemin Sınıfları (AİGM 1996)'ye göre 'Z2'dir. Spektrum Karakteristik Periyodu $T_A(s)=0.15$ ve $T_B(s)=0.40$ olarak alınmalıdır.

W

XL2. K t le Hareketleri

 nceleme alanında k t le hareketi bakımından değerlendirecek olursak, eğimin % 30-45 aralığında olduğu ve kaya düşmesi tehlikesi olabilecek yerler  nleml  alan( .A.2.2) olarak uygunluk haritasında gösterilmiştir. Ayrıca   Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün rapor ekinde bulunan yazılarında 7269 sayılı yasa gereği alınmış herhangi bir yasaklama kararı olmadığı belirtilmiştir.

XL3. Su Baskını

 nceleme alanı içinde tepeler arasında bulunan vadilerde mevsimsel yağışlara bağlı olarak değişim gösteren kuru dere yatakları bulunmaktadır. Bu alanlar için planlamadan önce D.S. 'den görüş alınmalıdır.

XL3.  ığ

 nceleme alanının bulunduğu bölge iklim özellikleri bakımından Akdeniz iklimi özelliği taşımakla beraber bölgede çığ tehlikesi beklenmemektedir.

XII- ÖNCELEME ALANININ YERLEşİME UYGUNLUK AÇISINDAN DEğERLENDİRİLMESİ

Çalışma kapsamında, çalışma alanını yerleşime uygunluk açısından değerlendirebilmek için; arazi, laboratuvar ve büroda yapılan tüm çalışmalardan, analizlerden ve tüm mevcut derlenmiş bilgiler ile yeni elde edilen bilgiler ışığında hazırlanan jeoloji haritalarından yararlanılmıştır. Bu kapsamda, yerleşime uygunluk durumunu etkileyebilecek unsurlar belirlenmiş ve bu unsurlar altlık haritalar ile pekiştirilerek uygunluk durumu araştırılmıştır.

Altlık haritaları da hazırlanmış olan ve aşağıda sıralanan mühendislik problemleri ile ilgili uygunluk değerlendirmesi için dikkate alınmıştır.

- Sıvılaşma tehlikesi
- Mühendislik sorunları (taşıma gücü, şişme, oturma, zemin büyütmesi vb)
- Diğer mühendislik sorunları (Yumuşak zeminler, aşını ayırımış kaya vb)

Bu değerlendirilmenin ardından, haritalar hazırlanmış olup, bu haritalar doğrultusunda oluşturulan jeolojisi haritasından da yerleşime uygunluk haritaları üretilmiştir.  nceleme alanı ve yakın çevresinin genel jeolojisini; Bazalt ve kireçtaşı birimleri oluşturmaktadır. Bu birimler  nceleme alanını çevresinde mostra vermiştir.

M

İnceleme alanında bulunan birimlerin Zemin Grubu (AİGM 1996)' ya göre B Yerel Zemin Sınıfları (AİGM 1996)'ye göre Z2'dir. Spektrum Karakteristik Periyodu $TA(s)=0.15$ ve $TB(s)=0.40$ olarak alınmalıdır. Hakim litoloji Bazalt ve Kireçtaşı birimlerinden oluşmaktadır.

Bazaltlar; koyu gri renkli, katmansız, soğuma çatlaklı ve gözenekli, tüfit arakatlı bloklu, kireçtaşları ise; beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu olarak gözlenmiştir. Söz konusu birimlerin yüzeye yakın kısımlarında genellikle bozuşma oranı fazla olup; aşağılara doğru gidildikçe bazalt bloklarının boyutunun büyüdüğü gözlenmiştir.

İnceleme alanında yapılan arazi gözlemleri jeolojik jeoteknik çalışmalar sonrası yapılan değerlendirmeler sonucu, inceleme alanı yerleşime uygunluk açısından 2 kategoride değerlendirilmiştir.

- Uygun Alanlar 2 (UA-2): Kaya ortamlar

- Önemli Alanlar 2.2(Ö.A.-2.2): Önlem Alınabilecek Nitelikte Kaya Düşmesi Sorunlu Alanlar

XII.1. Uygun Alanlar 2 (UA-2): Kaya Ortamlar

İnceleme alanında eğimin düşük olduğu ve jeolojisini kireçtaşı ile bazaltların oluşturduğu alanlardır. Bu alanlarda kayalarda kaya ortamların sağlam seviyeleri üzerinde bitkisel toprak yer almaktadır. Yapı temellerinin bitkisel toprak hafredilerek kaya ortamların sağlam seviyelerine oturtulması halinde mühendislik sorunuyla karşılaşılmayacağı kanaatine varıldığından bu alan yerleşime uygun olarak değerlendirilmiş ve rapor eki yerleşime uygunluk haritalarında "UA-2" simgesiyle gösterilmiştir. Bu alanlarda;

- Yapı temelleri üstteki zemin niteliğindeki birimler hafredilerek kaya ortamların sağlam seviyelerine oturtulmalıdır.
- Derin kazılarda oluşacak şevler projelendirilmiş istinat yapılarıyla desteklenmelidir.
- Yüzey ve atık suların yapı temellerine ulaşmasını engelleyecek ve ortamdan uzaklaşmasını sağlayacak drenaj sistemleri uygulanmalıdır.
- Yol, alt yapı ve komşu parsel güvenliği sağlanmadan kazı işlemi yapılmamalıdır.
- Zemin ve temel etüt çalışmalarında, temel tipi, temel derinliği ve yapı yüklerinin taşıtılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri irdelenmeli, alınabilecek mühendislik önlemleri belirlenmelidir.

W

XII.2. Önemli Alan 2.2(ÖA-2.2) Önlem Alınabilecek Nitelikte Kaya Düşmesi Sorunlu Alanlar (ÖA – 2.2)

İnceleme alanında eğimin yüksek olduğu ve jeolojisini kireçtaşı birimlerinin oluşturduğu alanlardır.

Arazi gözlemlerinde heyelan, akma vb. kütle hareketi gözlenmemiştir. Ancak kireçtaşı biriminin çok kırıklı-çatlaklı bir yapıya sahip olması nedeniyle bu alanlarda yapılacak kazılarda oluşacak muhtemel kaya düşmesi şeklinde sorunlar gelişebilir. Muhtemel kaya düşmesi sorunlarının mühendislik önlemlerle ortadan kaldırılabileceği kanaatine varıldığından bu alanlar yerleşime uygunluk açısından “Önlem alınabilecek nitelikte kaya düşmesi sorunlu alanlar” olarak değerlendirilmiş ve rapor eki yerleşime uygunluk haritalarında “ÖA-2.2” simgesiyle gösterilmiştir.

Bu alanlarda;

- Kırıklı çatlaklı serbest bloklu kaya kütlelerinin tehlike oluşturmaması için; Kayaların yerinde ıslahı, düşebilecek kaya kütlelerinin temizlenmesi, ortadan kaldırılması, Kayaların tutunabilmesi için hendek vs istinat duvarı yapılmalı gerekli mühendislik tedbirleri alınmalıdır.

- Temel açma yol yapım kazıları vs. işlerinde stabilite problemleri yaşanabileceğinden bu hususta gerekli mühendislik tedbirlerinin alınması,

- Kazılarda açığa çıkan şevler açıkta bırakılmamalı, projelendirilmiş istinat yapılarıyla desteklenmelidir.

-Yapılaşma esnasında her bir yapı için, temele sızabilecek yüzey ve atık sularının çökmeye ve taşıma gücü kaybına neden olmaması için doğal yapı ve meyiller göz önünde bulundurularak bu suları temel tabanından uzaklaştıracak temel ve çevre drenajı yapılmalıdır.

- Yol, alt yapı, komşu parsel güvenliği sağlanmadan kazı işlemi yapılmamalıdır,

-İnceleme alanında yapılan arazi gözlemlerinde ve sondajlarda, karstik boşluklara rastlanılmamıştır. Ancak kireçtaşı biriminde karstik boşlukların oluşma ihtimali düşünülerek zemin etüt çalışmalarında irdelenmeli, karstik boşluklara rastlanması halinde oluşacak mühendislik önlemler belirlenmelidir.

-Temel tipi, temel derinliği ve yapı yüklerinin taşıtılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri ile stabilite analizleri zemin ve temel etüt çalışmalarında irdelenmeli, alınabilecek mühendislik önlemleri belirlenmelidir.

W

XIII. SONUÇ VE ÖNERİLER

İnceleme alanında yapılan morfolojik, jeolojik-yapısal özellikler, jeofizik, hidrojeolojik, jeoteknik özellikler (taşıma, sıvılaşma, oturma vb.), zeminlerin mühendislik özellikleri, dinamik özellikler ve doğal afet tehlikesi değerlendirilerek aşağıdaki sonuç ve öneriler sunulmuştur.

1. Gaziantep İli, Şehitkamil İlçesi, Bedirkent, Atabek, Kızıkaradinek, Yalangöz, Karacaören, Karacaburç, Göksüncük mahallesi sınırları içerisinde bulunan, 28 adet 1/1000 ölçekli N38-c-03-d-2-c, N38-c-03-d-2-d, N38-c-03-d-3-a, N38-c-03-d-3-b, N38-c-03-c-4-a, N38-c-03-c-4-c, N38-c-03-c-4-d, N38-c-03-c-3-c, N38-c-03-c-3-d, N38-c-08-b-1-a, N38-c-08-b-1-b, N38-c-08-b-2-a, N38-c-08-b-2-b, N38-c-09-a-1-a, N38-c-09-a-1-b, N38-c-09-a-1-c, N38-c-09-a-1-d, N38-c-09-a-2-a, N38-c-09-a-2-b, N38-c-09-a-2-c, N38-c-09-a-2-d, N38-c-09-b-1-c, N38-c-09-b-1-d, N38-c-09-b-2-d, N38-c-09-b-3-a, N38-c-09-b-3-b, N38-c-09-b-3-c, N38-c-09-b-3-d ve 5 adet 1/5000 ölçekli N38-c-03-c, N38-c-03-d, N38-c-08-b, N38-c-09-a, N38-c-09-b, paftalarda kayıtlı yaklaşık 400 hektarlık karayolu etüdü alanına ait jeolojik, jeoteknik, jeofizik özelliklerinin araştırılarak çözüm önerilenin oluşturulması ve imar planına esas olmak üzere Jeolojik-Jeoteknik Etüt raporu hazırlanmıştır.

2. İnceleme alanında hâlihazır haritalarda yerleri belirtilen noktalardan; 47 adet 10'ar metre derinliğinde, toplam 470 metre araştırma sondajı açılarak birimlerin devamlılığı ve yanal değişimleri incelenmiştir.

İnceleme alanında açılan sondajlara bakıldığında; üstte yer yer 0,00- 1,00 m arasında değişen çakıllı, kumlu, siltli, killi alüvyon bulunmaktadır. Alta doğru ise genellikle Fırat Formasyonu olarak bilinen, Beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı birim ile Etüt alanının kuzeybatısında Yavuzeli Bazaltı olarak bilinen, koyu gri renkli, katmansız, soğuma çatlaklı ve gözenekli, tüfit ara katkılı bloklu bazalt birimi gözlenmiştir.

3. Sondajlarından alınan numuneler üzerinde; kaya parametrelerini belirlemek amacıyla çalışma alanından alınan örnekler T.C Bayındırlık Bakanlığı onaylı Gaziantep Ultra Beton Laboratuvarına gönderilmiştir. Bu numuneler üzerinde; Tek Eksenli Basınç Deneyi, Birim Hacim Ağırlığı ve Su Emme deneylerine tabii tutulmuştur.

W

4. İnceleme alanında yapılan arazi gözlemleri jeolojik jeoteknik çalışmalar sonrası yapılan değerlendirmeler sonucu, inceleme alanı yerleşime uygunluk açısından 2 kategoride değerlendirilmiştir.

- Uygun Alanlar 2 (UA-2): Kaya ortamlar

- Önemli Alanlar 2.2(Ö.A.-2.2): Önlem Alınabilecek Nitelikte Kaya Düşmesi Sorunlu Alanlar

Uygun Alanlar 2 (UA-2): Kaya Ortamlar

İnceleme alanında eğimin düşük olduğu ve jeolojisini kireçtaşı ile bazaltların oluşturduğu alanlardır. Bu alanlarda kayalarda kaya ortamların sağlam seviyeleri üzerinde bitkisel toprak yer almaktadır. Yapı temellerinin bitkisel toprak hafredilerek kaya ortamların sağlam seviyelerine oturtulması halinde mühendislik sorunuyla karşılaşmayacağı kanaatine varıldığından bu alan yerleşime uygun olarak değerlendirilmiş ve rapor eki yerleşime uygunluk haritalarında "UA-2" simgesiyle gösterilmiştir. Bu alanlarda;

- Yapı temelleri üstteki zemin niteliğindeki birimler hafredilerek kaya ortamların sağlam seviyelerine oturtulmalıdır.
- Derin kazılarda oluşacak şevler projelendirilmiş istinat yapılarıyla desteklenmelidir.
- Yüzey ve atık suların yapı temellerine ulaşmasını engelleyecek ve ortamdan uzaklaşmasını sağlayacak drenaj sistemleri uygulanmalıdır.
- Yol, alt yapı ve komşu parsel güvenliği sağlanmadan kazı işlemi yapılmamalıdır.
- Zemin ve temel etüt çalışmalarında, temel tipi, temel derinliği ve yapı yüklerinin taşıtılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri irdelenmeli, alınabilecek mühendislik önlemleri belirlenmelidir.

Önemli Alan 2.2(ÖA-2.2) Önlem Alınabilecek Nitelikte Kaya Düşmesi Sorunlu Alanlar (ÖA – 2.2)

İnceleme alanında eğimin yüksek olduğu ve jeolojisini kireçtaşı birimlerinin oluşturduğu alanlardır.

Arazi gözlemlerinde heyelan, akma vb. kütle hareketi gözlenmemiştir. Ancak kireçtaşı biriminin çok kırıklı-çatlaklı bir yapıya sahip olması nedeniyle bu alanlarda yapılacak kazılarda oluşacak muhtemel kaya düşmesi şeklinde sorunlar gelişebilir. Muhtemel kaya düşmesi sorunlarının mühendislik önlemlerle ortadan kaldırılabileceği kanaatine varıldığından bu alanlar yerleşime uygunluk açısından "Önlem alınabilecek nitelikte kaya düşmesi sorunlu

W

alanlar” olarak değerlendirilmiş ve rapor eki yerleşime uygunluk haritalarında “ÖA-2.2” simgesiyle gösterilmiştir.

Bu alanlarda;

- Kırıklı çatlaklı serbest bloklu kaya kütlelerinin tehlike oluşturmaması için; Kayaların yerinde ıslahı, düşebilecek kaya kütlelerinin temizlenmesi, ortadan kaldırılması, Kayaların tutunabilmesi için hendek vs istinat duvarı yapılmalı gerekli mühendislik tedbirleri alınmalıdır.

- Temel açma yol yapım kazıları vs. işlerinde stabilite problemleri yaşanabileceğinden bu hususta gerekli mühendislik tedbirlerinin alınması,

- Kazılarda açığa çıkan şevler açıkta bırakılmamalı, projelendirilmiş istinat yapılarıyla desteklenmelidir.

-Yapılaşma esnasında her bir yapı için, temele sızabilecek yüzey ve atık sularının çökmeye ve taşıma gücü kaybına neden olmaması için doğal yapı ve meyiller göz önünde bulundurularak bu suları temel tabanından uzaklaştıracak temel ve çevre drenajı yapılmalıdır.

- Yol, alt yapı, komşu parsel güvenliği sağlanmadan kazı işlemi yapılmamalıdır,

-İnceleme alanında yapılan arazi gözlemlerinde ve sondajlarda, karstik boşluklara rastlanılmamıştır. Ancak kireçtaşı biriminde karstik boşlukların oluşma ihtimali düşünülerek zemin etüt çalışmalarında irdelenmeli, karstik boşluklara rastlanması halinde oluşacak mühendislik önlemler belirlenmelidir.

-Temel tipi, temel derinliği ve yapı yüklerinin taşıtılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri ile stabilite analizleri zemin ve temel etüt çalışmalarında irdelenmeli, alınabilecek mühendislik önlemleri belirlenmelidir.

5. İnceleme alanı içinde tepeler arasında bulunan vadilerde mevsimsel yağışlara bağlı olarak değişim gösteren kuru dere yatakları bulunmaktadır. Bu alanlar için planlamadan önce D.S.İ’den görüş alınmalıdır.

6.İnceleme alanında açılan araştırma sondajlarında yer altı suyuna rastlanılmamıştır. Yeraltı suyu bakımından; önceden yapılmış jeolojik araştırmalar ve çevrede açılan su kuyularından elde edilen verilere göre inceleme alanı çevresinde ortalama statik seviye 90-100 metre aralığında olduğu tespit edilmiştir.

UNK JEOTERMI

AMT YAPI

W

Handwritten signature

7. Yapılan jeofizik etütlerde 40 adet M_{s30} doğrultusunda elde edilen veriler; (V_{s30}) 430 m/sn ile 836 m/sn olarak belirlenmiştir.

Maksimum kayma modülü (G_{max}) değerleri incelendiğinde; ilk tabaka Orta Zeminler-Sağlam Zeminler, ikinci tabaka Sağlam Zeminler-Çok Sağlam Zeminler olduğu gözlenmiştir.

Dinamik elastisite modülü (E_d) değerleri incelendiğinde; ilk tabaka Orta Zeminler, ikinci tabaka Sağlam Zeminler-Çok Sağlam Zeminler olduğu gözlenmiştir.

Bulk modülü (K) değerleri incelendiğinde; ilk tabaka Az, ikinci tabaka Orta-Yüksek olduğu gözlenmiştir.

15 adet Mikrotremör Ölçümlerinde Ölçümlerinde Zemin Hakim Titreşim Periyodu 0,18-0,28 aralığında, Zemin Büyütme Değeri 1,69-2,95 aralığındadır.

8. İnceleme alanın eğimi % 0-15, % 15-30 % 30-45 aralığında değişmektedir. Eğim aralıkları rapor ekindeki 1/1000 ölçekli eğim haritasında gösterilmiştir.

9. İnceleme alanı içerisindeki gözlemlerde ve yapılan sondajlarda karstlaşma ve karstik boşluklara rastlanılmamıştır. Fırat formasyonunun erime özelliği olduğundan karstik boşlukların olabileceğinden detaylı zemin etüt çalışmalarıyla karstik boşluklar araştırılmalıdır.

10. İnceleme alanında bulunan Beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, çört yumrulu kireçtaşı ve kahverenkli-grimsi renkte yer yer irili ufaklı bloklu yapı gösteren kırıklı çatlaklı bazalt biriminin olduğu yerler; Zemin Grubu (AİGM 1996)' ya göre "B" Grubu, Yerel Zemin Sınıfları (AİGM 1996)'ye göre 'Z2'dir. Spektrum Karakteristik Periyodu $T_A(s)=0.15$ ve $T_B(s)=0.40$ olarak alınmalıdır.

11. İnceleme alanı ve yakın çevresi Mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından 1996 yılında yayımlanan ve Bakanlar Kurulu'nun 18.04.1996 tarih ve 96/8109 sayılı kararı ile yürürlüğe giren "Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası" na göre 3. Derece deprem bölgesi içerisinde yer almaktadır. Her türlü yapılaşmalarda Bayındırlık ve İskân Bakanlığının "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine kesinlikle uyulmalıdır.

12. İnceleme alanında gözlenen temel birimi kaya olduğundan oturma-şişme problemi beklenmemektedir.

13. Rapor içerisinde verilen bu veriler inceleme alanının genel özelliklerini yansıtmaktadır. Her türlü alt yapı ve üst yapılarda mutlaka Zemin Etütlerinde ayrıntılı olarak tüm bu hesaplamalar gerçek temel türü, boyutu ve derinlikleri için tekrar yapılmalı ve çıkan sonuçlara göre projeler üretilmelidir. Hiçbir suretle rapor içerisindeki veriler temel tasarımına esas veriler olarak kullanılmamalıdır.

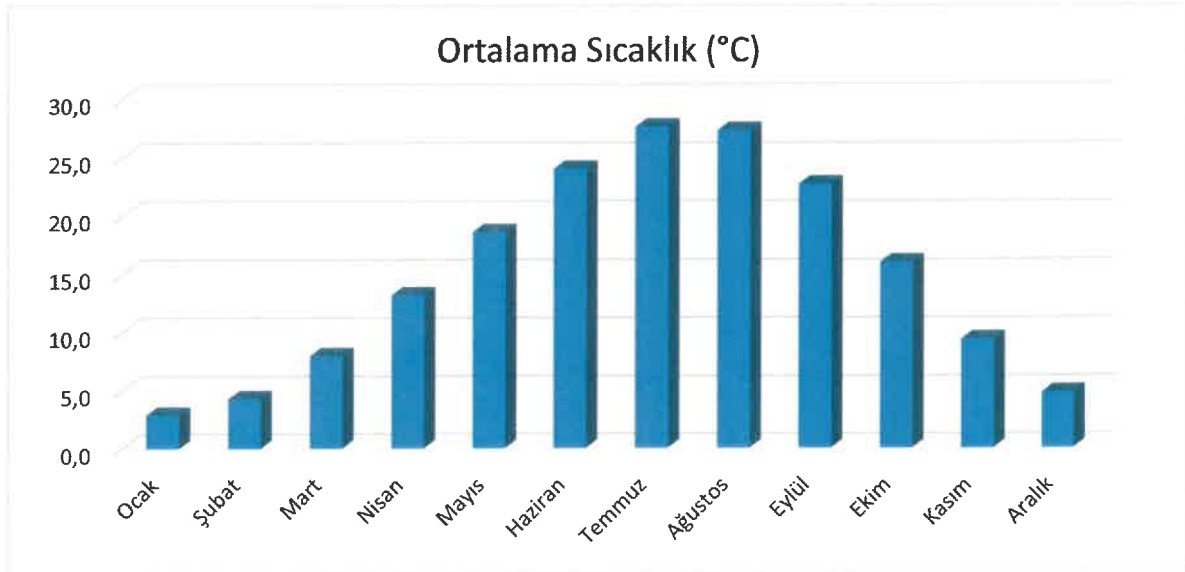
14. Bu rapor İmar Planına Esas Jeolojik - Jeoteknik Etüt Raporu olup Zemin Etüt Raporu yerine kullanılmaz. 18/07/2017

im

2.3.İKLİM YAPISI

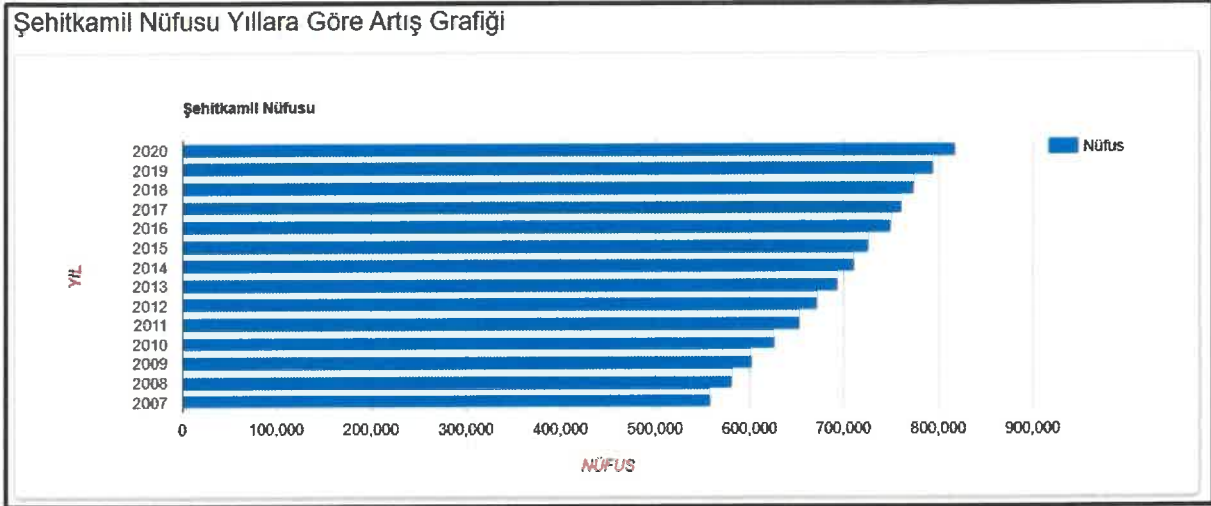
Planlama alanı genel olarak Gaziantep kentinin iklim özelliklerini içermektedir. Gaziantep, Akdeniz ve karasal iklimin geçiş noktasındadır. İlin güney bölgeleri Akdeniz ikliminin etkisindedir. Genel olarak yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve yağışlıdır. İl en fazla yağışı kış ve ilkbahar aylarında alır. Özellikle Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında hava oldukça sıcak; Aralık, Ocak ve Şubat aylarında ise soğuktur.

Gaziantep	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ortalama Sıcaklık (°C)	2,90	4,30	8,00	13,20	18,60	24,00	27,70	27,40	22,80	16,10	9,40	4,80
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	7,40	9,30	13,70	19,50	25,40	31,10	35,00	35,10	31,00	24,10	16,10	9,60
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	-0,70	0,00	2,90	7,20	11,80	17,00	21,00	20,90	16,10	9,90	4,40	0,90
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	3,70	4,50	5,60	7,10	8,70	10,70	11,10	10,30	9,00	7,20	5,50	3,60
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	13,20	11,90	11,90	9,90	7,00	2,00	0,50	0,40	1,40	6,00	8,20	11,90
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması(kg/m ²)	101,70	82,30	71,80	52,60	30,90	6,70	2,70	1,90	5,70	36,00	62,10	95,70
En Yüksek Sıcaklık (°C)	19,00	24,30	28,10	34,00	37,80	39,60	44,00	42,80	40,80	36,40	27,30	24,40
En Düşük Sıcaklık (°C)	-17,50	-15,60	-11,00	-4,30	0,40	4,50	9,00	10,80	3,40	-3,90	-9,70	-15,00

2.4.NÜFUS

Nüfus bakımından en büyük ilçeleri sırasıyla Şahinbey, Şehitkâmil, Nizip ve İslahiye'dir. Planlama alanının idari olarak bağlı bulunduğu Şehitkamil, nüfus artış hızı Gaziantep geneline göre yüksek olan ve yoğun göç alan bir ilçedir. 2007-2020 yılları arasına bakıldığında, sürekli artış göstermekle birlikte, 2000' li yıllarda göçün de etkisiyle artışın katlanarak devam ettiği görülmektedir.

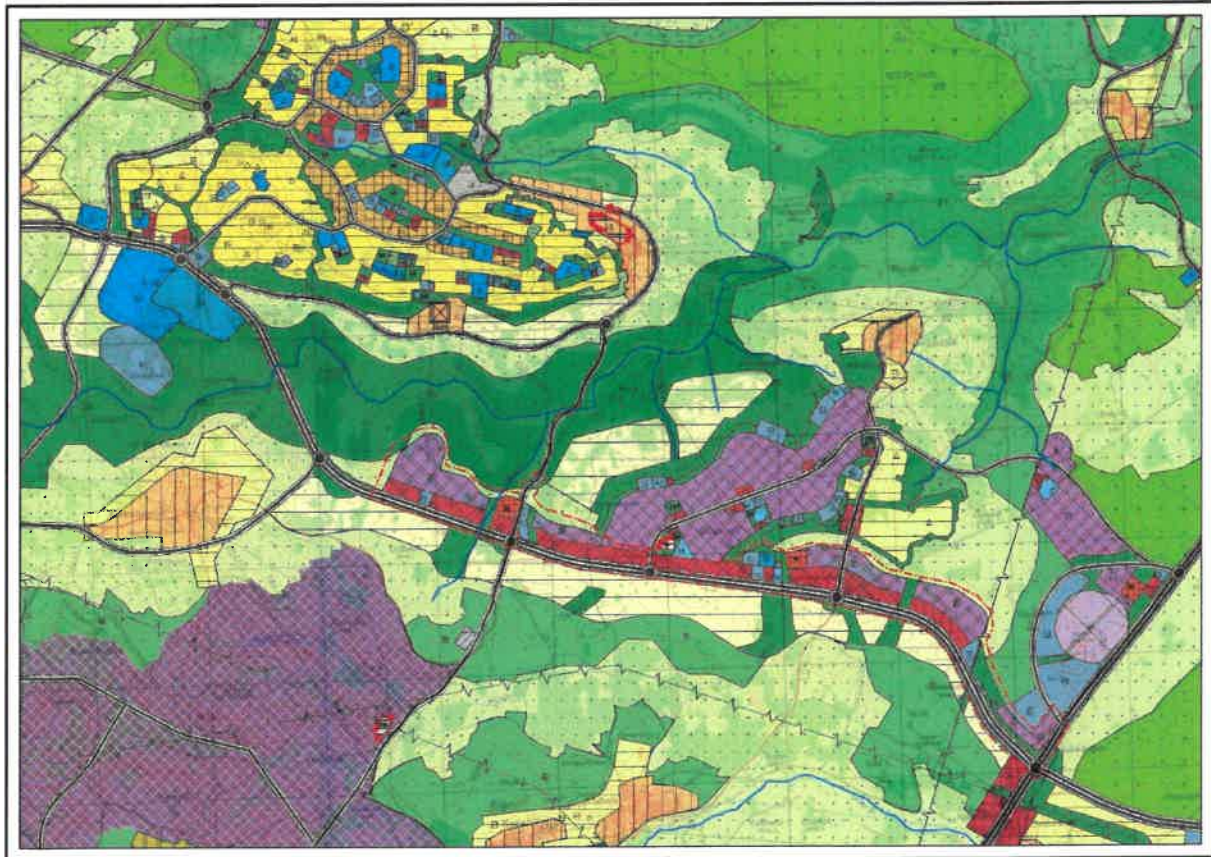

Şehitkamil İlçesi Yıllara Göre Nüfus Grafiği

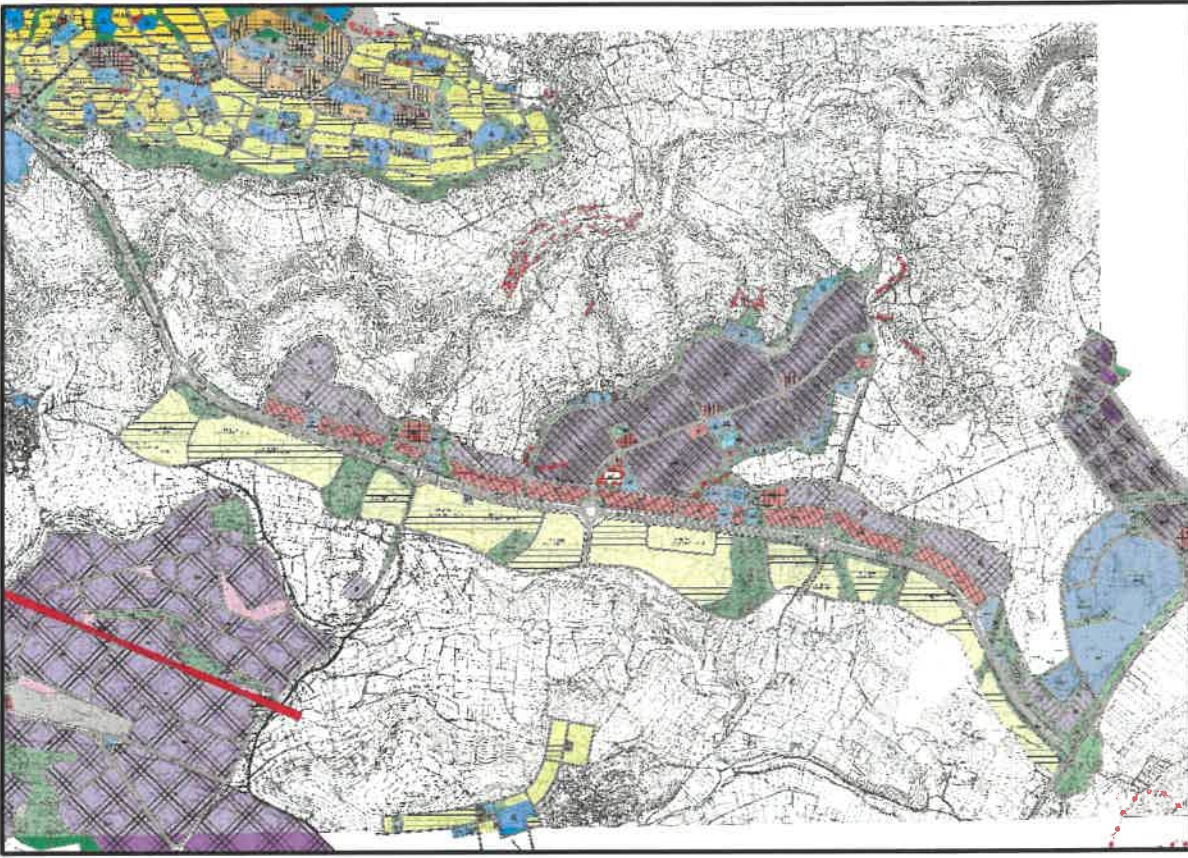
3.ALANIN PLANLAMA SÜRECİ

3.1.YÜRÜRLÜKTEKİ 1/25.000 VE 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANINDAKİ DURUMU

Planlama alanı 1/25.000 ve 1/5000 ölçekli nazım imar planlarında kentsel kullanım alanları, sosyal donatı alanları, açık ve yeşil alanlar olarak görülmektedir.

Harita 56: Mevcut 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Planı

Harita 57: Mevcut 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı

3.2.PLAN GEREKÇESİ VE PLAN KARARLARI

Yasal Dayanak

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması" başlıklı 8. maddesinin (b) fıkrasında imar planlarının; nazım imar planı ve uygulama imar planından meydana geldiği ifade edilerek mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planlarının ilgili belediyelerce yapılıp/yaptırılarak Belediye Meclisince onaylanarak yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır. Aynı doğrultuda 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7. maddesinde de; çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar plânının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe belediyelerinin uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak görev ve yetkisi Büyükşehir Belediyelerine verilmiştir.

M

PLAN GEREKÇESİ VE PLAN KARARLARI

“ İmar planı revizyonu ve ilaveleri başlıklı

MADDE 25 – (1) İmar planlarının ihtiyaca cevap vermediği veya uygulamasının mümkün olmadığı durumlar **ile üst kademe plan kararlarına uygunluğunun sağlanması** amacıyla planın tamamının veya plan ana kararlarını etkileyecek bir kısmının yenilenmesi için bu Yönetmelikte belirtilen ilke, esas ve standartlara uygun olarak imar planlarında revizyon yapılır.

(2) İmar planlarının ihtiyaca cevap vermediği durumlarda, mevcut plana bitişik ve mevcut planın genel arazi kullanım kararları ile süreklilik, bütünlük ve uyum sağlayacak biçimde, bu Yönetmelikte belirtilen ilke, esas ve standartlara uygun olarak ilave imar planı yapılabilir. “ maddelerine uygun nitelikte düzenlenerek kentsel kullanım alanları, sosyal donatı alanları, açık ve yeşil alanlar , imar yolları şeklinde revizyon nazım imar planı hazırlanmıştır.

Aynı zamanda Mekansal Planlar yapım Yönetmeliğinde geçen

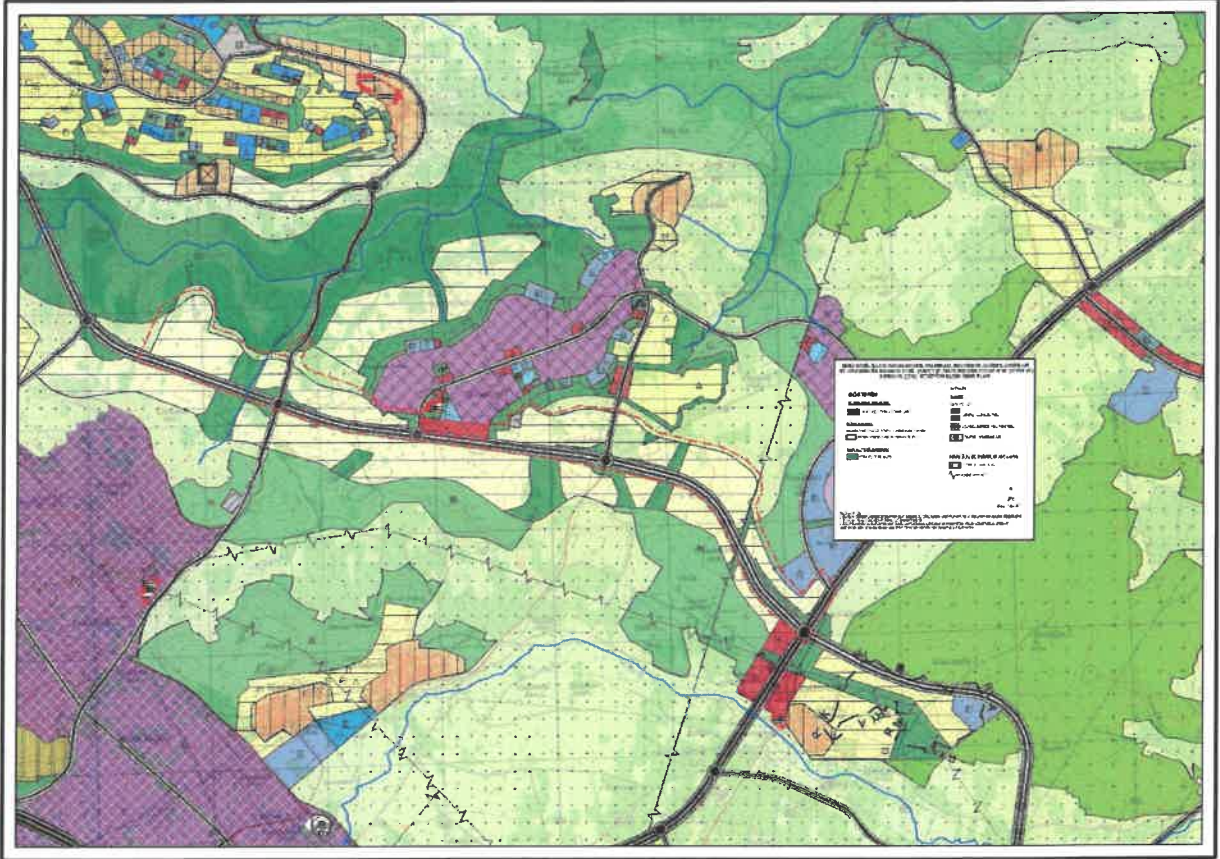
YEDİNCİ BÖLÜM

İmar Planlarına Dair Esaslar -İmar planı ilkeleri

MADDE 21 – (2) Nazım ve uygulama imar planları gerekli görülmesi halinde eş zamanlı olarak hazırlanabilir. Nazım imar planı kesinleşmeden uygulama imar planı onaylanamaz. Ancak, onay yetkisinin aynı idarede bulunması halinde nazım ve uygulama imar planları eş zamanlı olarak onaylanabilir.

(3) İmar planları, planlama alanına ilişkin inceleme, araştırma, etüt ve eşik analizi çalışmalarının değerlendirilmesinden elde edilen senteze dayalı olarak hazırlanır.

Şehitkamil İlçesi Karacaören, Yalangöz, Bedirkent, Atabek, Övündük ve Göksüncük Mahalleleri (Kuzeyşehir Planlama Bölgesi ve yakın çevresinde) plan revizyonuna konu alanlar 1/25000 ve 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planlarında kentsel kullanım alanları, sosyal donatı ve teknik altyapı alanları, açık ve yeşil alanlar ve imar yolu olarak görülmektedir. Plan revizyonuna konu alanda yapılaşma ve uygulamada yaşanabilecek sorunların önüne geçebilmek amacıyla plan bütünlüğünü sağlayacak şekilde Konut Alanı, Park Alanı, Teknik Altyapı Alanı ve İmar Yolu şeklinde önerilen 1/25000 ve 1/5000 Ölçekli revizyon nazım imar planı hazırlanmıştır.

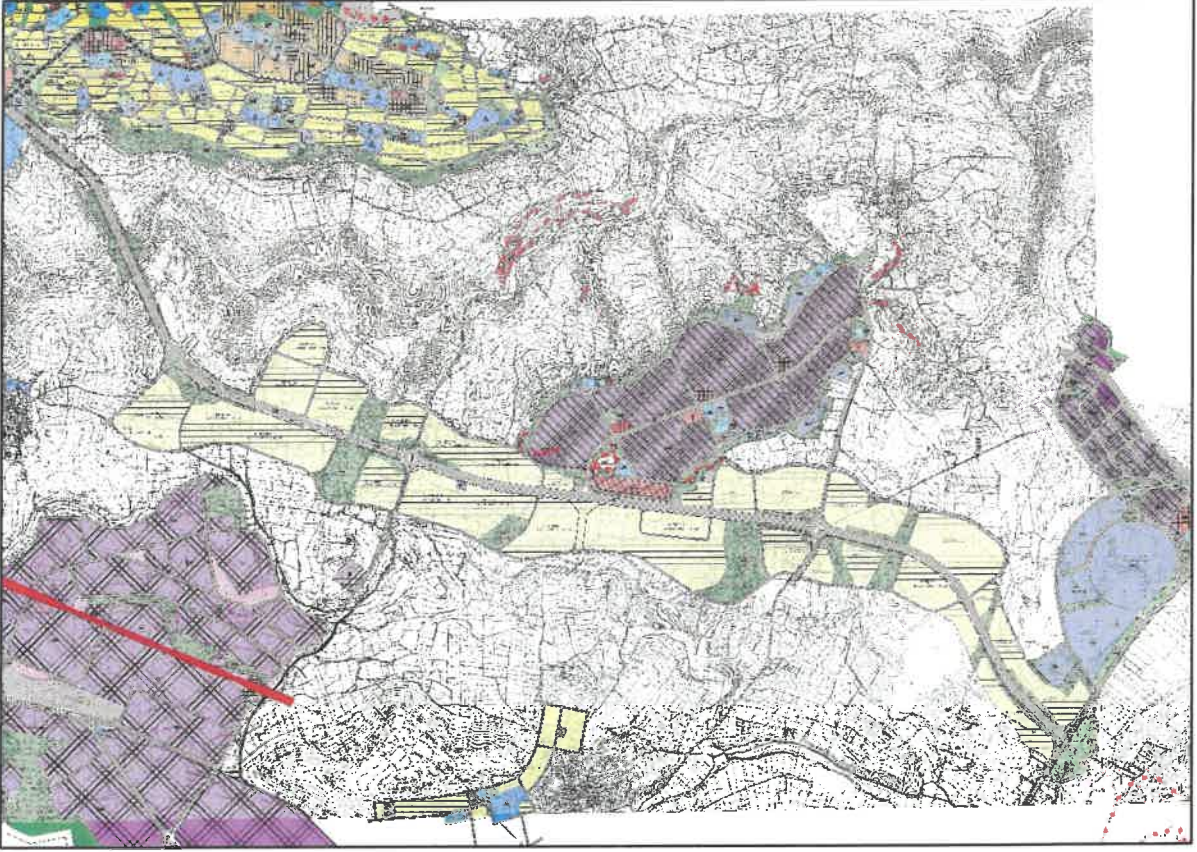
Harita 58: 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı

3.3.PLAN NOTLARI

1/25.000 ÖLÇEKLİ REVİZYON NAZIM İMAR PLANI PLAN NOTLARI

- 1) GAZİANTEP 2040 1/25.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANI PLAN UYGULAMA HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.
- 2) BU PLAN, PLAN AÇIKLAMA RAPORU İLE BİR BÜTÜNDÜR.
- 3) BELİRTİLMİYEN HUSUSLARDA 3194 SAYILI İMAR KANUNU İLE BU KANUNA GÖRE ÇIKARILAN YÖNETMELİK VE GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İMAR YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİNE UYULACAKTIR.

my

Harita 59: 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı

1/5000 ÖLÇEKLİ REVİZYON NAZIM İMAR PLAN PLAN NOTLARI

- 1-) 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANINDA ÇEŞİTLİ ARAZİ KULLANIM VE YERLEŞME ALANLARINA AİT SINIRLAR ŞEMATİK OLARAK GÖSTERİLDİĞİNDEN, BU PLAN ÜZERİNDEN PLAN ÖLÇEĞİ İLE ÖLÇÜ ALINAMAZ VE YER TESPİTİ YAPILAMAZ.
- 2-) PLANLAMA ALANINDA 1/1000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANINA DAYALI PARSELASYON PLANI ONANMADAN UYGULAMA YAPILMAZ.
- 3-) BU PLAN, PLAN AÇIKLAMA RAPORU İLE BİR BÜTÜNDÜR.
- 4-) PLAN ÜZERİNDE BELİRTİLMİYEN HUSUSLARDA 3194 SAYILI İMAR KANUNU İLE BU KANUNA GÖRE ÇIKARILAN YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ VE GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İMAR YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.

İsmail YETMEZ

Şehir Plancısı

Bülent ÇEKİLMEZ

Şehir Plancısı